

HÄNDER I MUSIKEN

– en genomlysning av musikområdet i Göteborg

Niklas Rydén

Göteborgs kommun 2005

INNEHÅLL

Citerade personer	...9
Inledning	...10
Sammanfattning	...11
Alla förslag	...12
Om genomlysningen	...13
1 Musikområdet – en bakgrund	
1.1 Musikkvärldar	...14
1.2 Musiker, professionalitet och yrkesval	...14
1.3 Nya stilar och kunskaper	...15
1.4 Musikkonst	...15
1.5 Finkulturens nya gränser	...15
1.6 Musik och den nya tekniken	...16
1.7 Tillgänglighet och nya medier	...16
1.8 Kommersialism och exploatering	...17
1.9 Lite fakta	...19
2 Musiken i Göteborg idag	
2.1 Institutioner	...20
2.1.1 Göteborgs Symfoniker	...20
2.1.2 GöteborgsOperan	...20
2.1.3 GöteborgsMusiken	...20
2.1.4 Vara orkestrar och ensembler	...21
2.1.5 Teatermusik	...21
2.2 Fritt verksamma orkestrar, körer, ensembler, deras musikkvärldar	...22
2.2.1 Musikdramatik	...22
2.2.2 Konstmusik, kammarmusik	...22
2.2.3 Jazz, improvisation och blues	...22
2.2.4 Folk- och världsmusik, visa	...23
2.2.5 Rock, pop, hårdrock, hip-hop	...23
2.2.6 Ljudkonst, klubbar och elektronika	...23
2.2.7 Körer	...24
2.2.8 Musik för barn och ungdom	...24
2.2.9 Musikterapi, musikhandledare och musik i vården	...24
2.3 Musikerna, antal och arbetsmarknad	...25
2.3.1 Musiker anställda på institutioner och i kyrkan	...25
2.3.2 Frilansmusiker	...25
2.3.3 Professionalitetsbegreppet inom musiken	...25
2.3.4 Musiker från andra länder	...26

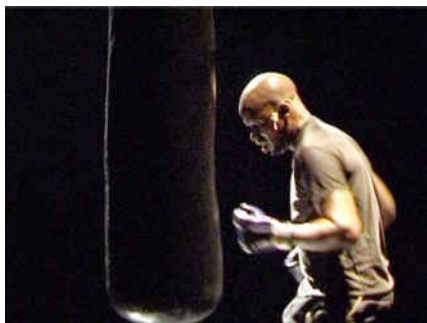
2.3.5	Arbetsmarknad, försörjning och A-kassa	...26
2.4	Utbildningar och forskning	...26
2.4.1	Musikskolan	...26
2.4.2	Musikklasser	...27
2.4.3	Musikgymnasier	...27
2.4.4	Folkhögskolor	...27
2.4.5	Högskolan för scen och musik, Musikhögskolan	...27
2.4.6	Musikvetenskap	...28
2.4.7	Studieförbunden	...28
2.4.8	Balettakademien	...28
2.4.9	Projektledning, Management och Ekonomi	...28
2.4.10	Utbildningar i ny teknik, tvärkulturella utbildningar	...28
2.4.11	Andra vägar till kunskapsinhämtning	...28
2.5	Mötesplatser och kulturhus	...29
2.5.1	Institutionerna	...29
2.5.2	Pustervik och kommunala kulturhus	...29
2.5.3	Fritt drivna kultur- eller musikhus	...29
2.5.4	Hus för branschanknuten verksamhet	...30
2.6	Arrangörer	...31
2.6.1	Institutionerna, mötesplatser, organisationer	...31
2.6.2	Arrangerande föreningar	...31
2.6.3	Fristående arrangörer	...31
2.6.4	Storan	...32
2.6.5	Göteborgskalaset	...32
2.6.6	Liseberg	...32
2.6.7	Evenemang	...32
2.6.8	Kulturhusen	...33
2.7	Ställen att spela på	...33
2.7.1	Klassiskt	...33
2.7.2	Jazz och improvisation	...33
2.7.3	Rockställen	...33
2.7.4	Folkmusik, världsmusik och visa	...33
2.7.5	Underhållningsmusik, allsång	...33
2.7.6	Övriga genrer	...34
2.7.7	Restauranger	...34
2.7.8	Klubbar	...34
2.8	Större organisationer med övergripande arrangörsverksamhet	...34
2.8.1	Musik i Väst	...34

2.8.2	KulturUngdom	...35
2.8.3	Göteborgs kommun Sommarunderhållning och Speldags	...35
2.8.4	Kyrkan	...35
2.8.5	Studieförbunden	...36
2.9	Festivaler	...36
2.9.1	GAS	...36
2.9.2	KALV	...36
2.9.3	Clandestino	...37
2.9.4	Planeta	...37
2.9.5	Jazz, blues	...37
2.9.6	Rock	...37
2.9.7	Världsmusik	...37
2.9.8	Ljudkonst, elektronica och performance	...37
2.9.9	Orgelakademien och några fler festivaler	...38
2.10	Musikindustrin	...38
2.10.1	Musiken och upplevelseindustrin	...38
2.10.2	Skivbolag	...38
2.10.3	Produktionsbolag och studios	...38
2.11	Musikens intresseorganisationer	...39
2.11.1	Musikcentrum Väst	...39
2.11.2	GAC	...39
2.11.3	Andra intresseorganisationer	...39
2.12	Övriga aktörer	...40
2.12.1	Mediebevakning	...40
2.12.2	Internet	...40
2.12.3	Förlag och tidskrifter	...40
2.12.4	Musikproduktion inom radio, TV, film	...40
2.12.5	Musikaffärer och skivaffärer	...41

3 Den ekonomiska verkligheten

3.1	Musikpolitikens stödformer, det statliga stödet	...42
3.2	Andelen bidrag till Göteborg	...43
3.3	Orkestrar, opera, länsmusik, fria grupper, en nationell jämförelse	...44
3.4	Alla offentliga bidrag till musikkonst i VGR 2004	...47
3.5	Jämförelse mellan några skandinaviska städer	...48
3.6	Bidrag till utominstitutionell musik i Göteborg 1998-2004	...49
3.7	Göteborgs kommun och VGR	...50
3.8	VGR och Göteborgs kommun i en liten nationell jämförelse	...51

4 Diskussion och förslag

4.1 Musiken	...52
4.1.1 Musiklivets synpunkter	...52
4.1.2 Ett väl fungerande område. Göteborgsandan	...52
4.1.3 Musikkonstens nya former	...52
4.1.4 Rätten att vara smal och svår	...53
4.1.5 Rocken och de musikpolitiska systemen	...53
4.1.6 Var finns det som sticker ut?	...54
4.1.7 Genus	...54
4.1.8 Mångkultur	...55
4.1.9 Musikprogram för barn. Musik i terapi, vård och omsorg	...55
4.1.10 Slutsatser och förslag	...55
4.2 Utbildningar	...56
4.2.1 Musik/Kulturskolan	...56
4.2.2 Slutsatser och förslag	...56
4.3 Musikerna och arbetsmarknaden	...56
4.3.1 Musiklivets synpunkter	...56
4.3.2 Frilansarnas möjligheter till försörjning	...57
4.3.3 A-kassan	...57
4.3.4 Upplysning för musiker	...57
4.3.5 Slutsatser och förslag	...57
4.4 Utbud, publik	...58
4.4.1 Utbud	...58
4.4.2 Publik	...58
4.5 Förmedling, arrangörer, festivaler	...58
4.5.1 Musiklivets synpunkter	...58
4.5.2 Ett nytt arrangörsstöd	...59
4.5.3 GAS-festivalen	...59
4.5.4 Ett nätverksbaserat musikkontor	...59
4.5.5 Slutsatser och förslag	...60
4.6 Lokaler och infrastruktur	...60
4.6.1 Musiklivets synpunkter	...60
4.6.2 Replokaler	...60
4.6.3 Mindre spelställen	...60
4.6.4 En ny rockscen	...61
4.6.5 Orimliga hyror	...61
4.6.6 Alkohol och ungdomar	...61
4.6.7 Slutsatser och förslag	...61

4.7 Institutionerna	...62
4.7.1 Musikkivets synpunkter	...62
4.7.2 Konserthuset	...62
4.7.3 GöteborgsOperan	...62
4.7.4 Institutioner granskas inte som andra	...62
4.7.5 Tankar om nya möjligheter	...63
4.7.6 Kritik mot föråldrade arbetssätt	...63
4.7.7 Öppna kulturhus	...63
4.7.8 Nielsén/Brettell Grips resonemang om institutioner	...63
4.7.9 Slutsatser och förslag	...64
4.8 Kultur- och musikpolitiska frågor	...64
4.8.1 Musikkivets synpunkter	...64
4.8.2 Statliga stöd till utominstitutionell musik. Inga lönepengar	...65
4.8.3 Stödet till olika genrer. Institutionernas del av stödet	...65
4.8.4 Om jämförelsen med några andra städer	...65
4.8.5 Minskade bidrag till fri musik. Budgetutv. Gbg & VGR	...65
4.8.6 Fria organisationer/konstnärer och de politiska systemen	...66
4.8.7 Dialog, referensgrupper, uppdrag och årsredovisningar	...66
4.8.8 Slutsatser och förslag	...66
4.9 Övriga frågor	...67
4.9.1 Musik- och upplevelseindustri	...67
4.9.2 Sveriges Radio	...67
4.9.3 Ljudnedsmutsning	...67

English summary	...68
------------------------	-------

5 Källor, begrepp och bilagor

5.1 Internetkällor	...70
5.2 Skriftliga källor	...70
5.3 Alla vi träffat	...70
5.3.1 Fördjupade samtal	...70
5.3.2 Hearing	...71
5.3.3 Ytterligare bidrag	...71
5.4 Begreppsförklaring	...72
5.5 Tabellförteckning	...73
5.6 Bilagor	...74
5.6.1 Klubbguiden Djungeltrumman mars 2005	...74
5.6.2 Etablerade band och artister	...78
5.6.3 Några festivaler	...79

5.6.4	Brewhouse	...80
5.6.5	Arrangörer i Maria Carlssons rapport	...82
5.6.6	Musikcentrum Väst, medlemsband och artister	...83
5.6.7	Fler artister, band och orkestrar	...89
5.6.8	Kulturhuset Oceanens hyresgäster	...91
5.6.9	Körer från Lodolas körsajt, www.lodola.org	...92
5.6.10	GAC, projekt, medlemmar, band	...95
5.6.11	Skivbolag i Göteborg maj 2000	...96
	Register	...98

Några förkortningar och företeelser som förekommer i texten

Brewhouse, kulturföretagscentrum med plats i gamla Etnografiska i Gårda
BRG, Business Region Göteborg, verkar för ökad tillväxt, f.d. näringslivssekretariatet
GAC, Göteborg Artist Center, musikerorganisation
GAS, Göteborg Art Sounds, festival för ny musik
GbgMus/GM, avser GöteborgsMusiken
GO, GöteborgsOperan
GSO, Göteborgs Symfoniker
KUR, Statens Kulturråd
MCV, Musikcentrum Väst
MiV, Musik i Väst
VGR, Västra Götalandsregionen

Bilder i utredningen

Alla fotografier är från musikframträdanden på scenen Atalante under de senaste fem åren.

Hearing

Vid en hearing i mars deltog många företrädare för olika delar av musiklivet i ett samtal om musiken i Göteborg. Vi har tagit med en del av det som sades och lagt det vid sidan av utredningstexten. Vi har valt att behålla den talspråkliga formen från en stundtals ganska animerad diskussion.

Niklas Rydén's frågeställningar från samma hearing löper genom hela texten.

Följande personer citeras löpande vid sidan om texten:

JonErik Andersson, musiker och arrangör Definitions, Getup
Brittmo Bernhardsson, BRG, utredare musik som startade Brewhouse
Grith Fjeldmose, operasångare bl.a. solist GO, arbetar också politiskt
K. Olle Edström, professor Musikvetenskap GU
Ann-Charlott Eklund, musikansvarig handläggare VGR
Thomas Gustafsson, musiker, GAC, kulturpolitiskt aktiv
Christina Hjorth, kulturutvecklingschef
Anders Hultqvist, kompositör, adj professor komposition
Lars Lilliestam, professor Musikvetenskap Göteborgs Universitet
Ole Lützow-Holm, professor i komposition vid Musikhögskolan
Anders Malmström, Musikcentrum Väst
Staffan Mossenmark, tonsättare och ljudkonstnär
Tommy Olsson, musiker och lärare Hvitfeldtska gymnasiet
Åke Parmerud, tonsättare och multimediapionjär
Mikael Ringlander, ansvarig för kulturfrågor på biskopens kansli i Göteborg
Niklas Rydén, kompositör, konstnärlig ledare Atalante, utredare
Anna Rådvik, musiker och producent
Mia Samuelsson, kalasgeneral Göteborg & Co
Urban Ward, chef enheten fri konst & kultur Göteborg, musiker

Inledning

Hösten 2004 fick jag av kulturförvaltningen i Göteborg uppdraget att genomföra en genomlysning av musikområdet i Göteborg. Förvaltningen har låtit göra sådana genomlysningar av alla konstområden för att få en karta att navigera efter i utformandet av kulturpolitiken i framtiden. 2001 gjorde jag tillsammans med Kerstin Holmqvist en genomlysning av dans- och teaterområdet. Jag visste därför att det var ett stort arbete som låg framför mig.

Jag var däremot inte medveten om hur stort musikområdet är jämfört med de andra konstområdena, och hur omfattande en kartläggning av musiken måste vara för att kunna sägas vara någorlunda heltäckande. Jag har nu levt med dessa frågor mer eller mindre aktivt i ett drygt halvår, och kommer bara på fler och fler frågeställningar och områden som skulle vara intressanta att ta reda på mer om. Någonstans måste man dock sätta en gräns, och denna genomlysning består av snabba nedslag som beskriver olika fenomen och kommenterar dem. Nästan överallt får man lust till större kunskap, och man skulle utan vidare kunna ägna många år bara åt att beskriva olika musikvärldar i Göteborg. Det är min förhoppning att denna skrift ändå ger en översiktlig bild av vad det handlar om, och att andra får lust att fortsätta att ta reda på mer. Det skulle vara intressant om institutionen för kultur, estetik och medier vid Göteborgs Universitet kunde få medel till sina tankar om ett större forskningsprojekt med syfte att beskriva musiken i Göteborg.

Jag är själv musiker och kompositör, konstnärlig ledare för scenen Atalante, har arbetat med musikterapi i många år, och har en mångårig erfarenhet av kulturpolitik. Arbetet med genomlysningen har naturligtvis tagit sin utgångspunkt i dessa erfarenheter och min egen syn på musik och musikpolitiska frågor. Vid min sida har jag haft Urban Ward, som är chef för enheten för fri konst och kultur på kulturförvaltningen i Göteborg. Han är också musiker och har bl.a. spelat i symfoniorkestern och arbetat på operan. Vi har tillsammans träffat många företrädare för musiklivet och vi har diskuterat igenom alla frågeställningar. Urban har också gjort jämförelsen med några olika städer (3.6).

För att samla information utöver våra egna erfarenheter har vi träffat många företrädare för musiklivet. Vi har haft ett tjugotal formella möten, en hearing med ett trettiotal medverkande musikmännskor och många fler informella samtal. Dessa samtal har varit fria, utan fasta frågor, och har varit till stor hjälp i arbetet med att försöka förstå alla de verkligheter som formar musiklivet. De är den absolut viktigaste källan till kunskap i detta arbete. En annan källa är utredningar och statistik av olika slag, bl.a. från Statens Kulturråd. En tredje källa är internet. Mycket av de fakta som presenteras kommer från hemsidor.

Metoden har varit att i samtalen samla uppgifter och synpunkter om vad som finns och bör beskrivas. På hemsidor har jag sedan hämtat mycket av den faktabetonade informationen. Där får man givetvis på gott och ont den bild aktören själv vill ge av sin verksamhet. Många förteckningar och listor över vad som finns i Göteborg kommer också från internet. De är självklart inte helt kompletta, men ger ändå en rättvisande bild. Statistikdelarna består huvudsakligen av omräkningar av tillgänglig statistik. När det inte har gått att få fram fullständig information har jag i en del fall gjort kvalificerade gissningar för att ändå kunna få en ungefärlig bild av något som skulle ta alltför lång tid att utreda exakt. Det har gällt uppgifter där en siffra funnits om t.ex. antal konserter i Västra Götaland och jag har gjort en uppskattning av hur många av dem som var i Göteborg. När så är fallet uppges detta. Ibland har tillgängliga fakta avsett olika år, och även vad gäller detta har det varit nödvändigt att acceptera en viss pragmatism.

Musikområdet är så stort för att det intresserar och berör nästan alla människor dagligen. Kulturpolitiken har bara mycket lite med hela den musikaliska verkligheten att göra. Ändå har den en avgörande betydelse för de områden den omfattar. Det är min förhoppning att Göteborgs kommun trots att ekonomin är knapp kan arbeta för att genomföra en del av de förslag vi lägger. Det är musiken värd, och det skulle kunna stimulera till ett ännu bättre klimat för musik i Göteborg.

I utredningsarbetet har Christina Hjorth, som är kulturutvecklingsansvarig på förvaltningen, varit en viktig samtalspart och handlett arbetet. I slutfasen har musikern och skribenten, tillika min bror, Uncas Rydén varit ett ovärderligt stöd i färdigställandet av texter och idéer.

Göteborg i juli 2005

Niklas Rydén

Sammanfattning

Nästan alla har ett aktivt förhållande till musik. Ungefär 20 procent spelar någon gång själva. Musiken i Göteborg är ett svåröverblickbart fält av olika världar, genrer och aktiviteter, större än något annat konstområde. Här finns allt från rock till opera, från smala experiment till kommersiell succé, från hissmusik och mp3-spelare till konserter i kyrkor.

Denna genomlysning försöker beskriva en del av de musikvärldar som utgör musiken i Göteborg, hur man avgränsar den musikkonst man vill skall stödjast av samhället från annan musik, vilka stödformer som finns, hur musiken i Göteborg ser ut i en jämförelse med andra städer och vad som skulle kunna förbättras.

Gränsdragningen mellan populär- och finkultur, mellan informell och mer formell kultur är på många vis borta. Därför finns idag musikkonst inom många genrer som anses lika viktig och framstående som klassisk musik. Ny teknik har förändrat villkoren för produktion och distribution samt skapat ökad tillgänglighet. Samtidigt har de nya medierna berett vägen för mycket »skräpmusik«.

Musiken i Göteborg omges av en ganska smittande självtillit. De flesta vi talat med anser att Göteborg är en mycket bra musikstad inom nästan alla genrer. Symfoniorkestern och GöteborgsOperan har varit mycket framgångsrika. Rock, jazz och folkmusik är välmående genrer precis som körer eller visa. Det finns många professionella musiker, massvis med musikställen, nästan 10 000 livespelningar görs varje år för 2 miljoner besökare. Det finns utbildningar i många genrer på olika nivåer och många fungerande mötesplatser för olika genrer och nätverk. Kyrkan, studieförbunden, Musik i Väst och andra större organisationer är viktiga arrangörer tillsammans med många fristående. Spelplatser finns av alla slag, allt från små restauranger till Liseberg eller olika kyrkor. Flera uppmärksammade festivaler arrangeras och den småskaliga musikindustrin finns företräd i otaliga skivbolag, studior och mycket annat.

Det finns också brister. Många anser att institutionerna har en alltför konservativ repertoar och måste öppnas för nya idéer. Både institutioner och stora organisationer inom musikområdet kritiserar för ineffektiva arbetsätt. Det genomförs förvånansvärt få större projekt med nyskapande och experimenterande musik i Göteborg t.ex. nyskriven opera. Kvinnor är starkt underrepresenterade inom flera musikområden. Det är viktigt att hitta vägar att integrera professionella musiker med ickesvensk bakgrund. En del efterlyser en medelstor rockklubb med kvalitetsprofil. Det är mycket svårt att försörja sig som professionell frilansande musiker. Utbudet av fungerande konsertverksamhet för barn kunde vara bättre. Arbetet med musik inom vård och omsorg borde uppmärksammas mer. Sveriges Radios resurser för att spela in, stödja och sprida smal eller ny musik minskar på ett oroväckande sätt.

Statistik visar också på några fenomen som är värda att kommentera. Stödet till frilansande musiker är i Sverige mycket blygsamt om man t.ex. jämför med det till fria teatergrupper. Av stödet till musik i Västra Götalandsregionen går 87 procent till klassisk musik, opera och musikal. Nästan 96 procent av stödet går till institutioner, men bara 4 procent till musik utanför institutionerna, t.ex. rock, folkmusik och jazz. En jämförelse visar att bidragen till utominstitutionell musik i Göteborg är betydligt lägre än i liknande städer. Göteborg stödjer denna sortens musik med 5 kr per invånare, Malmö med 11, och Århus och Bergen med 27 kr per invånare. Detta stöd, som i Göteborg uppgår till drygt 2 miljoner kronor har dessutom minskat de senaste åren. Även vad gäller musikskolan ligger Göteborg förvånansvärt lågt i en nationell jämförelse.

Dessa iakttagelser har lett fram till några förslag till förbättringar:

- Ett nytt snabbt arrangörsstöd.
- Ett nytt projektstöd för nyskapande musik.
- Ett utvidgat stöd till GAS-festivalen.
- Att man ser närmare på frågan om musikskolan.
- Att man vidare utreder frågan om stöd till konserter och musikprojekt för barn och unga, samt utreder förslaget om ett nätverksbaserat musikkontor.

Det finns många andra förslag och idéer i genomlysningen. Förhoppningsvis kan en del av dem bli verklighet och hjälpa ett blomstrande konstområde att bli ännu lite bättre.

Samtliga förslag

Konkreta

- Att Göteborgs kommun inrättar ett arrangörsstöd för musik, med löpande ansökningstid och snabb handläggning. Att därvidlag beakta MCV:s förslag om att de kan handlägga ett sådant stöd. Att ett sådant stöd utformas så att det kan ge ungdomsarrangemang hjälp med delvis alkoholfria kvällar på scener som är beroende av barverksamhet. (500 tkr)
- Att Göteborgs kommun i samråd med VGR och KUR hjälper GAS-festivalen att utvecklas. (500 tkr)
- Att kommunen för att uppmuntra musikkonstnärligt nyskapande anslår projektmedel om sammanlagt 1 mkr per år för konstnärligt utvecklingsarbete inom musikområdet. Stödet bör fördelas till minst fyra projekt varje år. Projekten skall resultera i någon slags offentlig presentation eller föreställning. (1 000 tkr)
- Att kulturnämnden beaktar den i jämförelse med andra liknande städer mycket låga nivån på bidragen till utominstitutionell musik och verkar för en förbättring så fort det är möjligt, och i ljuset av detta beaktar ovanstående förslag om arrangörsstöd och särskilda projektmedel.

Att utredas

- Att Göteborgs kommun utreder frågan om stöd till ett nätverksbaserat musikkontor som kopplar samman och utnyttjar befintlig kompetens hos olika organisationer för att stärka och sprida västsvensk musik.

Om stödformer

- Att i arbete med kulturstöd uppmärksamma musikkonst från alla genrer och att arbeta för att information om stöden skall nå så många som möjligt.
- Att kulturnämnden i sina beslut väger in ett genusperspektiv när så är möjligt och uppmuntrar till kvinnliga initiativ på musikområdet.
- Att uppmärksamma värdet i mångkulturella arrangemang och verka för att fler sådana mötesplatser kommer till stånd.
- Att kulturförvaltningen beaktar tanken om ett stöd som uppmuntrar till musikaliska aktiviteter som vänder sig till barn och ungdom.
- Att kulturnämnden beaktar de önskemål om referensgrupper vid handläggning av musikstöd som framförts.
- Att kulturnämnden och kulturförvaltningen i diskussioner om kulturstödets handläggning beaktar önskemålen om en utvidgad dialog med musiklivet, och kommer med ett förslag till hur en sådan kan bli möjlig.

Att fundera på

- Att kulturförvaltningen undersöker möjligheten att uppdatera presentationen av professionella kulturarbetare med icke-svensk bakgrund, kanske med hjälp av AF-kultur.
- Att kulturförvaltningen beaktar tanken om en hearing kring musikterapi och musik i vården.

Musikskolan

- Att kulturförvaltningen gör en översyn av kostnaderna för musikskolan och följer upp eventuella problem med bristande resurser.

Lokaler

- Att kommunen i olika sammanhang verkar för att lokaler i egna och andras hus kan användas för kvalitetsarrangemang inom musikområdet till en rimlig kostnad.

- Att kommunens företrädare verkar för en generös hållning mot musikkonstnärligt anslagna arrangemang på scener som Konserthuset, Storan och Brewhouse, t.ex. genom en mer flexibel hyressättning.

Institutioner

- Att kommunen i olika sammanhang verkar för en dialog med Göteborgs Symfoniker, GöteborgsOperan och VGR utifrån de synpunkter på institutionernas verksamhet som framförts på många håll. Vad som efterfrågas är ett samtal om ökad tillgänglighet, öppenhet, samverkan, flexibilitet och större bredd.

Om genomlysningen

En genomlysning av musikområdet i Göteborg skulle kunna bli hur stor som helst. Bara frågan om hur många körer det finns, eller hur stor publiken på alla klubbar är per år, skulle kunna sysselsätta en utredare en längre period. Därför kan en sådan här genomlysning inte bli så heltäckande och djuplodande som man kanske skulle önska. Institutionen för kultur, estetik och medier vid Göteborgs Universitet formulerade för några år sedan en idé om ett större forskningsprojekt för att göra en så heltäckande beskrivning som möjligt av Göteborg som musikstad idag. Projektet har inte hittat någon finansiering ännu, men skulle i framtiden kunna bli ett viktigt instrument för förståelsen av musikens betydelse för staden.

Å andra sidan finns redan flera aktuella undersökningar och texter som rör Göteborgs musik. Alla dessa är viktiga komplement till denna genomlysning. Det gäller t.ex. Västra Götalands musikrapport från 2002, kommunens rapport om ett antal arrangörer från 2001 och BRG:s rapport Musik Miljöer och Mötesplatser från 2001. Där finns texter som beskriver verkligheten kring olika musikmiljöer i Göteborg. Detsamma gäller flera dokument från f.d. musikvetenskapliga institutionen vid GU, t.ex. Gunnar Fricks inventering av 43 st. skivbolag i Göteborg (GU, 2000).

Den här genomlysningen kommer att fokusera på sådana områden som stöds av kulturpolitiken. Det handlar om klassisk musik, jazz, folkmusik, världsmusik, nutida musik, improvisationsmusik och olika hybridformer som knyter an till dessa världar. Rock och pop är genrer som normalt inte stöds av samhället. De måste dock beaktas i en beskrivning av den helhet som bildar Göteborgs musikliv och kommer självklart att vägas in även här. Vad som avgör vilken slags musik som skall stödjas kommer också att diskuteras. De stora institutionerna ägs idag av Västra Götaland. Vi kan ändå inte bortse alldeles från dem, utan tillåter oss att nämna och kommentera dem, de ligger ju i Göteborg. Genomlysningen fokuserar på den del av området som kan sägas vara »professionell». Även om detta ord kan och bör problematiseras, handlar genomlysningen på olika vis om den professionella musiken, dess infrastruktur, dess musik, musiker, främjare, publik och finansiering.

Hur många rockmusiker får idag stöd? Jag tror det är ganska få!

Anna Rådvik

När KALV fick medel var det tillsammans med väldigt tydliga förväntningar om att detta får inte vara något som går emot GAS-festivalen. Och idag samverkar de väldigt väl, dessa festivaler.

Ann-Charlott Eklund

1 Musikområdet – en bakgrund

1.1 Musikvärldar

Musik är ett fenomen som nästan alla människor har en personlig och aktiv relation till. Därför är musikområdet det ojämförligt största av kulturområdena, både vad gäller utbud och publik. Tag t.ex. den klassiska musiken, med utbildningar, yrkesutövare, institutioner och publik. Bara denna del av musikområdet är i Västsverige större än hela teaterområdet, om man räknar in GöteborgsOperan.

Det mest slående med musik är att den finns i så många sammanhang och har så många funktioner. Det finns musik i bilen, i kyrkan, hos frisören, på TV, på festen och i walkman på motionsrundan. Människor är aktiva och »håller på« med musik på olika sätt, samlar skivor, köper t-shirts, byter mp3-filer, går på konserter, eller samtalar om den senaste undergrundstrenden. De följer hitlistor och schlagerfestivaler, och inspireras i utformandet av sina identiteter av musik och artister. Det finns helt enkelt en väldigt massa sätt att hålla på med musik.

Musik har olika funktioner i olika sammanhang. I det privata erbjuder musik tröst, ger energi och skapar välbefinnande på olika vis. Musik förmedlar innehåll och uttrycker tankar eller känslor. Socialt är musiken ett kitt som hjälper människor att umgås. Musik och musikval är också viktiga för vår identitet, både i vår självuppfattning och för hur vi vill bli sedda av andra. Mer specifika funktioner hittar man hos t.ex. dansmusik, rituell kyrkomusik eller musik till avslappning.

Ett sätt att fånga detta myller av musikaktiviteter är att tala om »musikvärldar«, kretsar av aktiviteter och människor, som bildar ett nät kring en någorlunda gemensam musik. Hårdrocken i Göteborg är en sådan, med studior, grupper, fans, och skivbolag. Det finns liknande världar kring t.ex. klassisk musik, dansband, nutida musik, jazz, coverband, visa, samba/flamenco/tango/afro, svensk folkmusik, körmusik, elektronica, improvisation och rock/pop (utgörs av ett flertal världar).

1.2 Musiker, professionalitet och yrkesval

Det finns många yrkesgrupper inom musikområdet. Den största är musiklärarna. Sedan kommer musiker och sångare, fortsättningsvis benämnda bara musiker. Många professionella musiker arbetar också med undervisning. Vid sidan av dessa finns kompositörer, tonsättare, arrangörer, dirigenter, musikproducenter, ljudtekniker, marknadsförare, journalister, forskare och många andra. Situationen för några av dessa kommer vi att belysa längre fram, t.ex. möjligheterna att försörja sig som frilansmusiker.

Allt tyder på att det idag finns fler professionella musiker än någonsin i Göteborg, och att de generellt håller en betydligt högre nivå än för, säg, femtio år sedan.

Det sistnämnda beror förmodligen på större utbud av utbildningar, längre utbildningstid, ökad konkurrens, fler tillgängliga förebilder (inspiration och konkurrens är ju idag globala), och ett samhälle som tillåter fler att lägga tid på icke materiella värden.

Att så många väljer att bli musiker beror säkert också på populärkulturens stora genomslag bland ungdomar, tillsammans med genombrottet för olika slags massdistribution som banat väg för ett ökat musikintresse, t.ex. TV, radio, CD och internet. Överhuvud taget har idealen förändrats på ett sätt som gör att fler väljer en osäker tillvaro inom kulturlivet. Det kulturella kapital man vinner kompenserar de ekonomiska eftergifterna. Möjligheten att få hjälp av A-kassan har dessutom gjort det hela praktiskt genomförbart.

Det finns goda skäl att tro att även efterfrågan ökat. Det finns ju en fungerande marknad på rock- och popsidan som försörjer en hel del musiker. I den klassiska musikvärlden har Göteborgs stora institutioner betydligt fler anställda än förr. TV, film, datorspel, multimedial framställning och reklam tillhör alla den s.k. upplevelseindustrin som anses vara ett växande fält. Här hittar ett antal musiker och kompositörer sin försörjning. Samtidigt är

det ett faktum att många professionella musiker har väldigt svårt att försörja sig på sin musik.

1.3 Nya stilar och kunskaper

Begreppet »professionell« är inte helt enkelt inom musikområdet. Har man gått musik- högskolans musikerutbildning är man musiker. Om man spelar i ett internationellt mycket framgångsrikt hårdrocksband är man givetvis också musiker, men däremellan finns mängder av frågetecken. De nya musikformer som enklast sammanfattas med ordet rock har skapat instrument- och spelstilar som inte funnits på de etablerade utbildningarna. Man har varit tvungen att lära själv och av andra. Ofta har detta skett i en muntlig tradition, man lyssnar och lär, utan den typ av systematisk teori och notskrift som präglat klassisk musiktradition. Den nya musiken är över huvud taget en i första hand »muntlig«, icke »skriftlig« tradition. Samtidigt finns det idag ett naturligt flöde mellan de olika kunskaps- och traditionerna och många musiker och kompositörer vandrar utan problem mellan dem.

»Professionell« musiker är alltså ett ord som kan syfta på flera egenskaper, utbildning, erfarenhet, dokumenterat kunnande, kvalitet, eller att man helt enkelt försörjer sig som musiker, alldeles oavsett hur bra eller dålig man är. Arbetsförmedlingen har valt begreppet »etablerad«. Etablerad är man om man nyss avslutat en godkänd högskole- eller yrkesutbildning som musiker, eller om man haft arbete av en viss omfattning under det sista året. Uppfyller man inte dessa kriterier är man inte etablerad, och kan inte få stöd av Akassan, hur skicklig eller ansedd man än är.

1.4 Musikkonst

Vad är det då vi menar när vi använder ordet musik? Är det ett konstverk, en bruksvara eller en produkt, en handelsvara? Musiken är speciell på ett sätt som påminner om filmen. Det finns en fungerande marknad för mycket musik, samtidigt som annan musik är helt beroende av samhälleligt stöd. Inom filmen motiveras stöden med att man vill motverka ensidig produktion (läs amerikansk), och att det finns en produktion med filmkonstnärliga värden som är viktig och som inte kan bära sina egna kostnader.

I kulturpolitiska målformuleringar står att man skall motverka kommersialismens negativa verkningar. Inom musikområdet skapas många produkter, där musiker och låtskrivare är utbytbara, där enda målet är att tjäna pengar. Sådana kommersiella projekt finns inom alla genrer, även om den helt dominerande delen finns inom radio- och TV-spridd ungdomsmusik.

Med detta som bakgrund borde man kanske kunna tala om »musikkonst« och »musikkonstnärlig« när man vill beskriva musik som, oavsett genre, har ett konstnärligt syfte och värde. Kanske kan man lika gärna säga »konstmusik«, men associationerna går då gärna mot klassisk modernism. Eftersom den del av kulturpolitiken som i Göteborg benämns »konstpolitik« skall stödja just konst av hög kvalitet, kan det behövas begrepp som syftar till att klargöra vilken musik som är att betrakta som »konst«. Detta är en grannlaga uppgift som kommer att diskuteras längre fram.

1.5 Finkulturens nya gränser

Här skall bara konstateras att det de sista 30 åren skett en omvärdering av begreppen finkultur, populärkultur och konst, som inom musikområdet närmast kan beskrivas som en revolution. Fortfarande på 1970-talet kunde man i vanlig dagspress läsa artiklar om hur »negermusiken« förstör våra ungdomar. Då var fortfarande den klassiska bildningen, och den klassiska musiken, det som räknades. Den var professionell, musikkonstnärlig, uppbygglig och en del i en identitet som alla med anspråk var tvungna att tillägna sig. Självklart var det också denna musik samhället skulle stödja via utbildningsinsatser och institutioner. Populärkultur var till för ungdomar, den var trivial, omoralisk och övergående.

Det finns många många synpunkter på institutionerna, och de har lika många goda försvarare.

Niklas Rydén

Syftet med en genomlysning är att bygga en kunskap och gemensam bild som kan ligga till grund för vettigare och rättvisare bedömning och prioritering.

Christina Hjorth

Men visst sker det en förändring. Jazzen håller ju på och dör bland unga människor. Många av de smalare genrerna har helt klart problem med återväxten av ny publik.

Lars Lilliestam

Ibland kan jag känna att man tror att det bara är de musiker som är anställda på institution som är professionella, och att de andra är, ja, nåt annat. Man idag är det ju inte så. Det är viktigt att upplysa om detta. Klart och tydligt.

Niklas Rydén

Idag har gränserna mellan populärkultur och finkultur på många sätt suddats ut. Dagens konstnärer väljer fritt sina uttrycksmedel från klassiska och populära fält och kombinerar efter eget tycke. Den klassiska musikens särställning som den enda musikkonsten är borta. Idag anses jazz, folkmusik, världsmusik, elektronica, och olika slags rockbaserad musik ha ett väl så stort konstnärligt värde. En del anser idag t.om. att den klassiska musikvärlden har mer med kulturarv än med konst att göra. Nuförtiden kan det ge ett lika stort kulturellt kapital att ha sett en konsert med Björk, eller känna till Pink Floyds skivor, som att vara bekant med Schostakovichs stråkkvartetter. Så är det i alla samhällskretsar. Det finns idag studenter på grundnivå på Musikvetenskap på universitetet som inte har någon relation till klassisk musik när de börjar sina studier.

Detta ställer givetvis nya krav på de strukturer i samhället som stödjer utbildning och professionellt utövande inom musikområdet. I mångt och mycket har en sådan anpassning skett, åtminstone i ord. Alla håller med om att de nya genrerna är lika viktiga som de klassiska. Samtidigt är uppfattningen att musikkonst är detsamma som klassisk musik fortfarande inbyggd i de strukturer som tar emot mest samhälleligt stöd, som t.ex. våra symfoniorkestrar och operor, de är ju till för just denna musik.

Det finns idag visst stöd till jazzmusik, man kan lära sig spela rock i skolan, man kan studera afro på musikhögskolan och kommunen hjälper till med replokaler åt ungdomar. Ändå saknas det en fungerande kunskap och begreppsapparat för att avgöra vad som idag är att betrakta som musikkonstnärlig verksamhet med hög kvalitet. Detta är ett problem för musikpolitiken.

1.6 Musik och den nya tekniken

Ytterligare en faktor har förändrat musiken radikalt de sista 15 åren. Med datorerna har professionella verktyg för musikproduktion blivit tillgängliga för alla som har en dator. Förr var flerkanalsinspelning, redigering, mixning och flerfaldigande förknippat med mycket stora kostnader och förbehållet dem som hade råd. Detta är alltså en på många vis demokratisk revolution av förutsättningarna för musikproduktion. Men verktygen har också radikalt förändrat sättet att göra musik. Syntar och datorer har gjort att man kan få fram alla upptänkliga ljud ur en burk. Ljud som låter som vanliga instrument eller helt unika ljud. Även möjligheterna till obehindrad redigering har påverkat musikskapandet mycket, liksom användandet av samplingar och loopar, som utgör grunden i mycket samtida musik. Detta har också medfört att helt nya grupper kommit att göra musik. Idag behöver man inte vara skicklig instrumentalist för att göra framstående inspelningar. Det finns andra sätt. Inom ljudkonsten, den senaste boomen, är många av de framgångsrika inte alls musiker, utan kommer snarare från bildkonsten. Som en del av ljudkonstens boom har för övrigt tidigare marginaliserade former av elektronmusik och experimentmusik blivit på modet i vidare kretsar.

1.7 Tillgänglighet och nya medier

En anledning till att musiken idag är den kanske mest spridda och tillgängliga konstformen är att den trivs så utomordentligt bra i de moderna medierna. Tänk bara 100 år tillbaka, och musik var något som bara fanns när den framfördes live. Det var bara då det gick att lyssna till musik.

Idag finns musik överallt, hela tiden. På gott och ont. I det offentliga finns konsertlokaler, klubbar, restauranger och dansställen med levande musik, men också kyrkan erbjuder ett mycket omfattande utbud, liksom olika offentliga inrättningar som bibliotek, skolor och vårdhem. Dessutom finns en outtömlig ström av bakgrundsmusik i all slags offentlig miljö.

I det privata lyssnandet är radion en stor källa för musik, liksom TV, speciellt via MTV. Dessutom lyssnar man på CD och numera mp3 i hemmet, i bilen eller i samband med olika aktiviteter med bärbar spelare.

Med nedladdningen av musik över internet har tillgängligheten till olika slags musik

ökat, och därmed skapat förutsättningar för ett bredare och mer nyfiket lyssnande. Bortsett från problemen med bristande betalning måste detta ses som ett positivt fenomen som både ökar tillgängligheten till all slags musik, helt oavsett var man bor, och ger möjlighet till distribution av musik som förr bara fanns i specialsортiment. Kunde man bara lösa ersättningsfrågorna är det ju en fantastisk möjlighet för mänskligheten; att hela världens musikskatter finns på skrivbordet, redo att upptäckas, det är bara att klicka med musknappen och njuta.

Musikpubliken är stor och spenderar mycket tid och pengar på sina favoriter. Samtidigt finns genrer som har svårt att nå ut till en större publik, t.ex. nutida musik och jazz. En del av dessa anses ha ett stort musikkonstnärligt värde och stöds därför av samhället. Exakt vilka dessa genrer är, hur stöden ser ut, och hur de skulle kunna nå en större publik diskuterar vi längre fram.

1.8 Kommersialism och exploatering

Samtidigt som musiken med de moderna mediernas hjälp kommit att bli så genomträngande i vår värld har den blivit ett problem på flera sätt. Ljudnedsmutsning finns idag i alla offentliga miljöer. Onödig eller för hög bakgrundsmusik är något alla får lida av dagligen. Produktionen av kommersiell skräpmusik som luras på publiken med sex, mode och fula knep är enorm. Olika aktörer använder musik för att manipulera oss att köpa mer, att trivas i obehagliga miljöer, eller för att stressa oss när det är dags att stänga.

Brewhouse är till för alla de som vill gå in och göra arrangemang, och huset har en fantastisk restaurang!

Brittmo Bernhardsson

Det man vill ha när man pratar om konsertlokal är en där man kan arrangera utan åldersgränder. Som alltså inte är knuten till det här med krogar och så. Är man mellan 16–20 är det jättesvårt att hitta en lokal. Som ung arrangör kanske man inte ens får vara där själv!

JonErik Andersson

Det fanns ju väldigt mycket bra i dem. Man kan ju i alla fall läsa dem ibland för att försöka minnas dem. (Om 1974 års nationella kulturpolitiska mål.)

Grith Fjeldmose

Det är egentligen inget vi gör på kommunen som strider mot de nationella kulturpolitiska målen. De är jättebra. Det är ungefär som tio guds bud. De är underbara! Man blir jätteglad när man läser dem och jag kan inte se att vi bryter mot dem.

Christina Hjorth

De nationella kulturpolitiska målen i kortform

Yttrandefrihetsmålet

Värna yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för alla att använda den.

Jämlikhetsmålet

Verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande.

Mångfaldsmålet

Främja kulturell mångfald, konstnärlig förnyelse och kvalitet och därigenom motverka kommersialismens negativa verkningar.

Självständighetsmålet

Ge kulturen förutsättningar att vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhället.

Kulturarvsmålet

Bevara och bruka kulturarvet.

Bildningsmålet

Främja bildningssträvanden.

Internationaliseringsmålet

Främja internationellt kulturutbyte och möten mellan olika kulturer inom landet.

Läs hela målen på Kulturrådets hemsida, www.kulturradet.se

Man kan ju undra om den nationella kulturpolitiken verkligen följer sina egna mål! Det vore kanske något för riksdagens revisorer att titta närmre på.

Thomas Gustafsson

1.9 Lite fakta

- 60 % av göteborgarna har varit på konsert eller liknande med levande musik det senaste året (2002).
- 19 % av göteborgarna spelar något instrument, 5 % sjunger i kör.
- Det finns alltså 90.000 mer eller mindre aktiva utövare i Göteborg.
- I VGR bor 1 514 992 personer (2003).
- I Göteborg bor 480 000 personer.
- GöteborgsOperan och Göteborgssymfonikerna har tillsammans 300 000 besök per år.
- På Allhelgonahelgen 2004 annonserade Svenska Kyrkan om 46 musikevenemang/konserter, bara i Göteborg.
- 2004 såldes i Sverige 20 miljoner CD-skivor och musik-DVD.
- Värdet av försäljningen uppgick till 1,1 miljard kronor, en minskning sedan 2001 med 34 %.
- Svensk musik utgjorde 2004 40 % av försäljningen, vilket är en rekordhög siffra.
- Den genomsnittlige svensken spenderar nästan sex timmar varje dag med olika medier, böcker, tidning, radio, TV, CD etc.
- Av denna tid står ljudmedierna tillsammans för 41 %, de tryckta medierna för en femtedel, medan rörliga bildmedier upptar en tredjedel av tiden.
- 34 % av befolkningen lyssnar varje dag på P4.
- 33 % på reklamradio, 11,1 % på P3 och 1,7 % på P2. (P1 har 11,7 %.)

Källor:

Kulturrådet, Nordicom, SCB, Göteborgs-Posten, Grammofonleverantörernas Förening

Om man tittar på de nationella kulturpolitiska målen i dagsläget så är de ju väldigt mycket förknippade med den bidragsgivning man har nationellt, och väldigt lite med den verklighet som finns runt oss.

Ann-Charlott Eklund

*Vårt fokus är ju på musik.
Göteborgskalaset är faktiskt
Sveriges största musikfestival.*

Mia Samuelsson

*Skulle man inte kunna arbeta med
offentlig upphandling för driften av
institutionerna? Vem erbjuder
högst konstnärlig kvalitet till lägsta
kostnad? Den som tar hem budet
får sedan fem år på sig inför nästa
upphandling, där andra har möjlig-
het att komma till.*

Niklas Rydén

2 Musiken i Göteborg idag

2.1 Institutioner

2.1.1 Göteborgs Symfoniker

Göteborgs Symfoniker, som i år fyller 100 år, bildades 1905 och består idag av 109 musiker. Under dirigenten Neeme Järvis ledning 1982–2004 etablerade sig orkestern efter internationella turnéer och ett 100-tal skivinspelningar bland Europas främsta. Detta ledde till att Göteborgs Symfoniker 1997 utsågs till Sveriges Nationalorkester. Med orkesterns nye chefsdirigent Mario Venzago och VD:n Edward Smith avser man att förena den framgångsrika nordiska traditionen med en centraleuropeisk.

Göteborgs Symfoniker har en stark lokal förankring och ger årligen drygt 90 konserter i Göteborgs Konserthus vid Götaplatsen. Byggnaden invigdes 1935 och är ett av den nordiska funktionalismens stora monument, berömt för sin fina akustik. Vid sidan av de ordinarie konserterna framträder orkestern varje sommar på Götaplatsen och i Slottsskogen samt gästtar det nya konserthuset i Vara.

Orkestern drivs i bolagsform, Göteborgs Konsert AB, och har Västra Götalandsregionen som huvudman. 2003 hade man en verksamhet som omslöt runt 120 mkr. 85 mkr av detta var offentliga bidrag. Man betalade 159 årsverken, inklusive frilans. Av dessa gick 119 till musiker. 2003 spelade GSO 129 konserter för en betalande publik på 88 873 personer. Dessutom hade man drygt 60 000 på gratisarrangemang. Stora salen har 1 247 platser, Stenhammarsalen 390 platser.

2.1.2 GöteborgsOperan

Sedan 1994 är GöteborgsOperan belägen på Packhuskajen i ett nytt hus som tillåtit en utveckling som aldrig varit möjlig i de gamla lokalerna på Stora Teatern. Med målsättningen att bli ett av Europas intressantaste operahus genomför man ett brett uppdrag. Repertoaren blandar klassisk och modernare opera med musikal, dansprogram och turnérande föreställningar av olika slag. Under Kjell Ingebretsens konstnärliga ledning har man med denna flerspåriga inriktning byggt upp en stor och relativt bred publik, och nått ett erkännande för flera djärva och konstnärligt framstående operauppsättningar. Med ny VD, och med den nya konstnärliga ledaren Lise-Lotte Axelsson, går GO mot en framtid där en av utmaningarna är att klara av att behålla den stora kostym man iklätt sig, som kräver stora egna intäkter i form av utsålda föreställningar, och samtidigt hålla en hög kvalitet. GöteborgsOperan har mindre offentliga bidrag och större grad av självfinansiering än andra liknande verksamheter. 2002 gick GöteborgsOperan samman med Länsteatern i Skaraborg/Skövde och tog på sig ett helhetsansvar för musikteatern i Västra Götaland. Sedan dess turnerar vissa mindre uppsättningar i regionen.

GöteborgsOperan drivs i bolagsform med Västra Götalandsregionen som huvudman. Den stora scenen har 1 301 platser och den lilla 230 personer. 2003 spelades 401 föreställningar (24 olika produktioner) av vilka 5 var dansföreställningar. Genomsnittlig beläggning var 2003 75 procent och den sammanlagda publiken 238 526. Antalet årsverken uppgick till 494, varav 275 var konstnärlig personal. Omslutningen var 313 mkr, varav reguljära offentliga bidrag uppgick till 225 mkr.

2.1.3 GöteborgsMusiken

GöteborgsMusikens historia kan räknas ända tillbaka till 1905, då några entusiastiska spårvägsmän bildade en mässingssextett. Det var början till det som sedermera skulle bli Spårvägens Musikkår, som 1992 ombildades till GöteborgsMusiken. 1997 fick orkestern uppdraget att även vara Flygvapnets Musikkår. Hösten 1998 flyttade man in i Kronhuset

och där hålls idag konserter för en bred allmänhet. Ibland sker gästspel på andra orter, även internationellt. Uruppföranden av nyskrivna verk för blåsorkester blandas med klassisk repertoar. Till detta kommer underhållningskonserter med jazz, musikal eller visor, ofta med populära artister, samt så kallade musikkryss, med allsång och korsord. Barn- och familjekonserter, samt militärmusik framförd i Flygvapnets uniformer, kompletterar programmet. Som Flygvapnets Musikkår svarar man för ett antal ceremoniella försvarsmusikuppdrag, vid vaktavlösningen på Kungliga slottet i Stockholm, och vid jubiléer, statsbesök, nationaldagen, riksdagens öppnande och högtidligheter på de militära förbanden.

GöteborgsMusiken drivs som en stiftelse. Stiftare är Göteborgs Spårvägar AB, det kommunala bolaget Gbg&Co samt föreningen GöteborgsMusikens Vänner. Omslutningen var 2003 drygt 17 mkr, varav offentliga bidrag från stat, kommun och försvarsmakten utgjorde drygt 16 mkr. Man spelade 121 konserter för en betalande publik på 14 750 personer. Dessutom hade man ungefär 30 000 på gratisarrangemang. Orkestern har 26 musiker, och sammanlagt redovisar man 37 utbetalda årsverken 2003, varav 33 till musiker och konstnärlig personal.

2.1.4 Vara konserthus, orkestrar och ensembler

Vara konserthus har tagit över ansvaret för tre ensembler som förr hörde till Musik i Väst: Bohuslän Big Band, Vox och Corona Artis. Alla har på olika vis stark anknytning också till Göteborg, varför det är rimligt att nämna dem här. Bohuslän Big Band är den största med 16 musiker som har 80 procent anställning. Orkestern växte en gång fram ur Bohus Bataljon, regementsorkestern på I 17 i Uddevalla. När regementet lades ner förändrades orkestern i flera steg och är idag Västra Götalandregionens storband, med uppdrag att spela jazz i regionen. Bandet gör ungefär 100 spelningar om året i olika sammanhang, dels egna produktioner, dels med nationella och internationella gästartister. Repertoaren sträcker sig från klassisk jazz till modernare musik, som soul och experimentell rock. Publiken är runt 30 000 per år.

Vokalensemblen VOX är en kvartett som profilerat sig genom att spela såväl äldre klassisk musik (barock och renässans) som nyskriven konstmusik. Man uppträder i olika sammanhang och varvar bl.a. underhållningsprogram med barnopera och festivalspelningar, både i Sverige och utomlands. I år har man en produktion som blandar nyskriven och gammal musik i en konsert.

Corona Artis, med fem musiker, är Västra Götalandregionens ensemble för äldre klassisk musik, bl.a. barockmusik. De har gjort sig kända som stilsäkra uttolkare av denna musik och har samarbetat med många erkända artister inom området. Sedan 2002 är Corona Artis »ensemble in residence« på Gunnebo Slott i Mölndal, vilket gör att ensemblen regelbundet spelar i denna 1700-talsmiljö.

2.1.5 Teatermusik

Musiken har av tradition en stark ställning på de göteborgska teatrar. Backa teater har länge haft musik som en central del i sina ungdomspjäser och har en fast ensemble. De andra teatrar har ingen fast ensemble, men Folkteatern har länge haft ett par anställda kompositörer/musiker och har i samarbeten med t.ex. kören Amanda eller Bohuslän Big Band gett musiken en viktig plats i sina uppsättningar. På Stadsteatern har musiken haft en given plats under senare år med huskompositör och musiker som medverkar aktivt i föreställningarna. Även många fria grupper arbetar med nyskriven musik i sina uppsättningar. Teatrar genererar varje år sannolikt mer än 10 årsverken för musiker och kompositörer.

Samtidigt är väldigt mycket musik i mina öron skräpmusik, det vill säga kommersiell spekulation.

Niklas Rydén

Institutionerna har mycket lättare att nå ut med sina behov. De har ofta starka förespråkare och starka chefer som pratar för dem i olika sammanhang. Det fria är inte lika lätt att synliggöra, trots att det står för en väldigt stor del av kulturutbudet.

Christina Hjorth

KK-stiftelsen, som lanserat begreppet »upplevelseindustri«, skrev i en sammanställning över olika yrkeskategorier att det finns 8 000 professionellt verksamma musiker i hela Sverige, och att av dem försörjer sig 4 000 på heltid med att vara musiker.

Brittmo Bernhardsson

Nästan alla musikpengar går till klassisk musik, och knappast något till de musikaliska uttryck som vuxit fram inom de mass-mediala och populärkulturella sfärerna.

Niklas Rydén

2.2 Fritt verksamma orkestrar, körer och ensembler med tillhörande musikvärldar

2.2.1 Musikdramatik

Vid sidan av GöteborgsOperan är utbudet av musikdramatik i Göteborg litet och sporadiskt. Det har genom åren haft två olika inriktningar: dels äldre opera, oftast barockopera, dels nyskriven opera. Förutom olika uppsättningar på Musikhögskolan och Teater- eller Operahögskolan är det bara några få ensembler som specialiserat sig på opera. Utomjordiska är en sådan som har funnits i olika versioner under 20 år. De har väckt uppmärksamhet med sina barockuppsättningar som kombinerat musikalisk angelägenhet med scenisk djärvhet. En alldeles ny operaensemble är WAC som gjorde sin första opera 2004. Kammaropera spelas oftast på Artisten, Pustervik eller Atalante.

Vid sidan av de fasta ensemblerna finns många professionella sångare som i olika constellationer och sammanhang ger konserter med klassisk sångrepertoar, medverkar i projekt, undervisar, arbetar i körer och ger kyrkokonserter. Denna sångvärld är betydligt större och mer kontinuerligt verksam än de renodlade operaenssemblerna.

2.2.2 Konstmusik, kammarmusik

När det gäller klassisk musik utanför institutionerna cirklar mycket kring Artisten, Musikhögskolan. Där finns flera ensembler, och man har ett digert konsertprogram där både skolans egna och grupper utifrån medverkar. Vad gäller traditionell klassisk musik utanför skolan finns många mer eller mindre fasta grupper som spelar stråkkvartetter och annan klassisk kammarmusik. Göteborgs kammarmusikförening är en aktiv arrangör på området. I deras kalendarium redovisas 53 kammarmusikevenemang i Göteborg under första halvåret 2005. Det finns alltså på det hela taget ganska många instrumentalister kring Musikhögskolan, symfoniorkestern och operan som tillsammans med frilansare spelar i olika sammanhang. Nämnas bör också Göteborgs Ungdomsorkester, GUO, som stöds av utbildningsförvaltningen.

Vad gäller nyskriven musik är kompositionsutbildningen på Musikhögskolan och de nätverk av kompositörer som är yrkesverksamma inom den s.k. nutida musiken, ett viktigt nav. Tillsammans med en krets av frilansande musiker bär de upp en tradition av nyskapande och experimenterande med bl.a. föreningen Levande Musiks konserter som en publik och konstnärlig mötesplats. Det finns dock bara några få fasta ensembler inom området. En av dem är Gageego, som skiftar medlemmar beroende på vad som skall spelas. Sedan 1998 har Gageego en egen konsertserie på Stenhammarsalen som ligger med i Konserthusets generalprogram. En annan ensemble är gitarrduon The Gothenburg Combo som spelar både traditionell och ny gitarmusik och som gjort experimenterande med konsertform och gränsöverskridande samarbeten till ett signum. Artisten, Stenhammarsalen och Atalante är viktiga spelplatser för denna musik.

Orgelmusiken bör också nämnas. GoArt och orgelakademin har etablerat Göteborg som ett centrum för kunskap om orglar och orgelmusik. I och med detta har orgelmusiken, såväl äldre som nyskriven, fått en framträdande roll i Göteborg, också vid sidan av den traditionella kyrkomusikaliska.

2.2.3 Jazz, improvisation och blues

Med mötesplatser som Nefertiti och Bunkern och olika utbildningar på Musikhögskolan har jazzen och improvisationsmusiken kommit att ha en framskjuten plats i musiklivet i Göteborg. Här finns både en bredd, med relativt många etablerade musiker som spelar i olika band, och en spets med flera internationellt erkända musiker. Många jazzmusiker samlas i replokalföreningen Bunkern, som också har en årlig festival. Trots Nefertitis framgångsrika verksamhet finns det väldigt få arbetstillfällen för jazzmusiker, som ofta försörjer sig på undervisning och i olika projekt.

Fri improvisationsmusik har också en stark ställning i Göteborg. På improvisationskvällar hos Brötz/Now på Konstpidemien har man en mötesplats. Vanligt är också samarbeten med dansare och koreografer i olika projekt.

Bluesen var stark på 70-talet med flera klubbar och en stor publik. Idag verkar den vara på gång igen med många aktiva band, Göteborgs Bluesförening som arrangerar en växande sommarfestival i Slottsskogen, och blueskvällar på ställen som Musikens Hus, Restaurang Louice och Jameson.

2.2.4 Folk- och världsmusik. Visa.

Folkmusik från olika delar av världen, och de nya hybridformer som utvecklats i mötet med jazz och rock, har fått alltför professionella företrädare i Göteborg. Runt Musikens Hus och Kulturhuset Oceanen har ensembler och nätverk vuxit fram inom bl.a. tango, salsa, flamenco, västindisk och afrikansk musik. Det finns också professionella utövare av t.ex. balkan-, zigenar- och klezmermusik. Folkmusikcaféet på Allégården och Pusterviksteatern med Club Continental är viktiga mötesplatser för dessa kulturer. Även samba har en given plats i Göteborg med t.ex. skolor som Abunda och karnevalen i Hammarkullen.

Visan har alltid haft en viktig plats i Göteborg och Bohuslän. Den tradition Evert Taube eller Lasse Dahlqvist stått som förebilder för lever vidare både hos professionella utövare och i allsång hos allmänheten. Sedan 60-talet har olika slags vispop, den s.k. proggen med bl.a. Nationalteatern och Björn Afzelius verksamma i Göteborg, och över huvud taget singer/songwriter-traditionen bidragit till att skapa nya former och sammanhang för visa. Med samlingsplatser som Kustens Hus, Visans vänner, Nordiska Folkhögskolans Viskurs, Föreningen Spelrum, Gillestugan och andra restauranger, Brännö visfestival, olika caféer och, på sommaren, parker, framförs både traditionell och nyskriven visa av många etablerade göteborgare. På flera sätt kan man säga att populära sångare som Håkan Hellström och Jens Lekman är typiska representanter för en samtida vistradition.

2.2.5 Rock, pop, hårdrock, hip-hop

Att beskriva den Göteborgska rockscenen låter sig inte göras på några rader. Generellt kan den nog sägas innehålla mer rock än pop, mer underground än glamour. Ace of Base, som gjorde internationell succé på listmusikscenen, tillhör undantagen, och Soundtrack of our lives är nog ett mer typiskt exempel på vad Göteborg är bra på att frambringa. Många menar vidare att återväxten och utvecklandet av genuina och personliga uttryck på rock/popscenen har bättre förutsättningar i Göteborg än på många andra platser.

Göteborg har en särställning inom hårdrock. Med både en internationellt framgångsrik studio, Studio Fred-Man, och världsband som In Flames, Dark Tranquillity och Hammerfall, är det inte konstigt att det t.o.m. finns ett begrepp för detta inom internationell hårdrock, The Gothenburg Sound.

Inom hip-hop har flera göteborgare låtit tala om sig på senare år, och bland annat hjälpt till att föra upp frågor om mångkultur, segregation och kulturell särart på bordet. Hip-hopen har en nära relation både till breakdance och till den spoken word kultur som vuxit sig stark i Göteborg och dess förorter.

2.2.6 Ljudkonst, klubbar och elektronika

Ljudkonst är ett nygammalt fenomen som fått ett uppsving under de sista 10 åren. Ljudkonst kan sägas vara användandet av ljud eller musik i rumsliga eller skulpturala installationer, i performance och olika slags samtidskonst. Gemensamt är oftast att det i traditionell mening musikaliska är nedtonat till fördel för ett mer idémässigt, konceptuellt användande av ljud. Många bildkonstnärer har på senare år arbetat med ljud och video, och i Göteborg har dessa nya uttryck blivit ett fält för experimenterande och ny-

Om man tittar på antalet som är fackanslutna som musiker eller i musikanknutna branscher hamnar man på betydligt högre siffror. Jag har just tittat på detta. Jag gissar på ungefär 20-30 000 människor i Sverige, som försörjer sig på musik i varierande grad.

Lars Lilliestam

Det är viktigt att definiera och begränsa vad musikalisk konst är, sådan som är aktuell för konstpolitiska stöd. Finns ju en kommersiell sida, precis som i filmen, och den skall ju stödjas utifrån sina förutsättningar, som med Brewhouse. Och så har man en konst sida. Man måste vara tydlig med vem som har ansvar för vad, och med kvalitetskriterierna inom bägge områdena.

Anders Hultqvist

I kulturdepartementets stora utredning inför kulturpropositionen 1996 fanns inte ordet rock nämnt en enda gång!

Niklas Rydén

Men sluta nu att prata om rock som ungdomsmusik!! Det har varit lite för mycket sån't nu. Vi är pensionärer snart, och har Led Zeppelin i lurarna.

Lars Lilliestam

skapande där tonsättare, bildkonstnärer, filmare och andra möts på klubbar och festivaler.

Klubbkulturen, med sin speciella blandning av dans till DJ:s och live-akter, ibland med mer konstnärlig inriktning, har vuxit sig stark i Göteborg precis som på andra håll. Klubbguiden »Djungletrumman« redovisar bara under mars 2005 etthundra liveuppträdanden inom sitt område. Samlingsnamnet elektronica omfattar den lite mer konstnärligt syftande delen av denna musikkultur. Elektronica avser musik som för det mesta skapas i stunden på en bärbar dator, musik som innehåller elektroniska/syntetiska ljud, ofta med repetitiva loopar, minimalistiskt, ofta, men inte alltid, med rytmiskt beat. Sådan musik har blivit en naturlig del i mötet mellan olika konstnärliga kulturer och har i Göteborg fått mötesplatser på iDEAL:s festivaler, OffTheRecord på Atalante, eller på GAS och Dans- och Teaterfestivalen. Elektronican är över huvud taget en viktig del av de möten mellan olika konstformer som blivit allt vanligare.

2.2.7 Körer

Enligt Statistiska centralbyrån sjunger ungefär 5 procent av göteborgarna i kör, alltså omkring 24 000 personer. Många av dessa körer är knutna till kyrkor, skolor och studieförbund, andra är fristående. Körlivet i Göteborg är omfattande. Bara på körsajten lodo-la.org finns nästan 150 körer registrerade, en del amatörkörer, men också många professionella. På denna hemsida finns också ett kalendarium som redovisade 50 körkonserter i Göteborg första halvåret 2005. Till de mer uppmärksammade professionella körerna i Göteborg finns sådana med klassisk repertoar som Göteborgs Gosskör, Göteborgs Kammarkör, Rilkeensemblen och Pro Musica. Till de mer sceniskt nyskapande och musikaliskt breda hör t.ex. sångensemblen Amanda och kören Rabalder.

2.2.8 Musik för barn och ungdom

När man talar om musik för barn och ungdom handlar det ofta om musikskolan. Det finns dock flera andra aspekter som är viktiga. I Göteborg finns bara en väldigt blygsam produktion av musik för barn. Det är väl egentligen bara förlaget Lutfisken som idag har någon slags regelbunden utgivning.

Vad gäller olika slags musikprogram för barn finns flera fria grupper och musiker som gör sådana, bl.a. på Stadsbiblioteket. Skolkonserter med livemusik för barn arrangeras regelbundet på Konserthuset, ofta ihop med någon berättare, och av Musik i Väst, som står för en stor del av skolkonserterna i regionen.

Det finns på kulturförvaltningen i Göteborg inga riktade stöd för barnkonserter eller musikprogram för barn.

2.2.9 Musikterapi, musikhandledare och musik i vården

Under 1980-talet startade en omfattande pionjärverksamhet i Sverige där musiker, speciallärare, psykologer och andra vårdarbetare tillsammans utvecklade nya metoder för att använda musik som ett redskap i pedagogik, terapi och vård. Mycket av detta arbete hade internationella förebilder och utgick från musikens förmåga att skapa kommunikation, sociala former och fysisk och psykisk aktivitet.

I Göteborg fanns flera musikterapeuter och musikhandledare inom landsting, studieförbund och särskola som kom att få ett stort gehör för sina idéer och många efterföljare. Kurser startade på högskolan, tjänster inrättades och forskning bedrevs på universitetet.

Idag talas det inte lika högt om denna slags verksamhet, men det finns förmodligen fler idag som använder musik i arbete med funktionshindrade, inom psykiatri, äldreomsorg och specialpedagogik, och musiken har blivit en naturlig och accepterad del i verksamheten. Varje år ordnas också introduktionskurser på universitetet.

Eldorado är ett aktivitetscentrum för funktionshindrade som har flera anställda musikledare och som fungerar som ett nav i de nätverk som finns inom området. FUB Grunden är en verksamhet som låtit tala om sig genom sina filmer och fotbollslag, men musiken

spelar också här en viktig roll, liksom på Kulturlabbet, en daglig verksamhet för förståndshandikappade, där dans, drama och musik står i centrum.

Göteborg erbjuder också musik på äldreboende genom Speldags, med mer traditionella musikprogram. Tangerar området gör också VGR:s Airis-projekt, där konstnärer arbetar på olika företag och arbetsplatser ute i samhället. Där får de på deltidsanställning över en period möjlighet att i samverkan med företaget hitta former för hur deras konstnärliga kunskap kan komma verksamheten till nytta i olika aktiviteter och projekt. Genom Musik i Väst är regionen också aktiv inom ShareMusic, en mångfacetterad verksamhet med internationella nätverk som arrangerar kurser, läger och annat med skapande verksamhet och musik för bl.a. funktionshindrade.

2.3 Musikerna, antal och arbetsmarknad

Ser man till utbildning, hantverksskicklighet och kvalitet finns det fler professionella musiker i Göteborg än någonsin tidigare. Vare sig man pratar om operaorkestern, jazzlivet eller rockscenen är nivån idag väldigt hög vad gäller skicklighet, utbildning och kunskap. Däremot är det ett stort problem att det inte finns betalda arbetstillfällen till alla dessa. För det stora flertalet går det helt enkelt inte att försörja sig som musiker.

2.3.1 Musiker anställda på institutioner och i kyrkan

Nästan alla någorlunda fasta musikerjobb återfinns på institutionerna. Symfoniorkestern betalar 106 årsverken till musiker, GöteborgsOperan ungefär 150 till musiker och sångare. Göteborgsmusiken betalar 30 årsverken till musiker, Bohuslän Big Band ungefär 14, Vox och Corona Artis ungefär 8. Stadsteatern, Backa, Folkteatern och de fria grupperna bidrar med ytterligare kanske 10 årsverken för musiker. Sammanlagt har alltså dessa verksamheter löneutbetalningar till musiker och sångare som motsvarar drygt 300 årsverken. Dessutom har kyrkan 80–90 anställda musiker. Uppskattningsvis ger detta sammanlagt sysselsättning till ungefär 450–500 musiker, eftersom många arbetar deltid.

2.3.2 Frilansmusiker

Det är svårt att uppskatta hur många professionella frilansmusiker som finns i Göteborg. Musikerförbundet har 900 medlemmar i Västsverige, varav 600 i Göteborg. Dessutom organiserar SYMF, det andra fackförbundet för musiker, många institutionsanställda. Musikcentrum Väst, som organiserar många av de etablerade, har 517 medlemmar. Å andra sidan finns det mängder av trubadurer, rockmusiker, dansbandsmusiker och många andra som arbetar professionellt men inte är medlemmar i dessa föreningar. Därför är det omöjligt att ge bestämda siffror, men en kvalificerad gissning är att minst 1 000 frilansmusiker är yrkesverksamma i Göteborg med omnejd. Andra säger att antalet snarare är 2 500. Sammanlagt utgör alltså antalet professionella musiker som arbetar på institution eller frilansar någonstans mellan 1 500 och 2 500 personer. Många av dessa arbetar inte heltid med musik.

2.3.3 Professionalitetsbegreppet inom musiken

Det är inte helt lätt att säga vilka kriterier som avgör vem som är professionell musiker. Det finns trubadurer eller dansbandsmusiker som försörjer sig utmärkt som musiker, men som inte är godkända inom de kulturpolitiska systemen. Det finns å andra sidan högt utbildade och konstnärligt framstående musiker inom t.ex. nutida musik eller jazz som knappt tjänar några pengar alls på sin musik. Arbetsförmedling och andra har lagt stor möda på att försöka hitta rimliga avgränsningar. I allmänhet innehåller de sammanvägningar av tre aspekter: utbildning, erkänd skicklighet och hur mycket arbete och inkomst man haft som musiker under senare år. Skillnader i tillämpning förklarar förmodligen att uppskattningen av antalet musiker varierar såpass mycket.

Musiken har precis som filmen passat väldigt bra i de nya massmedierna och därför fått det enorma populärkulturella genomslaget här.

Niklas Rydén

När man skall bedöma ansökningar måste det ju i själva verket finnas ett problem här som till sist handlar om någon slags värderingar. Vilka skall ha pengar och varför? Det är ju där den springande punkten är. Vad finns det egentligen för värderingar bakom den här tillsynes ganska neutrala genomlysning ni gör? Det finns ju en dimension efter att den är klar, där bl.a. det hemska ordet kvalitet kommer att finnas med.

K. Olle Edström

Detta är en huvudproblematik: att fundera över om man skulle vilja bredda de konstformer inom musiken som stöds av samhället, och i så fall vilka områden man skulle vilja satsa på.

Niklas Rydén

Den kommunala musikskolan är ju en avgörande förutsättning för musikkonsten.

Anders Hultqvist

2.3.4 Musiker från andra länder

Det finns idag en ganska stor grupp mer eller mindre professionella musiker som kommit till Göteborg från andra kulturer. De spelar iransk santour, indisk sitar, eller sjunger bosnisk folkmusik. En del hittar in i de göteborgska nätverken, spelar i grupper och uppträder på olika ställen. Andra verkar i sina egna kulturföreningar, ofta helt avskilda från det offentliga musiklivet i centrum.

På musikhögskolan finns numera en världsmusikutbildning där musiker med annan musikalisk grundkompetens än den vanliga svenska kan vidareutbilda sig.

1994 gjorde kulturförvaltningen på Göteborgs kommun, invandrarförvaltningen och Af-kultur en kartläggning av professionella konstnärer med ickesvensk bakgrund. Det resulterade i en bok som presenterade 250 professionella konstnärer, bl.a. musiker, från 57 länder. Club Continental på Pustervik startade också ur denna process och är fortfarande en populär mötesplats för musik från hela världen.

2.3.5 Arbetsmarknad, försörjning och A-kassa

All verksamhet kring de olika musikvärldarna genererar naturligtvis långt fler arbetstillfällen än bara de för musiker. Somliga uppskattar musikrelaterade arbetstillfällen i Göteborg till över 10 000. Räknar man in alla dem som t.ex. arbetar i och kring Lisebergs musikarrangemang varje dag hela sommaren, med städning, annonser, servering, biljetter och annat, kan det naturligtvis vara så.

Arbetstillfällena för frilansmusiker är dock få. De flesta av de minst 1 000 frilansarna har därför svårt att försörja sig på sitt yrke och är beroende av sidoinkomster och A-kassa. Inom t.ex. kammarmusik och jazz är antalet speltillfällen väldigt få. En framgångsrik jazzorkester på nationell eller internationell nivå spelar kanske på Nefertiti någon gång per år. Några andra jämförbara jazzställen finns inte i Göteborg. Istället är man hänvisad till restaurang- eller klubbjobb som ofta inte ger mer än 500 kr per kväll. Många frilansare turnerar periodvis, en del har tillfälliga engagemang som studiomusiker, och en del arbetar i offentligt finansierade projekt med målgrupper som barn och äldre, i regi av till exempel Musik i Väst eller Göteborgs kommun. Detta är en viktig arbetsmarknad för frilansmusiker.

Ändå måste de flesta frilansande musiker stämpla periodvis. Våren 2005 hade Arbetsförmedlingen för kultur i Göteborg 211 klassiska musiker och 227 inom popområdet inskrivna, alltså sammanlagt 438 musiker, en del helt arbetslösa, en del med uppdrag. Ändå gjorde Arbetsförmedlingen för några år sedan en rensning, där många som ansågs vara »icke etablerade« fick lämna AF kultur och skriva in sig på annan förmedling, med krav på att söka arbete inom andra områden. Kriterierna handlade nästan helt om att man skulle haft ett visst mått av betalt arbete under senaste året.

2.4 Utbildningar och forskning

2.4.1 Musikskolan

Musikskolan håller idag på att bli kulturskola, med ämnen som dans, drama och bild i utbudet vid sidan av musik. I många sammanhang framhåller man musikskolan som en förutsättning för den professionella musiken från Göteborg och Sverige. Utan musikskolan skulle många av våra största artister inte ha blivit det de är.

I VGR:s inventering av musikskolorna i regionen från 2003 ser man två problematiska tendenser som bekräftas i nationella studier. Den ena är ett vikande intresse. De senaste 15 åren har antalet ungdomar som får instrumentundervisning minskat med 26 procent. Idag går 13 procent av ungdomarna i VGR i musikskola. Den andra tendensen är ett allt större glapp mellan ungdomars spontana intresse för informell kultur och musikskolornas fortsatt starka tyngdvikt på kulturarv, klassiska instrument och musik. Detta kan försvåra

rekrytering i framtiden.

Musik- och kulturskolan i Göteborg drivs av de 21 stadsdelsnämnderna, som självständigt bestämmer utformning och omfattning. Sex SDN samverkar och driver gemensamt KULMUS, och tre SDN driver gemensamt Västra Hisingens Kulturskola. I Göteborg går mellan 10-13 000 barn i åldern 0-19 år på kommunal kulturskola, vilket motsvarar 11-15 % av alla barn. Kulturrådets rapport Kulturens pengar 2002 (KUR 2002) visar att Göteborg detta år satsade mindre på musikskolan än genomsnittet i Sverige, se tabell 18 i del 3.8. Siffrorna varierar dock kraftigt mellan olika SDN. Den summa stadsdelarna lägger på musikskolan per barn och år varierar mellan 365 och 2 313 kr. Avgiften till musik- och kulturskolorna i Göteborg är 250 kr per termin. Nämnas bör också instrumentförrådet i Örgryte SDN, som hyr ut och underhåller instrument till barn i alla musikskolor i kommunen.

2.4.2 Musikklasser

Musikklasser, d.v.s. grundskoleundervisning med extra musikundervisning och uttalad musikprofil, finns på flera skolor. Från årskurs fyra eller sex går eleverna i musikklass fram till årskurs nio. Antagningen sker i allmänhet med intagningsprov. Många av de som går på musikgymnasier har tidigare gått i musikklass i grundskolan. Musikklasser finns idag på Nordhem, Nya Lunden, Brunnsbo och Kortedala skolor.

2.4.3 Musikgymnasier

Estetiska gymnasieprogram med inriktning på musik finns idag på Hvitfeldtska, två klasser per årskurs, och på Angered och Donner. Dessa är viktiga mötesplatser för unga musiker, och många som sedan går vidare i en professionell karriär har passerat dessa utbildningar. Det finns också liknande musikgymnasier i kommunerna runt Göteborg. Alla har lite olika inriktningar, och flera samverkar med gymnasierna i Göteborg genom bl.a. gemensam antagning. Estetiska program med inriktning på musik finns i Kungsbacka, Härryda, Partille (inriktning vid samhälls- eller naturprogram), Kungälv (musikal), Alingsås, Mölndal och Lerum.

2.4.4 Folkhögskolor

Det finns ingen folkhögskola i Göteborgs kommun med musikprogram. Många elever från Göteborg går istället på näraliggande folkhögskolor. De viktigaste är Ljungskile med både jazz och klassiskt, Wendelsberg i Härryda med musikdramatik, Nordiska i Kungälv med ettårig visutbildning och Billströmska på Tjörn med brett förberedande program för högskolestudier.

2.4.5 Högskolan för scen och musik, Musikhögskolan

Musikhögskolan är ett viktigt centrum för musiken i Göteborg. Göteborgs gamla orkesterutbildning, en gång startad av Wilhelm Stenhammar, blev 1977 en del av universitetet och sorterar idag under den konstnärliga fakulteten. Från och med 1 juli 2005 förs Musik-, Opera- och Teaterhögskolan, som alla finns på Artisten, samman i en institution, Högskolan för scen och musik.

På Musikhögskolan går ungefär 600 studenter. Varje år utexamineras ungefär 35 musiker och minst 90 lärare. Musikhögskolan har musikerutbildning med fyra inriktningar: klassisk, afro, världsmusik eller individuell studiegång. Lärarutbildning finns för musiklärare och för skapande verksamhet för tidigare åldrar. Vidare finns kyrkomusikerutbildning, som varje år utexaminerar 4 studenter, kompositionsutbildning, 2 studenter per år, samt påbyggnadsutbildningar med bl.a. magister- och diplomprogram, forskarutbildning och SNOA, en internationell orkestermusikerutbildning.

Operahögskolan omformades 2003 och har nu en 3-årig kandidatutbildning, och en 2-årig magisterutbildning. Båda utbildningarna har ungefär fyra studenter i varje årskurs.

Ni på VGR definierar gränsöverskridande arbete geografiskt! Jag har alltid tänkt att det handlade om olika konstformer. (Om mötet med VGR:s kriterier.)

Åke Parmerud

Jag skulle kunna gissa att det är ett tusental, eller femtonhundra professionella musiker i Västsverige, varav kanske 50 % kan försörja sig heltid. Andra har sidojobb av olika slag.

Brittmo Bernhardsson

Jazzmusiker kanske lär sig söka stöd redan andra året på musik- högskolan. Kontra en rockmusiker som spelat i femton år och inte har en aning om att det ens finns en kulturförvaltning.

Anna Rådvik

I Göteborgs stads budget står det att alla barn skall beredas plats i musik- och kulturskolan. Det är ett prioriterat mål i Göteborgs budget med tillhörande resurser. Ett medvetandegörande om detta skulle kunna hjälpa till att skapa tryck underifrån på en utvidgad verksamhet inom musikskolan i Göteborg.

Urban Ward

På Musikhögskolan bedrivs också olika slags forskning och utvecklingsarbete. Dels drivs forskning kring ny musik inom två centrumbildningar, dels finns en forskarutbildning. På denna pågår arbete med sex avhandlingar inom musikpedagogik, och sju avhandlingar inom området musikalisk gestaltning.

2.4.6 Musikvetenskap

Den Musikvetenskapliga institutionen vid Göteborgs Universitet har länge haft en stark ställning och studier där har för många inom musiklivet varit en startpunkt för ett odogmatiskt och öppet sätt att se på musik. Institutionen har tidigt profilerat sig med ett intresse för populärkultur och musikens roll i samhället. Därför är det helt naturligt att Musikvetenskap bildat gemensam institution med bl.a. Filmvetenskap och Centrum för kulturstudier. Den nya institutionen heter institutionen för kultur, estetik och medier.

2.4.7 Studieförbunden

Studieförbunden spelar en central roll, speciellt för ungdomsmusiken, genom att stödja grupper med replokaler och i deras verksamhet, genom olika arrangemang och med sina musikutbildningar. Alla studieförbund har kurser i musik på olika nivåer och av varierande omfattning. (Se också 2.8.5)

2.4.8 Balettakademien

På Balettakademien driver Folkuniversitetet sedan 1983 två yrkesutbildningar. Den ena är för dansare och den andra för musikalartister. Härifrån utexamineras ungefär 20 elever från vardera inriktning varje år.

2.4.9 Projektledning, management och ekonomi

Sedan slutet av 1990-talet ordnas kurser i management, ekonomi, marknadsföring och projektledning inom kulturområdet. Kursen MUMA på Musikhögskolan var ett samarbete med Handelshögskolan, efter ett initiativ från GAC, där musiker kunde vidareutbilda sig inom detta område. KOMA var en liknande kurs som vände sig till alla slags konstnärer. Ingen av dessa kurser finns kvar idag. Istället ordnas enstaka föreläsningar i ämnet på de olika högskolorna. En utbildning som haft stor betydelse är Kulturverkstan, en tvåårig kvalificerad yrkesutbildning (KY) för projektledare inom kulturområdet. Den är till hösten inne på sin sjätte årgång med över 30 studenter i varje årskurs. Många av dessa arbetar inom musikområdet. Arbetsförmedlingen och AMS har också ordnat flera kurser, bl.a. på Folkuniversitetet, där många musiker deltagit.

2.4.10 Utbildningar i ny teknik, tvärkulturella utbildningar

Med ljud och musik som en viktig samlingspunkt har flera utbildningar och projekt genomförts vid Göteborgs Universitet och Chalmers på senare år. Nämnas bör utbildningen Art & Technology vid Chalmers, en utbildning som kombinerar teknisk och konstnärlig undervisning. Flera kurser med ljud och ny musik har också genomförts i samarbete mellan de olika konsthögskolorna och Chalmers.

2.4.11 Andra vägar till kunskapsinhämtning

Det finns idag många som försörjer sig och arbetar professionellt inom musikområdet utan att ha gått de traditionella utbildningarna. Rock, techno, pop etc. har öppnat vägar för en ny slags kunskapsinhämtning, speciellt sedan den nya tekniken slog igenom. Det finns idag många alternativa vägar till kunskap inom musiken.

2.5 Mötesplatser och kulturhus

I Göteborg finns flera viktiga knutpunkter och mötesplatser inom musiklivet. Platser som på olika vis fått eller tagit sig ett kulturpolitiskt uppdrag att stödja musik av olika slag. De är på samma gång konsertlokaler, musikpolitiska kraftcentra i sin genre, och arrangörer. De är ett slags kulturhus.

2.5.1 Institutionerna

GöteborgsOperan och Konserthuset är viktiga centra och mötesplatser inom sina genrer. Husen är dock inte öppna när det inte är program. Det är däremot Artisten, som med sin rikhaltiga blandning av reguljära utbildningar, kurser och konferenser, konserter och ett väl fungerande kafé, har kommit att bli en viktig träffpunkt för musiken.

2.5.2 Pustervik

Den kommunalt drivna **Pusterviksteatern** är en vital och fungerande mötesplats för alla som är intresserade av kvalitetsrock och allt som hör klubbkulturen till. I lokaler som ofta är öppna, med väl fungerande servering, möts teater, dans och musik, med sina olika publik- och åldersgrupper. Kaféet är öppet 300 dagar om året och har ungefär 200 gäster per dag. Flera viktiga musikarrangörer gör program på Pustervik, oftast på barscenen, någon gång på stora scenen. Ibland är det experimentell elektronica, ibland tango eller annan världsmusik, ibland soul, och kanske allra mest, singer/songwriters från olika länder. 2004 hade barscenen, som rymmer 270 personer, 237 program och 50 000 besökare. På stora scenen var motsvarande siffra 190 program och 27 218 besökare. Även om det mesta som spelas på stora scenen är dans- och teaterföreställningar ingår ofta musik som en väsentlig komponent. 2003 redovisar Pustervik att musik har en framträdande plats i 59 procent av verksamheten, på stora scenen 29 procent.

2.5.3 Fritt drivna kultur- eller musikhus

Nefertiti är en jazzklubb som drivs av Föreningen Jazz i Göteborg. Men Nefertiti är också en träffpunkt för alla inom jazz, improvisationmusik och elektronica. Här träffas branschfolk, smider planer och startar nya samarbeten. Nefertitis betydelse kan inte över-skattas, och sedan man började med dubbla program, först konsert, sedan klubb, går verksamheten bra, både publikt och ekonomiskt. Klubben kommer att finnas kvar som enda externa hyresgäst när hela kvarteret blir läraryhögskola, med en stor potentiell publik i huset. Jazz i Göteborg har bidrag från stat och kommun för konsertverksamheten. Nefertiti hade 2004 öppet 201 kvällar, varav 158 konsertkvällar med sammanlagt 190 akter. Totalt hade man 78 753 besökare, varav 26 182 gick på konserterna, inte bara på klubbarna. Dessa siffror är något lägre än normalt på grund av den ombyggnad huset genomgår. Föreningen Jazz i Göteborg samarbetar ofta med andra arrangörer som Bokmässan, Filmfestivalen och GAS-festivalen.

Musikens Hus i Majorna har sedan starten 1984 utvecklats från ett kommunalt replokalshus till ett fullfjädrat kulturhus med musiken i centrum. Musikens hus är idag ett affärsdrivande företag i kooperativ regi som har som mål att »skapa förutsättningar för en aktiv och utvecklande musikkultur för Göteborgs invånare.« Man har idag två scener med omfattande verksamhet, nästan 190 arrangemang 2004. Dels den stora scenen, med 400 platser, som är en etablerad scen för hårdrock, pop, rock, etno, afro, latin m.m, dels Café Hängmattan och dess lilla scen med plats för 150 personer, som har ett digert program med musik, debatter, poetry slam, konstutställningar och mycket annat. Ett femtiotal band repar i huset, man inhyser Musikcentrum Väst, sambaskolan A Bunda och skivbolaget Helikopter med studio. Musikens Hus har också kursverksamhet och uthyrning av olika slag. Arrangörsverksamheten uppbär ett visst stöd från offentligt håll.

Oceanen är föreningen som lyckades få till stånd en andra förhandlingsrunda om försäljningen av den gamla oceanografiska institutionen vid Stigbergstorget, och den tredje augusti 1997 kunde de köpa huset. I dag har man 26 hyresgäster: musiker, konstnärer,

Vad är det egentligen som är konst inom musiken? Vad är musik-konst?

Niklas Rydén

Göteborg är ju en jättestark musikstad med ett otroligt musikintresse bland publik och utövare. Men jag kan tycka, på infrastrukturnivå, att detta är lite underutnyttjat. Det finns inte tillräckligt många lokaler, och kanaler för att nå ut till publiken, fast man vet att intresset är stort. Det är tufft.

JonErik Andersson

Jag hävdar att musikerna jobbar för lite på vissa institutioner.

Urban Ward

MCV har haft en dialog med VGR. På regional nivå har kulturbudgeten ökat med över tvåhundra miljoner på några år. Vi, som företrädare för frilansarna, har alltid stått med mössan i hand och sagt att vi vill inte avskaffa institutionerna, men om det blir mer pengar, då kan väl vi få en liten bit av kakan. Men trots att budgeten gått uppåt så har detta aldrig hänt, utan vi står kvar på ruta ett fortfarande.

Anders Malmström

dansare och teaterfolk. På scenvåningen har man dans, klubbar och konserter och hyr även ut lokalen till andra arrangörer och för privata fester. Oceanen inhyser flera grupper som arbetar med flamenco, salsa, tango och orientalisk dans. Därför har huset kommit att bli ett av Göteborgs centrum för både kursverksamhet och dans/musikkvällar inom dessa genrer. Oceanen är ett branschhus som hyr ut lokaler till konstnärer, som erbjuder kursverksamhet, en offentlig programverksamhet, och en uthyrningsdel. Oceanen uppstår visst offentligt stöd.

Röda Sten, pannhuset under Älvsborgsbron, har vuxit fram som en viktig mötesplats för olika slags konst i Göteborg. Även om bild står i centrum har musiken alltid haft en självklar plats i repertoaren, i samarbetsprojekt med olika konstformer, på musikfestivaler, i rena musikarrangemang och i performancefestivaler. Restaurangen erbjuder också en klubbverksamhet på sommaren. Röda Sten stöds av kommun och stat, och har ett regionalt uppdrag.

Atalante är en viktig mötesplats för musik, i synnerhet ny musik. Atalante är en ideell förening och drivs som en gästspelsscen med dans i centrum. Scenen har också flera serier, återkommande kvällar med teman. Genom åren har mycket kammarmusik, barockopera och nyskriven opera spelats på Atalante. Till många dansföreställningar framförs också nyskriven musik. På vissa serier har ny ungdomsmusik varit tema, på andra ljud/text. Scenen har också samarbeten med Levande Musik, IDEAL-festivalen, GAS-festivalen och många andra som lägger konserter på Atalante. Den återkommande festivalen Manifest har blivit en plattform för nya artister och olika musikkulturer, och festivalen OffTheRecord (ej att förväxla med det skivbolag i Göteborg som egentligen äger namnet) erbjuder en uppskattad blandning av ny musik och ljudkonst. Scenen har 90 fasta platser och genomför ungefär 120 arrangemang per år för en total publik på drygt 10 000. Atalante stöds av kommun och stat och har ett regionalt uppdrag.

2.5.4 Hus för branschknuten verksamhet

Bunkern på Viktoriagatan 19 är en klassisk lokal för göteborgsjazzen. På sjuttioalet huserade här musikutbildningen Sämus, som sedermera uppgick i Musikhögskolan. Sedan Musikhögskolan flyttade ut 1992 började frilansmusiker hyra lokalerna, då i Folkuniversitetets regi. Sedan 1998 drivs verksamheten av musikerna själva genom den ideella föreningen Kulturföreningen Bunkern, som har ett hundratal medlemmar. Bunkern är en i sitt slag unik mötesplats för stadens jazzmusiker där flera generationer finns representerade och möten mellan unga nykomlingar och internationellt etablerade musiker uppstår naturligt. I huset finns också studios och andra verksamheter som t.ex. GAC. Man har idag ungefär 150 medlemsmusiker.

Brewhouse är ett stort, alldeles nytt centrum för företag inom musik- och filmbranschen. Verksamheten inryms i Apotekarnes gamla "Vattenfabrik", sedermera Etnografiska museet i Gårda. Dit har 50 företag flyttat sin verksamhet, och alla lokaler är uthyrda. Tanken är att närheten till varandra skall uppmuntra till nätverksarbete och nya samarbeten. Brewhouse Göteborg har vuxit fram på initiativ av Business Region Göteborg AB och huset har branschpassats av Higabgruppen i samarbete med husets hyresgäster. I huset finns Stora salen på 600 kvm med plats för 700 personer. Tack vare en donation från Stena kommer den på att få en hög teknisk standard. Där finns också en restaurang och konferenslokal. Med hjälp av näringspolitiska stödpengar finns också bidrag för affärsutveckling och resurser för samordning. 2001 presenterade Brittmo Bernhardsson en inventering av musiklivet i Göteborg, Musik, Miljöer, Mötesplatser (BRG, 2001). Utredningen hade som mål att undersöka hur man med musiken i fokus skulle kunna skapa fler arbetstillfällen och förbättra förutsättningarna inom kultur- och mediesektorn i Göteborg. Detta var starten för Brewhouse, som idag drivs som en ekonomisk förening.

2.6 Arrangörer

2001 gjorde Göteborgs kommun en inventering av arrangörer i Göteborg, alltså organisationer som anordnar konserter. Den hette »Genomlysning av musik i Göteborg, en rapport om konsertverksamhet ur ett arrangörsperspektiv« och finns att hämta på Kulturförvaltningens hemsida. I rapporten finns en fördjupad beskrivning av 10 arrangörer.

2.6.1 Institutionerna, mötesplatser, organisationer

De stora institutionerna är också arrangörer, dels av sina egna program, men också i samarbeten med gästartister och som värdar för gästprogram. Så har t.ex. Konserthuset en jazzserie som produceras externt. På liknande vis är också GöteborgsOperan, Göteborgsmusiken och Vara Konserthus viktiga arrangörer.

Även de tidigare nämnda mötesplatserna Musikhögskolan, Pustervik, Nefertiti, Musikens Hus, Oceanen och Atalante är viktiga arrangörer. Bunkern ordnar en årlig festival, och Brewhouse håller på att etablera sig.

2.6.2 Arrangerande föreningar

Föreningen Jazz i Göteborg är beskriven tillsammans med Nefertiti under 2.5.3.

Föreningen Levande Musik är sedan starten 1952 en viktig arrangör av samtida musik i kammarformat. Med lite olika prägel under olika faser har föreningen och dess konserter varit ett forum och kraftcentrum för tonsättare och publik till nutida konstmusik, elektroakustisk musik och allehanda gränsöverskridande projekt, happenings och performance. Levande Musik ordnar 6–8 konserter varje år, ofta på Artisten eller Atalante. Föreningen har lokaler på Bunkern och bidrag från stat och kommun.

Brötz/Now har kommit att bli ett centrum för improvisationsmusik, som efter några år på Pustervik hittat till Konstpedemien där deras onsdagskvällar blivit improvisationsläskarnas Mekka. Även performance, livemåleri och annat kan finnas på programmet. Brötz/Now har små offentliga bidrag och drivs med stora ideella insatser.

Göteborgs Kammarmusikförening vill tillgängliggöra det kammarmusikaliska kulturarvet, men också främja nyare musik. Föreningen vill skapa forum där gamla och nya grupper av musiker och publik kan mötas i ett intresse för kammarmusik. Under 2004 ordnade föreningen 8 konserter och stod för informationsförmedling om ett betydligt större antal på sin hemsida. Föreningen har visst offentligt stöd.

Föreningen Visans Vänner har 150 medlemmar och ordnar visprogram på Kustens Hus varannan onsdagskväll och vissa söndagar. Föreningen uppbär visst offentligt stöd. Visföreningen Spelrum bildades 2000 av elever som gått ut Nordiska Visskolan i Kungälv. Syftet var bland annat att skapa nya forum för visor, tänja på visbegreppet och öka antalet speltillfällen för artister som ännu inte hunnit bli kända för allmänheten. De har c.a. 50 medlemmar och ordnar bl.a. program på Café Hängmattan.

Föreningen Folkmusikkaféet på Allegården arbetar sedan 1978 med att ordna regelbundna kvällar med folkmusik, dans och interaktiva låt- och visstugor. Föreningen ordnar knappt 30 konserter per år, och uppbär visst offentligt stöd.

2.6.3 Fristående arrangörer

Många rockkonserter, festivaler och klubbar bokas av fristående aktörer. Mycket av programmen på ställen som Trädgårn, Vågen, Pustervik, Kåren, Musikens Hus och Sticky Fingers bokas av några få aktiva aktörer som PK musik och Johan Red Top Larsson. Dessa fristående arrangörer, ibland i samverkan med arrangörsföreningar eller spelställen, står för en stor del av det utbud inom rock, jazz och världsmusik, som anses ha ett musikkonstnärligt värde, och som inte alltid har en säker publik. Vissa sådana arrangemang innebär därför ett visst ekonomiskt risktagande. Branschen som helhet är mycket brokig och heterogen och innehåller många tillfälliga och en del långsiktiga aktörer.

Sen skulle jag vilja föreslå att alla professionella musiker får heltidslön, men jag tror inte det är gångbart...

Niklas Rydén

Studieförbunden har ju faktiskt koll på alla barns och ungdomars musicerande i den här stan. De vet hur många som repar eftersom de hjälper till med kostnader för replokaler. De är jätteviktiga!

Anna Rådvik

De sista tio åren har vi sakta men säkert fått en större och större mängd studenter som i princip inte har hört Mozart någon gång tidigare i sitt liv.

K. Olle Edström

Musiken är det ojämförbart största konstområdet. Ett område som nästan alla har ett aktivt förhållande till. Dessutom spelar mängder av människor själva.

Niklas Rydén

2.6.4 Storan

Det var länge osäkert vad som skulle hända med Stora Teatern efter att operan flyttade därifrån. Sedan 2003 har dock SAMI tagit över lokalerna och håller på att skapa en levande verksamhet för både allmänhet och medlemmar. SAMI är Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation. De bevakar musikernas upphovsrätt och inkasserar pengar när inspelad musik framförs offentligt och på radio eller tv. Dessa pengar fördelas sedan till medlemmarna. SAMI har också ett repertoarutvecklingsstöd där medlemmar kan få lön (max 30 tim) för att repetera koncentrerat under en vecka.

SAMI driver sedan ett antal år Nalen i Stockholm. De har nu liknande ambitioner för Storan och har redan en omfattande verksamhet med konserter, klubbar och annat. I huset finns stora scenen med 650 platser, klubbscenen med entré från baksidan, och kristallfoajén. Där finns också studio och replokaler för SAMI:s medlemmar.

2.6.5 Göteborgskalaset

Göteborgskalaset arrangeras av Göteborg & Co och är en festvecka under nio dagar där musik har en framträdande plats. På olika scener presenteras ett brett spektrum av musik. Med dansband på Packhuskajen, rock, pop och mycket annat i Frihamnen, allt från opera till schlager på Götaplatsen, ett omväxlande program på Kungstorget, Studieförbundets »100 % osignat«, och mycket mer är Kalaset Göteborgs och Sveriges bredaste och största musikfestival. Göteborgs kommun står för 10 av de ungefär 19 miljoner kalaset kostar. Resten av intäkterna kommer bl.a. från försäljning och sponsring. Kalaset är sålunda en stor arrangör som lägger runt 4 miljoner kronor på artister. De mer än 400 musikprogrammen är gratis för publiken.

Kalaset har kritiserats mycket för sin fokusering på lättsam underhållning och kommersiella artister, samt för allt öldrickande. Därför har man på senare år betonat inslaget av alternativa artister i t.ex. Frihamnen, samtidigt som man försvarar bredden på utbudet. Idag pågår en diskussion om att efter friidrotts-EM 2006 söka en ny utformning av kalaset från och med 2007. Ett spår i dessa diskussioner är att göra kalaset till mer av en kulturfestival där inslaget av alternativa och musikkonstnärliga uttryck skulle kunna få en större plats, ihop med all annan slags kultur.

2.6.6 Liseberg

Liseberg är en av de största arrangörerna med en omfattande programverksamhet under säsongen. Inte minst genom alla konserter med relativt kända artister på Stora Scenen som ofta drar 10 000 personer varje kväll. Fram till 1900-talets sista decennier var det ofta hit som världsstjärnor kom när de spelade i Göteborg. Idag spelar de på Scandinavium och Ullevi. Liseberg har haft vissa problem med att anpassa sig till denna utveckling och det har varit svårare att locka publik under några år, men under 2005 ser den trenden ut att vända. Programchef är Curt-Erik Holmqvist. 2005 har man ungefär 30 stora evenemang på Stora Scenen, plus Carl-Einar Häckners revy ett femtiotal gånger, och allsång med Lotta Engberg och gäster tio gånger, totalt alltså c.a. 90 arrangemang med en publik på flera tusen varje gång. Dessutom har man ett omfattande konsertprogram med dansband, salsa, samba och tango på Polketten. Musikpaviljongen fylls av Ronnie Hartley's orkester, samt ett jazzprogram och några enstaka konserter. Till Liseberg hör också Lisebergshallen där medelstora konserter hålls regelbundet, ofta rock, samt Rondo som är en av Sveriges viktigaste showrestauranger.

2.6.7 Evenemang

När större akter kommer till Ullevi, Scandinavium eller Frihamnen är det i allmänhet de stora kommersiella bokningsbolagen som är arrangörer. Det handlar om EMA/Telstar, Luger och andra bolag, ofta med Got Event som en samarbetspartner. Dessa bolag bestämmer i mångt och mycket vilka artister som turnerar och när och var det skall ske. Lokala arrangörer är därför ofta ganska beroende av de stora bolagen i valet av artister.

2.6.8 Kulturhusen

Kulturhusen i stadsdelarna är också viktiga mötesplatser för musik och publik. Frölunda Kulturhus, Blå Stället och Bagaregården har programverksamhet där musik är ett viktigt inslag, och har under olika perioder spelat viktiga roller för olika genrer som inte haft någon naturlig hemvist. Även i Backa, med sitt kulturhus och projektet Brunnhus, finns livaktig verksamhet, som är mer baserad på eget deltagande än på programverksamhet. Detsamma gäller Kulturföreningen Bob i Bergsjön. I Härlanda och Torslanda pågår också nya satsningar på kulturhus.

2.7 Ställen att spela på

Nedan ges exempel på viktiga platser för de olika genrerna. Listan gör inga anspråk på att vara komplett. Se även bifogade listor vid sidan av texten.

2.7.1 Klassiskt

Klassisk musik och nutida konstmusik framförs framförallt på Konserthusets stora sal, Stenhammarsalen, GöteborgsOperan, Kronhuset, Artisten och i olika kyrkor. Konserter ordnas med viss regelbundenhet också i flera kulturhus, på Atalante, Röda Sten, Frölunda Kulturhus och i Konstmuseets hörsal. Till detta kommer olika skolkonserter och utomhuskonserter.

2.7.2 Jazz och improvisationsmusik

Jazz och improvisationsmusik spelas framförallt på Nefertiti, Artisten och Konserthuset, på restauranger som Giljestugan, Kom, Jord, Jazzå och Fusion, och på Musikens Hus, Atalante, Konstepidemien och Brötz/Now. Jazzkonserter anordnas också i kyrkor.

2.7.3 Rockställen

Sticky Fingers på Hvitfeldtsplatsen är kanske den ledande rockklubben med sina två scener och ett program med 136 akter 2004, inklusive klubbarna. Musikens Hus är också ett viktigt rockställe med sina två scener. Storan bör också nämnas, liksom Kompaniet på Kungsgatan. Pustervik har blivit lite av ett centrum för alternativ rock, elektronika och liknande. Trädgår'n är Göteborgs största ställe med regelbundna rockkonserter.

Henriksberg är en nattklubb och restaurang med fyra scener och mycket liveakter. Henriksberg har just byggts om och akustikanpassats i ett pilotprojekt som velat undersöka hur rocklokaler kan bli mindre farliga för hörseln. Vågen i Folkets Hus är en stor lokal som genom åren tagit emot många rockband. Kåren är också en sådan. För större evenemang används Ullevi, Frihamnen, Lisebergshallen och Scandinavium.

2.7.4 Folkmusik, världsmusik och visa

Folk- och världsmusik har samlingspunkter på Musikens Hus, Oceanen, Pustervik, Allégården, Världskulturmuseet, Nefertiti, Artisten, Blå Stället och hos många etniska föreningar. Visan har Kustens Hus, Café Hängmattan, Pustervik, Liseberg och många restauranger som sina hemmascener.

2.7.5 Underhållningsmusik, allsång

Olika slags folkliga genrer och program har alltid haft en given plats på Liseberg. Andra ställen är parker som Slottsskogen och Flunsåsparken på Hisingen, eller Kronhuset i centrum. På Avenyn och Götaplatsen, samt i samband med olika evenemang, arrangeras ofta program. En vanlig gäst i sådana sammanhang är ungdomsorkestern Göta Lejon.

Jag tror att vi ibland målar med fel pensel när vi tror att folk förr i tiden var alldeles förbannat kunniga om så kallad klassisk musik. Det tror jag inte alls de var!

Lars Lilliestam

Vi har ju samma problem i kyrkan när det gäller den klassiska musiken kontra den »yngre« musiken. Våra musiker är ju bara utbildade på orgel egentligen. Det sätter sina spår.

Mikael Ringlander

2.7.6 Övriga genrer

Det finns många genrer som inte nämns här beroende på att de har mindre formella strukturer. Hip-hop finns runtom i hela kommunen och hittar ofta in på klubbar, rockställen och teatrar. Punk och elektronica är genrer som finner rum på tillfälliga platser, men också på etablerade klubbar och spelställen. Afromusikens och rockens förgreningar i olika genrer är hur omfattande som helst. Mycket framförs dock i olika sammanhang på de ställen som nämnts ovan.

2.7.7 Restauranger

Många restauranger har livemusik som en del i sin profil. Gillestugan har kanske tydligast av alla profilerat sig med sin omfattande programverksamhet. Här har t.ex. mindre musikshower, ibland av mer experimentellt slag, hittat en hemmascen, sida vid sida med visa, blues, soul, reggae, stand up comedy och mycket annat. Jord på Vallgatan, Respekt på Järntorget och Kom på Olivedalsgatan är andra restauranger som profilerat sig med musikprogram, liksom Louice och Jameson med sina bluesprogram.

2.7.8 Klubbar

Klubbarna har en enorm verksamhet. Som tidigare nämnts hade guiden »Djungeltrumman« 100 evenemang med liveframträdande bara i mars 2005. Klubbar är i allmänhet återkommande kvällar som produceras av fristående producenter eller av folk i huset på platser som t.ex. Pustervik och Nefertiti. Vid sidan av texten bifogar vi Djungeltrummans lista över musikställen från våren 2005. Den kompletteras med en lista över ytterligare några scener.

2.8 Större organisationer med övergripande arrangörsverksamhet

2.8.1 Musik i Väst

Musik i Väst är en länsmusikstiftelse med statligt regionmusikuppdrag. MiV har Västra Götalandsregionen som huvudman även om staten är huvudfinansiär. MiV är en av regionens verkligt stora arrangörer och ordnar, ofta inom ramen för olika slags projekt, konserter, bl.a. i Göteborg. Man har fyra profilområden: senior, barn och ungdom, amatör/fortbildning, samt offentligt/vuxna. Tidigare hörde Bohuslän Big Band, Vox och Corona Artis till MiV. De är nu avknoppade och ligger under Vara konserthus. Den producerande enhet som finns kvar består av 24 personer som ordnade 1 354 konserter 2004 för en publik på nästan 100 000 personer. Musik i Väst är därigenom också en av de viktigaste arbetsgivarna för frilansande musiker i regionen. Man driver också kurser, körer, pröva på-workshops och annat som vänder sig till amatörer. MiV medverkar i många festivaler av olika slag och driver regionens egen ungdomssymfoniorkester för framstående unga musiker, Vägus. Man har också startat en ensemble för världsmusik, World Wide Orchestra, med unga musiker från regionen. Musik i Väst driver också ett bildningsarbete bland musiker och försöker få dessa att bli bättre rustade för verkligheten och de villkor som olika konsertsammanhang ställer på program, scenisk kommunikation och mycket annat. Man arbetar också aktivt med invandrarföreningar och liknande för att ge musik med mångkulturella förtecken bättre möjligheter. I detta arbete har MiV dels egna personalen med deras erfarenhet, kunskap och nätverk, dels pengar för att bidra till gager och genomförande.

Musik i Väst är en organisation i förändring. Tidigare skapade man många egna projekt och hyrde in musiker för att förverkliga idéerna. Idag är det vanligare att man hittar frilansprojekt och tar in dem i verksamheten. Orkestrarna har som nämnts knoppats av till Vara. Nu pågår också en mer övergripande diskussion om det skulle vara möjligt att

omskapa MiV till ett Kultur i Väst, som skulle omfatta alla konstområden. Detta skulle i så fall ske genom att de konst-, dans-, mångkulturkonsulenter och andra som redan är anställda av VGR för att stärka olika områden kopplades ihop med Musik i Väst och fick del av deras kompetens och nätverk.

2.8.2 KulturUngdom

KulturUngdom är en ideell ungdomsorganisation som har ungefär 9 000 medlemmar i regionen. Många av dessa är med via kulturföreningar och arrangörsgrupper, men många är också musiker, artister, poeter, konstnärer, dansare och annat. Medlemskap är gratis och tecknas på hemsidan.

KulturUngdom arbetar med att förmedla kontakt mellan föreningar, arrangörer och andra aktörer inom ungdomskulturen, och med att stötta på olika sätt. KU hyr ut ljudanläggningar, beviljar projektbidragsstöd, resebidrag, ger bandtips, håller arrangörskurser, anordnar turnéer och mycket annat. KU producerar också festivaler som Ung Kultur Möts (UKM) i Uddevalla och Westgothafestivalen i Trollhättan. Man hjälper också band att göra demos och arrangerar den västsvenska delen av Musik Direkt, den stora nationella ungdomsmusiktävlingen. KulturUngdom har stöd av Västra Götaland och säte i Alingsås.

2.8.3 Göteborgs kommun, Sommarunderhållning och Speldags

Göteborgs Kommun är en stor arrangör på musikområdet. Detta beror på två verksamheter: Sommarunderhållningen och Speldags. Sommarunderhållningen är som det låter ett sommarprogram för parker, caféer, kajer och en fästning. Den är huvudsakligen förlagd till Slottsskogen och Trädgårdsföreningen. Från 31 maj till 31 augusti ordnas konserter, vissång, allsång och berättarstunder. 2004 genomfördes 170 program för en publik på ungefär 50 000.

Speldags är musikunderhållning för äldre som har svårt att ta sig till ordinarie konsertutbud. Sedan starten i slutet av 60-talet har Speldags vuxit ut till att bli en av de större arrangörerna i Sverige med flera tusen program per år och ungefär 600 artister involverade. Idag erbjuder man 77 olika äldreboenden kontinuerlig underhållning med allt från visor, schlagers och evergreens till 50-talsrock och klassisk musik. 2004 spelades 3 000 program för en publik på 174 000 personer.

Genom dessa verksamheter blir också kommunen en av de största arbetsgivarna för frilansande musiker som får ersättning genom de 3,4 miljoner kr verksamheterna kostar. På Speldags har man hittat en modell där musikerna får relativt lite betalt per spelning, men i gengäld har så många spelningar att alla blir nöjda i slutändan. Man får på detta vis ut väldigt mycket av de pengar som går till verksamheten.

2.8.4 Kyrkan

Kyrkan är en av de verkligt stora aktörerna inom musikområdet. Här har musiken haft en central ställning i hundratals år och idag är kyrkan en av de största arrangörerna och en viktig arbetsgivare för fastanställda och frilansande musiker. Många kyrkor är också konsertlokaler. Förutom alla kammarkonserter, vis- och sångprogram, orgelkonserter och liknande som ges som särskilda program, har man i Göteborgs stift en omfattande verksamhet med musikgudstjänster i alla kyrkor. Där medverkar musiker, ensembler, sångare och körer i olika variationer i gudstjänsten. 2004 ordnades i Göteborg 1 166 musikgudstjänster. Dessa besöktes av 125 000 personer. Kyrkorna i Göteborgs kommun driver 65 barnkörer som sammanlagt har 971 medlemmar, 15 ungdomskörer med sammanlagt 173 medlemmar, 97 vuxenkörer med totalt 1 797 medlemmar, och 13 instrumentalensemblar med summa 182 medlemmar. Kyrkan är definitivt en av de tyngsta aktörerna inom musikområdet, och helt dominerande i vissa genrer som körmusik, kammarmusik och orgelmusik.

Jag tycker man sett en tydlig förändring de sista sex, sju åren där man på kompositionsutbildningen fått en väldigt bredd på vad folk håller på med och starka kontakter mot andra genrer.

Niklas Rydén

Det var ett väldigt, väldigt tryck 2001 på de här två frågorna med en mellanstor rockscen och replokaler. Idag har jag inte en enda fråga om det, inte en enda på två år. 50 nya replokaler har tillkommit, Storan har startat och Brewhouse är en lokal med plats för 700 som alla är välkomna att hyra och göra just den här typen av verksamhet i.

Brittmo Bernhardsson

Vi har ju mellan 60–80 musiker anställda inom kyrkan i stan.

Mikael Ringlander

*Jag väljer ordet »musikkonst«.
»Konstmusik« för tankarna mer till
nutida musik och den modernistis-
ka traditionen.*

Niklas Rydén

2.8.5 Studieförbunden

Studieförbunden är ett ovärderligt stöd för rockband, körer och andra som får hjälp med lokalkostnader och annat. Detta stöd är i många fall en viktig förutsättning för att överhuvud taget kunna starta t.ex. ett band. Studieförbunden står också bakom väldigt många kulturevenemang. Föreläsningar är den vanligaste formen, därefter kommer musikarrangemang.

I Kulturrådets statistik för studieförbund framgår följande: drygt 2,5 miljoner deltog 2003 i 312 000 cirklar. Av dessa var 65 000 musikcirklar, alltså ungefär en femtedel, med 475 000 deltagare. Göteborg hade 162 000 deltagare i cirklar, och, uppskattningsvis drygt 30 000 i musikcirklar. Dessutom redovisar studieförbunden 670 000 göteborgsbesök på förbundens kulturarrangemang. I VGR (hela Sverige inom parentes) ordnade studieförbunden 36 232 (219 273) kulturarrangemang. De hade 2 350 323 (15 618 941) besökare. 37,8 procent (41,3 procent), eller 13 700 (971 000) var sång- eller musikarrangemang.

Några exempel från Göteborg: ABF i Göteborg har Rockverkstan med 31 lokaler och en studio, vilket bara är en del av deras stöd till grupper, samt tävlingen GöteborgsTalangen, tidigare Rocksaget. Sensus, f.d. TBV, driver en förberedande operakurs på en termin och har två musikhus i Göteborg och ett i Mölndal med sammanlagt 56 replokaler. Bilda arbetar aktivt med rockband, NBV har med NBV Box mer än 20 replokaler i Göteborg, Studieförbundet har kurser och replokaler och driver bl.a. kulturhuset Falken vid Redbergsplatsen. Studieförbundet har vägledning på sajten musikakuten.se, livekvällar på Sticky Fingers och Storan, samt demobanken digfi. Medborgarskolan och Vuxenskolan har olika slags musikverksamhet. Vuxenskolan har bl.a. varit med i ungdomsprojektet Muto och Mammut och drivit tjejbandsfestivalen Girlomania på Musikens Hus. Folkuniversitetet har musikundervisning på Art College och är huvudman för Balettakademien med musikalutbildning.

2.9 Festivaler

Festivalformen är populär när man vill nå ut med ett program. I Göteborg finns många återkommande festivaler inom olika genrer. Nedan följer en genomgång av några av de mer väsentliga.

2.9.1 GAS

Göteborg Art Sounds är en festival som presenterar internationell och nationell musik i ett program där flera genrer möts. På GAS samsas nutida konstmusik med elektronika, artrock, noisemusik, performance och annat. GAS är ett samarbete mellan några ledande personer på Musikhögskolans kompositionsutbildning, GAC, Nefertiti, Konserthuset och flera andra. GAS ordnas vartannat år sedan 2001. De första två gångerna genomfördes med stöd av Stiftelsen Framtidens Kultur och en budget på nästan tre miljoner kronor. När det stödet nu är borta har festivalen haft svårt att hitta en motsvarande finansiering. Inför 2005 års festival lägger Göteborgs kommun 75 000 och VGR 300 000 kr. Utifrån denna låga budgetnivå bygger 2005 års festival mer på partnerskap med olika scener och samverkansorganisationer som hjälper till med olika projekt. Festivalens framtid är osäker, men regionen vill definitivt se en fortsättning.

2.9.2 KALV

KALV-festivalen hålls 2005 för andra gången i Kalv, en liten ort i Svenljunga kommun och är på ett vis en slags branschmessa. Festivalen arrangeras av Levande Musik med stöd av Stiftelsen Framtidens Kultur, VGR, och många andra. Festivalen vill stimulera till musikkonstnärligt skapande i nya former som kan utveckla den samtida musiken, låta den fungera i nya sammanhang och möta en ny publik. Därför bygger festivalen mycket på olika projektlab där kompositörer, musiker och andra konstnärer får stöd för att arbeta

med utvecklingsprojekt i nya konstellationer som kan vara tvärkonstnärliga, men också involvera andra delar av vetenskap och samhälle. Festivalen i Kalv fungerar som mötesplats och redovisningsforum för dessa projektlab. Mötesplatsen Kalv erbjuder också musiklivets organisationer konferenser, seminarier och kontaktskapande. Konserterna hålls bl.a. i kyrkan och på Gustafssons loge i augusti månad.

2.9.3 Clandestino

Clandestinfestivalen har vuxit fram ur nätverk som varit aktiva kring bl.a. tidskriften Glänta. Hos dem har funnits ett starkt intresse för hur musik på olika platser i världen kan vara en samlingspunkt för idéer och sociala rörelser, och en förändrande kraft. De har också haft en vilja att föra ut akademiska seminarier, diskussioner och idéer, den akademiska diskursen, från de filosofiska och idé- och lärdomsfulla korridorerna. Bwana Club har varit en aktiv arrangör av program där musik från olika världsdelar stått som inramning till samtal om kolonialism, förtryck, segregation och mycket annat. 2005 arrangerar man Clandestino för tredje gången. Festivalen pågår i tre dagar på Pusterviksteatern, Nefertiti, Musikens Hus och Världskulturmuseet och har stöd från bl.a. staten, kommunen, VGR, Framtidens kultur.

2.9.4 Planeta

Planeta är ett nytt nätverk vars medlemmar är de flesta av de viktiga aktörerna inom Folk- och världsmusik i Göteborg. Frölunda Kulturhus, Blå Stället, Musikens Hus, Musik i Väst, MCV, Pustervik, Oceanen och flera andra är medlemmar. Tillsammans arbetar de för att samla allt som händer inom folk- och världsmusik i Västsverige på en webbsida, så att det blir lättare för artister, arrangörer och publik att hitta varandra. Tillsammans arrangerar man också en festival i november. Festivalen hölls första gången 2004.

2.9.5 Jazz, blues

Göteborgs Jazzfestival är en tradjazzfestival som pågår tre dagar i augusti och som 2005 hålls för 17:e gången. Göteborgs Bluesparty arrangeras av Göteborgs Bluesförening tre dagar mitt i sommaren vid Villa Belparc i Slottsskogen. Bunkerfestivalen är en festival som sedan flera år hålls på Nefertiti, där band från föreningen Bunkern spelar under två välfyllda kvällar.

2.9.6 Rock

Rockscenen är så stor att det bara går att nämna några festivaler. Accelerator på Trädgårn är en endagsfestival med lite smalare alternativ rock som 2005 arrangerades för tredje gången. Citysound ordnades 2005 för andra gången och är också en festival för kvalitetsrock, tre dagar på Pustervik, och två konserter på Trädgårn. Nämnas kan också Göteborgs Artrockförening och sjätte upplagan av »Slottsskogen goes progressive«, endagsfestivalen i augusti.

2.9.7 Världsmusik

Hammarkullekarnevalen i slutet av maj hölls 2005 för 30:e gången. Karnevalen är Sveriges största och presenterar mängder av musik under tre dagar. »Tune in« är en ambulera festival som 2005 hålls på Världskulturmuseet och Pustervik i början av oktober med mängder av artister och seminarier kring mångfald, segregation m.m.

2.9.8 Ljudkonst, elektronika och performance

För dem som söker mer experimentell musik finns Sirén, en fyradagars festival som i flera år arrangerats av kompositionsstudenter på Musikhögskolan. Förutom nyskriven musik

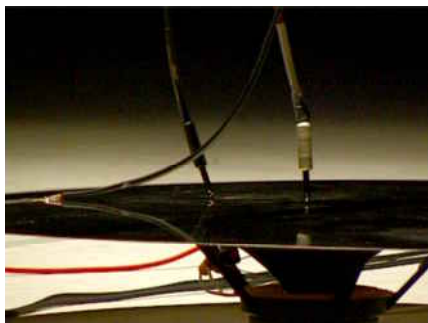

Och sen också att... Det kan inte kosta tiotusen att hyra, för då tappar man väldigt många arrangemang.

JonErik Andersson

Det vore utmärkt bra! Det skulle gagna många. (Om att föreslå ett kommunalt arrangörs/hyresstöd till kvalitativa musikarrangemang.)

Brittmo Bernhardsson

Man kanske behöver tvåtusen för att komma in i en lokal, sen kan resten ordna sig självt. Den typen av pengar finns inte idag. Där skulle ganska lite pengar kunna betyda rätt mycket för att få till sådana spelningar.

Niklas Rydén

De institutioner som finns är ju ett uttryck för vad musik har varit i väldigt många år. Nu kanske det är så att musik inte längre är detta.

Anna Rådvik

har man fokus på tvärkonstnärliga experiment och nya sätt att göra konserter. Festivalen har bl.a. varit på Atalante, Artisten och Pustervik.

iDEAL-festivalen som arrangerats några år av skivbolaget iDEAL records har blivit ett uppskattat vattenhål för älskare av elektronika och ljudkonst med sitt omfattande internationella tredagarsprogram. En mer lokal men ändå omfattande festival är Atalantes Off The Record som i tre olika uppsättningar presenterat ljudkonst, musik och performance från Västsverige.

2.9.9 Orgelakademien och några fler festivaler

Göteborgs internationella orgelakademi arrangerar vart annat år sedan 1996 en vecka med seminarier, föreläsningar, kurser och konserter med orgelmännskor från hela världen. Nästa gång är i augusti 2006.

SAMA heter en endagsfestival för elektronisk musik i maj. Nämnas bör också P3 guld, radions stora prisutdelning som hålls i början av året i Göteborg.

2.10 Musikindustrin

Musikindustri kallas det komplex av företag som finns runt musiken. Till musikindustrin hör inspelningsstudios, skivbolag, distributörer, bokningsbolag, tryckerier, skivaffärer, internetjänster, musikaffärer, producenter av musik till film, tv, och reklam, låtskrivare och många, många andra. Business Region Göteborg gjorde 2001 utredningen »Musik, miljöer, mötesplatser«, där denna del av musiklivet beskrivs utförligt.

2.10.1 Musiken och upplevelseindustrin

Upplevelseindustrin har av många sagts vara framtidens ekonomiska motor, inte minst musiken. I Göteborg finns sedan länge ett stort antal skivbolag, inspelningsstudios och produktionsbolag. Samtidigt har det allmänt ansetts att de flesta jobben och de stora pengarna finns i Stockholm. Det hindrar inte att musikindustrin i Göteborg är en stor arbetsmarknad med förmodligen flera tusen personer som försörjer sig inom branschen. Därför är det naturligt att Business Region Göteborg, Teknikbrostiftelsen och andra näringspolitiska kraftcentra under flera år arbetat för att stärka musikindustrin i Göteborg. Musik- och filmcentret Brewhouse i Gårda är ett konkret resultat av detta arbete.

2.10.2 Skivbolag och distribution

I en studie på f.d. musikvetenskapliga institutionen vid Göteborgs Universitet kartlade Gunnar Frick över 40 skivbolag i Göteborg (40-poängsuppsats, GU, 2000). De flesta är relativt små men har ändå haft stor betydelse för nya artisters möjligheter i regionen. Off The Record, iDEAL Records, Border Music, Dolores och Helikopter är några av de distributörer och skivbolag som kan nämnas. Se också lista i kanten.

2.10.3 Produktionsbolag och studios

Det finns flera bolag som arbetar med att göra musik till tv, film, reklam och annat. Flera av dessa har egna kompositörer, studios och skivbolag. Hit hör t.ex. Apparat och Helikopter. Till de mer omtalade fenomenen hör Studio Fred-Man som länge varit internationellt erkänd som en hårdrockstudio i världsklass. Inom rockindustrin finns enskilda framgångsrika kompositörer som skriver musik till världsartister, precis som det finns filmare som gör musikvideos åt motsvarande artister.

På TV produceras en del drama i Göteborg, och filmproduktionen i Västsverige har blivit mycket omfattande. Detta har skapat en del arbetstillfällen för göteborgsbaserade aktörer som gör filmmusik, spelar in och ljudlägger.

2.11 Musikens intresseorganisationer

2.11.1 Musikcentrum Väst

Musikcentrum Väst är en självständig regional del av Musikcentrum, musikernas egen intresseförening. MCV organiserar 517 professionella musiker. De flesta är musikhögskoleutbildade. MCV har fått del av de senaste årens statliga satsningar på arbetsförmedlande verksamhet. Verksamheten stöds också av VGR. MCV företräder fritt verksamma musiker och förmedlar grupper och artister inom rock, pop & blues, barnprogram, folk/världsmusik, klassiskt/körer, visor, kabaré/underhållning och jazz.

MCV är musikernas egen förening och all förmedling är kostnadsfri. Mycket av arbetet handlar om att skapa kontakt mellan arrangörer och artister. Ett viktigt redskap är internet, och på hemsidan, www.mcv.se, kan man hitta alla medlemsgrupper och artister. På kansliet i Musikens Hus arbetar två personer heltid och två deltid, alla med bakgrund som professionella musiker. Förmedlingen sker på olika sätt: ibland ringer någon och vill ha musik till ett 50-årskalas eller en företagsfest, ibland kontaktas man av företag som skall ordna olika slags events. MCV stödjer arrangörer som driver olika projekt i att hitta nya vägar, nya grupper, och våga pröva nya genrer. Man arbetar också aktivt för att skapa en större förståelse för de frilansande musikernas situation och deras villkor. Man medverkar på olika sätt på utbudsdagar. Varje år förmedlas mellan drygt 3 500 persongäster/arbetsstillfällen genom MCV. Mörkertalet är dock stort eftersom många arrangörer tar direktkontakt med artister som de hittar på hemsidan. Sommaren 2005 finns 195 grupper/program på MCV:s hemsida. MCV har 1 145 tkr. i anslag från KUR och 200 tkr från VGR.

2.11.2 GAC

GAC, Göteborg Artist Center, är en oberoende förening som stödjer sina frilansande medlemmar på olika vis och i olika sammanhang arbetar för att förbättra deras villkor. GAC är en ekonomisk förening och fungerar som arbetsgivare, sköter ekonomihantering och tillhandahåller viss administrativ hjälp för medlemmarna. GAC agerar också huvudman för gemensamma projekt vilka syftar till utveckling av ny musik, att nå nya lyssnargrupper samt att initiera samarbetsformer för olika konstnärliga och vetenskapliga områden. GAC samlar och administrerar ett flertal professionella fria musikgrupper och tonskonstnärer från i första hand Västra Götaland. Föreningen genomför via sina grupper ungefär 500 konserter per år men är också med och producerar konsertserier i samverkan med andra organisationer, samt är en av huvudmännen bakom festivalen GAS. GAC arbetar också med utbildning och »coaching« inom musikområdet och erbjuder specialsydda program till seminarier, events och annat. GAC har lokaler på Bunkern på Viktoriagatan och visst stöd från kommunen och regionen.

2.11.3 Andra intresseorganisationer

SAMI är nämnd ovan i texten om Storan. Musikerförbundet, som har 600 medlemmar i Göteborg, 900 i Västsverige och 3 600 i Sverige, har ett kansli i Göteborg. Musikerförbundet erbjuder olika slags service kring t.ex. avtal, rättigheter och liknande. SYMF, Sverige Yrkesmusikers Förbund, är den andra stora fackföreningen för musiker, och organiserar i första hand institutionsanställda, 209 i Göteborg och 2 139 i Sverige. De har båda egen a-kassa. FST, Föreningen Svenska Tonsättare, har 19 medlemmar i Göteborg, 31 i Västsverige och 263 i Sverige. Man organiserar tonsättarna, de som ofta gått kompositionsutbildning på högskola och skriver i den konstmusikaliska traditionen, medan SKAP, Svenska Kompositörer av Populärmusik, med 55 medlemmar i Västsverige och 725 i Sverige, organiserar andra kompositörer. Båda organisationerna företräder medlemmarna i olika sammanhang och ger stöd och vägledning i avtalsfrågor, ersättningsnivåer och liknande.

Det jag har gjort är ju att se på kultur och media som näring. Hur skall man utveckla näringen, och hur skall man utveckla de kulturföretag som finns. Vi såg då att 1999 fanns 3 470 småskaliga företag med 2–5 personer i personalen, några få större, inom kultur, många inom musiken. Jag har haft kontakt med 4–500 av dessa, och deras önskemål om mötesplats resulterade i Brewhouse, med 54 företag inom film, musik och media.

Brittmo Bernhardsson

Lilla Hultsfred har i en gammal bilverkstad 70 företag och över 100 anställda med en verksamhet som..., man tror knappt det är sant när man kommer dit. Mitt ute i skogen!

Lars Lilliestam

Kyrkopolitikerna funderade på att sälja Annedalskyrkan. Då ville vi göra något och började med temamässor, konserter och kulturarrangemang, och kyrkan finns ju kvar än så länge.

Mikael Ringlander

Vad skulle hända om man bestämde att operan och konserthuset skulle vara öppna från 12 till 24 varje dag, och ha fri entré?

Niklas Rydén

2.12 Övriga aktörer

2.12.1 Mediebevakning

Mediebevakningen i Göteborg domineras av Göteborgsposten som i varierande grad skriver om olika musikgenrer. Andra som bevakar göteborgskulturen är Metro, GT, P4, Kulturradion i P1, SVT:s och TV4:s lokalsändningar, P2:s Mitt i Musiken, Kulturnytt i SVT och kulturprogrammet Sverige i SVT. Den allmänna uppfattningen är att det i Göteborg är mycket svårare än i Stockholm att nå ut i rikstäckande media. Att vara med i DN anses nödvändigt om man alls skall finnas med på den nationella arenan, men att bli recenserad där är oftast svårt.

2.12.2 Internet

Internet, hemsidor och e-post har blivit en ovärderlig kommunikationsväg för alla dem som inte får plats i media. Idag sker nästan all kommunikation kring konserter, festivaler och annat genom en kombination av e-post och fördjupad information på hemsidor. Bloggandet, RSS-formatets genomslag, har börjat erbjuda ytterligare ett sätt att sprida nyheter till sina prenumeranter.

2.12.3 Förlag och tidskrifter

Det finns några förlag inom musikområdet i Göteborg. Bo Ejeby ger ut och säljer böcker om musik, noter och skivor. Lutfisken i Mölndal är specialiserade på utgivning av pedagogiskt musikmaterial för barn och barnpedagoger.

Vad gäller tidskrifter produceras MusikerMagasinet, den helt dominerande branschtidningen för svenska jazz- och rockmusiker, i Göteborg. Vidare finns Groove, en ambitiös tidskrift som skriver om all slags musik på den nyskapande rock- och popscenen, och tidskriften Lira som är ett magasin för jazz-, klubb-, folk- och världsmusik.

Djungeltrumman är en guide till klubb- och musikscenen i Göteborg som också bör nämnas. Evterpe, tidskriften för kvinnor i musiken produceras i Göteborg. På internet finns Release, en webbaserad internationell tidskrift för alternativ musik som grundades 1986, www.release magazine.net. En annan viktig informationskälla är www.fridhammar.com, en ideell sajt med 800 sidor information om blues- och rockscenen. Vidare finns www.zenit-kultur.nu, en tidskrift om västsvensk kultur som finns i både pappersutgåva och på nätet, och www.kliv.se, VGR:s kulturguide. En mölndalsbaserad rockguide finns på www.rockguiden.se. Rekommenderas bör också Mölndals stadsbiblioteks musikinlänkar, <http://www.molndal.se/bibl/xij.htm>.

2.12.4 Musikproduktion inom radio, TV, film

Sveriges Radio i Göteborg har genom åren betytt mycket för musiklivet i Göteborg och varit ett kraftcentrum som berört många musikvärldar. Både genom att spela in göteborgsartister och spela dem i nationell radio, och genom sin bevakning av och information om vad som händer i Göteborg. Många musiker har också arbetat med produktion av musik till bl.a. radioteater. Projekt som t.ex. Nordic Meeting under 1990-talet, där jazzmusiker fick i uppdrag att skriva och spela in musik, rönt på sin tid uppmärksamhet.

Idag lever mycket verksamhet på radion i en ständig brist på pengar och mycket förändras. Investeringar i teknik och teknikertjänster hålls till ett minimum och diskussioner förs om att lägga ut fler krävande produktioner på externa produktionsbolag. Sedan flera år görs inga studioinspelningar av musik på radion i Göteborg eftersom man inte längre har funktionell teknik.

Radion spelar dock fortfarande in musik i Göteborg vilket betyder mycket för de musiker som därigenom får nationell spridning. P2 spelar in ungefär 12 konserter om året, oftast på Konserthuset och Nefertiti, ibland på Artisten och andra ställen. På motsvarande sätt

spelar P3-live in ungefär 25 konserter varje år. P2 har också utsett Göteborg till 2005 års musikstad vilket kommer att uppmärksammas i oktober. I P2 sänds dagligen magasinet Mitt i musiken, som har en aktiv redaktion i Göteborg.

2.12.5 Musikaffärer och skivaffärer

Två viktiga mötesplatser för olika musikvärldar får avsluta denna karta över musiken i Göteborg. Dels musikaffärerna där musiker av alla slag träffas, testar instrument och skvallrar om nyheter i branschen. Att regelbundet besöka affärerna, visa att man hänger med och att heja på personalen är för många en viktig del av musikeridentiteten. I Göteborg finns flera välsorterade och kunniga affärer, de flesta med en allmän inriktning, en del med egen musikskola. Några specialiserade affärer finns också med tillhörande instrumentservice som t.ex. Gitarren. Hjorts piano som säljer och servar pianon är ett familjeföretag som sedan generationer tillverkat och sålt pianon. Idag är tillverkningen nedlagd sedan länge.

Bland de musikaffärer som också fungerar som viktiga mötesplatser kan nämnas MUG, Andreassons musik, Musikbörsen, Freddans, JAM, Buller & Bång, Gef-AB musik, Annedals musik, Windcorp, Wennerströms Musik samt Procura som framförallt säljer noter.

På liknande sätt hängde man förr i skivaffärer där man samlade kunskap, skivor och kulturellt kapital. Affärer som Bengans och Skivhugget har tillsammans med några mindre, specialiserade butiker tidigare betytt mycket både som mötesplatser och för tillgängligheten till musik. Idag håller skivaffärernas villkor på att förändras drastiskt beroende på möjligheten att komma över både musik och kontakter på internet. Det finns idag också fler andra mötesplatser för musiklivet i Göteborg än förr om åren, och skivaffärernas betydelse som träffpunkter får nu anses vara begränsad. Ovanstående bör emellertid nämnas, liksom klassiska Waidele som på sin tid var den klassiska musikens mötesplats. Idag köps en allt större del av både noter och inspelad musik på internet.

Om man vill söka pengar måste man söka antingen för musik eller teater eller dans. Detta i en tid när fler och fler projekt handlar om att man sammansmälter och samverkar mellan olika uttryck. Man hamnar då väldigt lätt mellan olika stolar, och det vore bra om man kunde penetrera detta och se om det går att skapa möjligheter att söka pengar för just den typen av projekt.

Åke Parmerud

Staten ville 1995 sänka bidragen till länsmusiken med ett antal procent. Det gick ju inte! Motståndet var för kvalificerat!

Niklas Rydén

Ett mål med kulturpengar borde ju vara att de skall ha en stimulerande effekt, en mereffekt om man säger så. Inte bara för att folk skall få spela, utan att man försöker sätta pengar där de kan stimulera musiken, för ökad musikalisk tillväxt, för att nå ut bättre, för ökad kreativitet och nya samarbeten.

JonErik Andersson

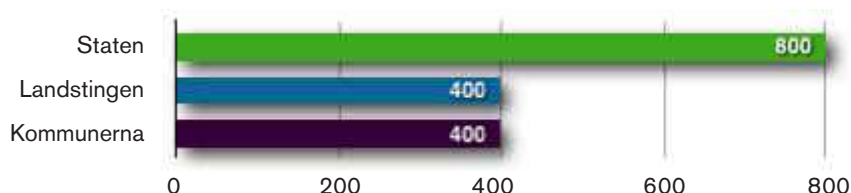
3 Den ekonomiska verkligheten

3.1 Musikpolitikens stödformer. Det statliga stödet

De musikpolitiska stödformerna har, precis som inom de andra konstområdena, utvecklats ur en blandning av historiska realiteter och kulturpolitiskt motiverade satsningar. Vid sidan av stöden till de stora institutionerna har de kommit att utformas på ett sätt som är relativt annorlunda jämfört med andra konstområden, med betoning på främjande, arrangörer och turnéstöd.

2002 satsade samhället ungefär 1 600 mkr på musik och musikteater. Dessutom köpte vi i Sverige konsertbiljetter för 1 095 mkr (alla musikformer, 2001), och CD-skivor för 1 890 mkr (2001).

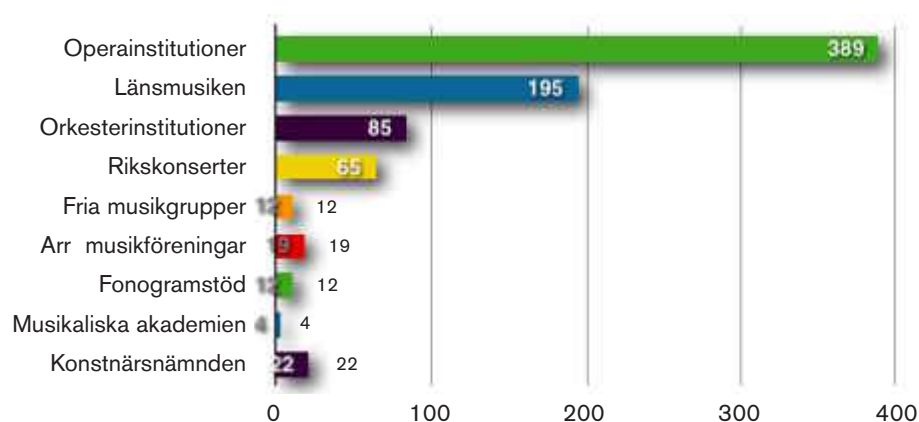
Tabell 1. Uppskattning av samhällets utgifter för musikpolitik 2002 (mkr) *

* Staten satsar runt 800 miljoner på musik och musikdramatik. Landstingen satsar ungefär 400 miljoner och kommunerna ungefär lika mycket. Kommunerna lägger 2 387 mkr på »allmän kulturverksamhet«. Vår gissning är att en sjättedel går till musik. Det finns ingen särredovisning. Det är svårt att hitta statistik som är entydig, eftersom vissa uppgifter innehåller andra stödformer än rena verksamhetsbidrag, t.ex. utvecklingsbidrag och bidrag från LAN. Siffrorna blir alltså högre om fler bidragstyper räknas in.

Bortsett från Kungliga Operan och Rikskonserter kanaliseras det statliga stödet huvudsakligen genom Kulturrådet och Konstnärsnämnden. Den totala fördelningen ser ut såhär.

Tabell 2. Fördelning av statens utgifter för musikpolitiska insatser 2002 (mkr) *

* Siffran för Operainstitutioner är hämtad ur Kulturrådets »Teater och Dans 2002« och är en uppskattning av kostnader för musikdramatik i Sverige. Avdrag har gjorts för dansverksamhet med 20 procent. Övriga siffror från Kulturs Pengar 2002, förutom Konstnärsnämnden, där uppgifterna kommer från deras hemsida.

De stora institutionerna kostar sammanlagt 734 av 803 mkr, eller 91 procent.

Fördelningen av landstingspengar och kommunala medel inom musikområdet är svårare att uppskatta för hela landet. Det ser väldigt olika ut på olika ställen. Merparten av medlen går till lokala och regionala institutioner, en del till lokala ensembler och körer, en del till arrangörsstöd, till organisationer eller föreningar, och en del till stipendier och till olika slags musikprojekt. Sannolikt finns också en tyngdvikt i satsningar på barn och ungdom.

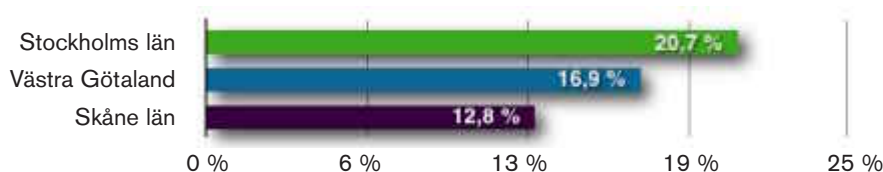
3.2 Andelen bidrag till Göteborg

Fördelningen av bidrag som kommer Göteborg till godo är omöjlig att uppskatta utan att räkna in de pengar som går till regionen, Västra Götaland. I och med den skatteväxling som gjordes inför regionbildningen fick VGR ansvar för flera Göteborgsinstitutioner. Fortsättningsvis talar vi därför i detta avsnitt om Västra Götaland, inte Göteborg.

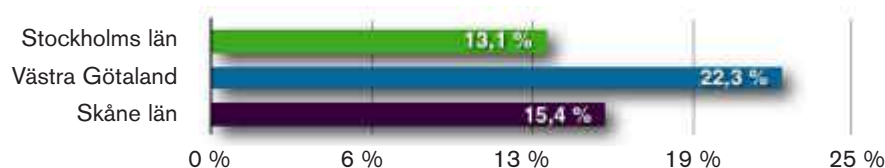
Av det stöd på drygt 1 600 mkr samhället lade på musik 2002 gick ungefär 312 mkr, eller knappt 19 procent till VGR. Detta stämmer väl överens med de 22,2 procent SCB anger när man försöker beräkna den regionala fördelningen av Kulturrådets stöd till alla konstområden 2003. I VGR bor 16,9 procent av Sveriges befolkning. Göteborgsoperan kostar 168 mkr av 312 mkr, eller 54 procent av allt stöd till Västsverige, och är enda anledningen till att stödet till väst är större än befolkningsandelen. (För operan har vi räknat bort dansen, 20 procent av bruttobidrag.)

SCB har gjort en rapport om regional fördelning av bidrag från offentliga institutioner 2003. Dessa siffror avser allt kulturstöd, inte specifikt musik.

Tabell 3. Antal invånare som andel av landets befolkning 2003 (%)

Tabell 4. Andel av Kulturrådets regionala anslag 2003 (%) *

* Här ingår inte bidragen till de stora nationella institutionerna i Stockholm. Dessa har 1 690 mkr i bidrag 2002, medan de regionala bidragen i ovanstående tabell är 1 047. Räknar man in de nationella institutionerna blir bilden en annan.

Statliga arrangörspengar till jazzarrangörer är till för konstnärligt angelägen musik. Är det inte i själva verket så att mycket av dessa pengar, utan att det egentligen är meningen, går till tradjazz och swing, runtom i landet, i och för sig sympatiska musikformer, men ändå inte sådana som kvalificerat sig för musikkonstnärligt stöd? Och borde man i så fall inte ifrågasätta dessa stödformer?

Tommy Olsson

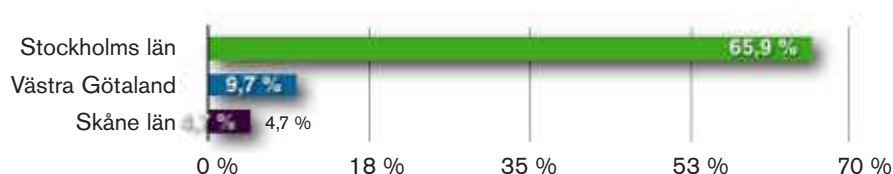
När man pratar med dem på AF-kultur så säger de ju öppet många gånger att det är väldigt få jobb de förmedlar, det går andra vägar, de hittar inte kanalerna. Det är vad de säger själva.

Urban Ward

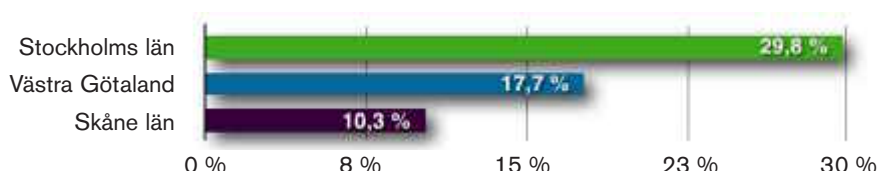
Hela tiden denna spännvidd, med allt från en marknad som fungerar till musik som helt lever genom stöd, och hur man manövrerar i det. Det är spännande och väldigt komplicerat.

Niklas Rydén

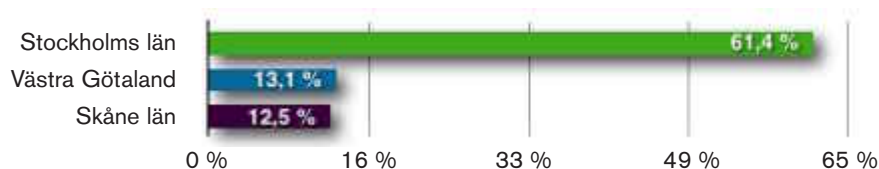
Tabell 5. KUR:s regionala anslag och bidragen till nationella institutioner 2003 (%)

Tabell 6. Andel av Stiftelsen Framtidens Kultur anslag 2001–2003 (%)

Tabell 7. Andel av Konstnärsnämndens stipendier och bidrag 1997–2003 (%)

Källa: Uppgifterna i tabell 4–7 är hämtade ur KUR:s skrift »Regionalt utfall 2003«, samt vad gäller tabell 4, budgetpropositionen för 2003. För Statens museer för världskultur har 40 mkr beräknats gå till Göteborg, samt 12 mkr till Arbetets museum i Norrköping.

Mest anmärkningsvärd är fördelningen av Konstnärsnämndens bidrag och stipendier. År 1997–2003 gick 61,4 procent av de utbetalade beloppen till mottagare i Stockholms län, 12,5 procent till dem i Skåne län och 13,1 procent till dem i Västra Götaland. Siffran för Stockholm är i och för sig anmärkningsvärd, men mest överraskande är kanske det faktum att Skåne proportionellt står för en betydligt större andel av bidragen än VGR. Motsvarande siffror för Kulturrådet är 22,2 procent till VGR, och för Stiftelsen Framtidens Kultur 17,7 procent, medan alltså bara 13,1 procent av Konstnärsnämndens bidrag når regionens konstnärer. Siffran från Konstnärsnämnden avser alla konstområden.

3.3 Orkestrar, musikteater, länsmusik och fria grupper i en nationell jämförelse

Kulturrådet redovisar i »Musik 2002« statistik över regionala och lokala orkesterinstitutioner, länsmusiken och fria grupper. Vi har kompletterat den med rådets statistik över musikdramatik, som vi lyft ut ur teaterstatistiken, samt hämtat uppgifter om Stockholms två symfoniorkestrar ur en ny utredning om symfoniorkestrarnas ekonomi. Detta ger en någorlunda relevant bild av musikstöd i Sverige 2002. Saknas gör de flesta arrangörsföreningarna, produktionsstöd till fria projekt, liksom en del barn- och ungdomspengar. I de följande tabellerna redovisas bara betalande publik och således inte publiken på utomhuskonserter och andra gratisarrangemang. År 2003 utgjorde dessa sammanlagt 349 712 personer.

Tabell 8. Statsunderstödda orkestrar, musikteatrar, länsmusik, fria grupper 2002 (tkr)

TOTALT *	Konserter	Publik	Barn/Unga	Off bidrag	% int bidr	Bidr/besök	Årsverk	Konstnär
Riket	18 114	3 441 257	1 118 982	1 714 016	76	498	3 738	2 098
Därav VGR	2 692	583 382	124 501	351 829	70	603	764	381
VGR:s andel i %	15	17	11	21			20	18

* Antal konserter. Antal betalande publik. Varav barn- och ungdom. Summa offentliga bidrag. Procent av intäkterna som är offentliga bidrag. Bidrag per betalande besökare. Antal årsverken som betalas ut i lön. Antal årsverken konstnärlig personal.

Denna statistik visar att svenskarna 2002 gjorde drygt 3,4 miljoner betalda besök på musikevenemang som subventioneras av staten. Barn och unga utgjorde ungefär en tredjedel av publiken. Det offentliga stödet uppgår till sammanlagt drygt 1,7 miljarder kronor, eller 498 kr per besök. Knappt var femte konsert- eller operabesök i Sverige görs i VGR. En dryg femtedel av det offentliga musikstödet går till VGR, och en dryg femtedel av alla institutionsanställda inom musiken finns i VGR. Regionen har knappt 17 procent av landets invånare.

Tabell 9. Statsunderstödda regionala orkestrar 2002 (tkr) *

REGIONALA ORKESTRAR	Konserter	Publik	Barn/Unga	Off bidrag	% int bidr	Bidr/besök	Årsverk	Konstnär
Orkestrar Riket	1 638	822 536	178 776	592 922	75	721	1 278	868
Därav Symfonikerna	124	106 114	26 107	77 615	67	731	161	106
Därav GbgMus	157	25 000	4 500	15 377	93	615	37	30
Summa Göteborg	281	1311 14	30 607	92 992	70	709	198	136
Göteborgs andel i %	17	16	17	16			15	16

* Här ingår också Stockholms Filharmoniker och Radioorkestern under »Orkestrar riket«.

Ser man till orkestrar står Göteborgs Symfoniker och GöteborgsMusiken för ungefär en sjättedel av verksamheten i Sverige. Det gäller publik, antalet konserter, offentligt stöd, och antal utbetalda årsverken. Detta motsvarar ganska väl befolkningsandelen. Av sammanlagda redovisade sponsringsintäkter på 10,6 mkr i landet 2002 står Göteborgssymfonikerna för 6,6 mkr.

Tabell 10. Statsunderstödd musikteater 2002 (tkr) *

MUSIKTEATER	Konserter	Publik	Barn/Unga	Off bidrag	% int bidr	Bidr/besök	Årsverk	Konstnär
Musikdrama Riket	1 197	647 559	43 820	774 328	77	1 196	1 615	859
Därav GbgOperan	427	240 031	9 620	216 780	70	903	487	210
Göteborg andel %	36	37	22	28			30	24

* Här ingår Kungliga Operan, GöteborgsOperan, Folkoperan, Malmö Opera och Musikteater, Musikteatern i Värmland, Norrbottens Musik- och Dansteater, Drottningholmsteatern och Vadstenaakademien.

GöteborgsOperan står i denna uppställning för ungefär en tredjedel av den svenska musikdramatiken. Man har 37 procent av alla publika besök i landet, 240 000, man spelar 36 procent av alla föreställningar, uppbär 28 procent av de totala stöden, och sysselsätter en fjärdedel av rikets operaanställda. Offentliga subventioner står för 70 procent av intäkterna, motsvarande 903 kr per besökare.

Tabell 11. Länsmusiken 2002 (tkr)

LÄNSMUSIKEN	Konserter	Publik	Barn/Unga	Off bidrag	% int bidr	Bidr/besök	Årsverk	Konstnär
Riket	12 721	1 388 154	552 448	334 795	80	241	756	382
Därav Musik i Väst	1 569	137 100	48 016	40 357	79	294	66	30
MiV andel i %	12	10	9	12			9	8

Musik i Väst stod 2002 för en tiondel av publiken på länsmusikkonserter i hela landet. Man avlönade 66 årsverken, varav 45 procent musiker, också detta ungefär 10 procent. Offentliga subventioner stod för 79 procent av intäkterna, motsvarande 294 kr per besökare. Hos länsmusiken i riket utfördes ungefär 7 procent av länsmusikkonserterna av frilansande musiker, 11 procent av fastanställda, och 82 procent av samarbeten mellan anställda och frilansande musiker och artister. Idag är de ensembler som 2002 hörde till Musik i Väst avknoppade och ligger under Vara Konserthus.

Tabell 12. Statsunderstödda fria musikgrupper

FRIA GRUPPER	Konserter	Publik	Barn/Unga	Off bidrag	% int bidr	Bidr/besök	Årsverk	Antal Grupper
I riket	2 558	583 008	343 938	11 971	23	21	89	129
Därav i VGR	415	75 137	36 258	1 700	23	23	13	33
Andelen VGR %	16	13	11	14			15	26

Antal årsverken är här skattat som sammanlagd löneutbetalning delat med 300 tkr. Publik utomlands, 311 919, är ej medräknad i de fria gruppernas publik. Inkluderar man denna så är den totala publiken 895 301. Summan bidrag till VGR är en uppskattning och baseras på 2004 års bidrag, 1 750 tkr. Detsamma gäller antal årsverken.

129 grupper delade 2002 på knappt 12 miljoner kronor. De spelade 2 558 konserter i Sverige för en publik på nästan 600 000. Löneuttaget var sammanlagt 26 814 tkr, eller i snitt 208 tkr per grupp. Gruppernas totala redovisade utgifter är 52 000 tkr.

26 av de fria grupperna, ungefär en fjärdedel, verkade i VGR och uppbär bidrag om ungefär 1,7 miljoner kronor, motsvarande ungefär 15 procent. Sammanlagt spelade alla 129 grupperna 415 konserter för 75 137 personer i VGR 2002, 13 procent av publiken i hela landet. Offentligt stöd utgjorde 23 procent av intäkterna och uppgick till 23 kronor per besökare.

Sammanfattningsvis är GöteborgsOperans roll i musiksverige betydande. Också Göteborgs orkestrar står sig starkt nationellt. I övrigt är det svårt att dra några bestämda slutsatser av denna statistik annat än att regionen synes ha en rimlig del av samhällets musikpolitiska stöd, i första hand p.g.a. bidragen till de stora institutionerna. Göteborgs ställning som storstad med två stora musikinstitutioner ger dock inget tydligt genomslag i statistiken. Detta beror på att hela VGR, med både glesbygd och Göteborgs stad, är hopslagna i statistiken, att vissa andra regioner har ett relativt högt stöd, samt att nästan alla nationella institutioner ligger i Stockholm. Jämför man tabellerna med folkmängden i Göteborgs kommun istället för hela VGR, (480 000 invånare, ungefär 5 procent av landets befolkning) blir andelen som går till Göteborg mer storstadsmässig, d.v.s. Göteborg står för ett högre antal besök och erhåller högre bidrag per capita än riksgenomsnittet.

Jag tror det finns en risk för felaktiga prioriteringar om man inte sätter sig ner och formulerar vad det egentligen är för mål man har med det man gör inom kulturpolitiken.

Grith Fjeldmose

3.4 Alla offentliga bidrag till musikkonst i VGR 2004

Kulturrådets och SCB:s statistik ger inte en fullständig bild av musikbidragen till Göteborg eftersom inte alla bidragstyper är med. Vi har gjort en egen sammanställning av de viktigaste bidragen 2004. Här ingår dock inte bidrag från fonder och stiftelser, och inte heller t.ex. musikskola, studieförbund och kyrka.

Tabell 13. Offentligt stöd till musik i Västra Götaland 2004 (tkr) *

ALLA BIDRAG VGR 2004	GO	GSO	GbgMus	MiV	Fri Musik	Orgel akademien
KUR Vksht	86 721	27 566	5 845	22 450	300	
KUR Utv-bidrag	2 400			300	50	
KUR Samv Tonsättare				50		
KUR Int Utb					197	
KUR Centr Arr Org					1 000	
KUR Övr Arr Org					1 370	
KUR Fonogram					500	
KUR Fria Musikgrupper					1 725	
KUR MCV					1 078	
Försvaret bidrag GbgMus			5 845			
VGR	144 700	61 100				
VGR Projekt					2 300	
VGR Uppdrag					1 200	
VGR Stipendier					320	
VGR MCV					270	
Göteborgs Kommun Vksht			5 845		1 570	
Göteborgs Kommun Proj					635	
Göteborgs Kommun Stipen					160	
Göteborgs Kommun Orgelak						1 000
Konstnärsnämnden Musiker					1 500	
Konstnärsnämnden Tonsättare					1 367	
SUMMA	233 821	88 666	17 535	22 800	15 542	1 000
Summa alla bidrag	379 364			Summa	Procent	
Summa Institution	363 822		Staten	159 964	42,3	
Summa Fri Musik	15 542		VGR	209 890	55,2	
Procentandel Fri Musik	4,10		Kommun	9 210	2,4	
			Total igen	379 364	100	
Klassiskt, musikal	329 332	86,8	1,5			
Underhållning	11 690	3,1				
Visa,rock,jazz,folk,världs.nutida	15 542	4,1	4,5			
Musik i Väst	22 800	6,0				

* Det har varit nödvändigt att uppskatta vissa siffror. Detta bör dock inte påverka helhetsbilden nämnvärt. T.ex. siffran för KUR Centrala arrangörsorganisationer är en uppskattning av den del som kommer VGR tillgodo. Bidrag till festivaler ligger under fri musik, liksom bidrag till arrangerande ställen och föreningar. GöteborgsMusiken har ungefär lika stora bidrag från staten, kommunen och försvarsmakten. Vid vår genreindelning av GöteborgsMusiken har vi angett 50 procent klassiskt och 50 procent underhållningsmusik. Hit räknas också uppdraget hos Försvarsmakten.

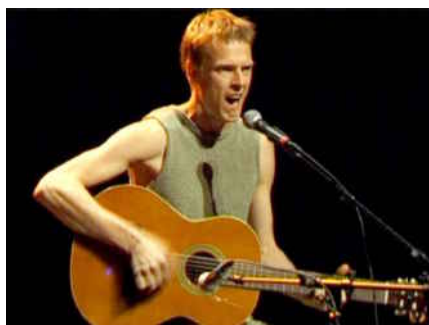

Det pågår diskussioner om en förändring av Göteborgskalaset från och med 2007, kanske med ett större utrymme för konst och kultur.

Niklas Rydén

Som jag ser det är konst sådan kultur som får oss att reflektera över vad det innebär att vara människor.

Mikael Ringlander

I motsats till hur det är inom flera andra kulturområden möts man inom musiken av en stor tillförsikt, av att det är väldigt mycket som fungerar.

Niklas Rydén

I tabellen kan man utläsa att samhället 2004 stödde musiken i regionen med 378 mkr. Staten stod för 42 procent, regionen 55 procent och Göteborgs kommun 2,4 procent. Siffrorna visar också att 96 procent av pengarna går till institutioner och 4 procent till utominstitutionella grupper, arrangörer och projekt.

Den låga siffran för Göteborgs kommun är delvis ett utslag av skatteväxlingen vid VGRs bildning och speglas av den motsvarande höga siffran för VGR. En jämförelse med några andra städer (se tabell 14) visar dock att Göteborgs kommuns stöd till utominstitutionell musik är anmärkningsvärt lågt.

Vad gäller olika genrer går 87 procent till klassiskt och musikal, 3 procent till underhållningsmusik, 4 procent till alla andra genrer som rock, jazz, folk/världsmusik och nutida konstmusik, samt 6 procent till Musik i Västs blandade repertoar. De 6 procent av bidragen som går till Musik i Väst fördelar sig på genrer så här: Konstmusik 13,5 procent, Nutida Musik 12,9, Folk/Världsmusik 13,7, Jazz 4,5, Rock/Pop 2,1, Visa och sång 45,6, blandat innehåll 7,8 procent.

Beslut om bidrag till GöteborgsMusiken och Orgelakademien fattas av Kommunfullmäktige i samband med budgetarbetet. Detta betyder att de rörliga medel Göteborgs Kulturnämnd disponerar till musik är 2 365 tkr, eller 6 promille av de samlade bidragen till musik i regionen.

Utöver musikkonstnärligt motiverade satsningar driver Göteborgs kommun två verksamheter med musikprogram som inte är med i denna uppställning, Speldags och Sommarunderhållningen, se 2.8.3. För 3,4 miljoner kr producerar man 3 170 musikprogram per år. De genrer som dominerar är visa och underhållningsmusik.

3.5 Jämförelse mellan några skandinaviska städer

Syftet med jämförelsen är att visa storleken på bidrag direkt till det fria professionella musiklivet ställt i relation till städernas storlek. För att en sådan jämförelse ska bli användbar har Göteborgs kriterier för verksamhets- och projektbidrag använts vid en granskning av respektive stads bidrag. Följden av detta är att bidrag till institutioner inte är inräknade i ovanstående material, t.ex. Göteborgsmusiken, Malmö Opera, musikinstitutioner i Bergen, den Jyske Opera, Århus symfoniorkester. Likaledes har bidrag till kyrkomusik och viss musikutbildning i Bergen och Oslo samt bidrag till amatörverksamhet i Malmö tagits bort i den jämförande sammanställningen. I flera städer stöds gästspelsscener jämförbara med Pustervik i Göteborg. I Malmö finns t.ex. Inkonst och Victoria-teatern som har musik som en övervägande del av utbudet medan musiken på Pusterviks stora scen är mindre än en tredjedel av det totala utbudet. Stöd till sådana verksamheter som drivs i kommunal regi där musik är en viktig beståndsdel finns inte heller med i jämförelsen. Bidragen avser år 2005 för Århus, Oslo och Bergen. 2004 för Stockholm, Göteborg och Malmö.

Tabell 14. Stöd till utominstitutionell musik i kommunal jämförelse (tkr)

STÖD TILL PROFESSIONELL FRI MUSIK PER INV.	Århus	Bergen	Oslo	Malmö	Stockholm	Göteborg
Antal invånare 2004, tusental	295	237	517	269	765	481
Verksamhetsbidrag	4 832	5 023	6 743	2 235	4 250	1 570
Projektbidrag	2 625	1 358	1 051	821	1 798	635
Projektbidrag musikdramatik	529				230	100
Summa bidrag	7 987	6 381	7 793	3 056	6 278	2 305
Kronor per invånare	27	27	15	11	8	5

Resultatet visar att alla städer i jämförelsen lägger mer pengar på det fria professionella musiklivet än vad Göteborg gör. Århus och Bergen intar en särställning i jämförelsen, i synnerhet om man tar hänsyn till stadernas storlek. Vidare har Århus en stor del av bidragen under kategorin »gränsöverskridande» där man klart kan definiera hur mycket som går till musik. Denna del har inte tagits upp i jämförelsen, men skulle öka Århus bidrag per invånare till det fria musiklivet väsentligt. Liknande gränsöverskridande bidragsmedel finns i Bergen och Oslo där musikens del dock inte är klart definierad.

Vid en enkel analys av vart pengarna går kan vissa särdrag och skillnader vara intressanta att belysa. Dock måste ett förbehåll göras om svårigheten att i vissa fall dra gränser mellan genrer. **Göteborg/jazz.** Bidragen i Göteborg fördelar sig relativt jämnt över olika genrer. Den del som får förhållandevis minst stöd är konstmusiken. **Oslo/konstmusik.** Oslo lägger nästan hälften av sina bidrag till konstmusiken medan folk- och världsmusik har en mycket liten tilldelning. **Malmö/jazz.** Verksamhetsbidragen i Malmö går till största delen till jazzen, likaledes får folk- och världsmusik ett stort stöd medan konstmusiken endast får c:a en tiondel av verksamhetsbidragen. Projektbidragen delas till största delen ut som relativt små (från 5 000 kr) stöd till enskilda konserter/föreställningar/festivaler med varierat innehåll. **Århus/rock.** Århus stöder befintliga »spillesteder» d.v.s. verksamheter liknande Nefertiti i Göteborg med relativt stora belopp. Till största delen gynnar detta rock och jazz. **Bergen/jazz.** I Bergen fördelar sig bidragen jämnt över genregränserna förutom stöd till folk- och världsmusik som får en mindre del. **Stockholm/konstmusik.** Bidragen fördelar sig jämnt över genregränserna förutom vad det gäller rocken som endast får mindre än en tiondel.

...alltså om vi talar om nyskapande på institutionerna. Det skulle väl vara då att de har roliga kläder på sig som är det nyskapande, medan de musikaliska verken går om och om igen.

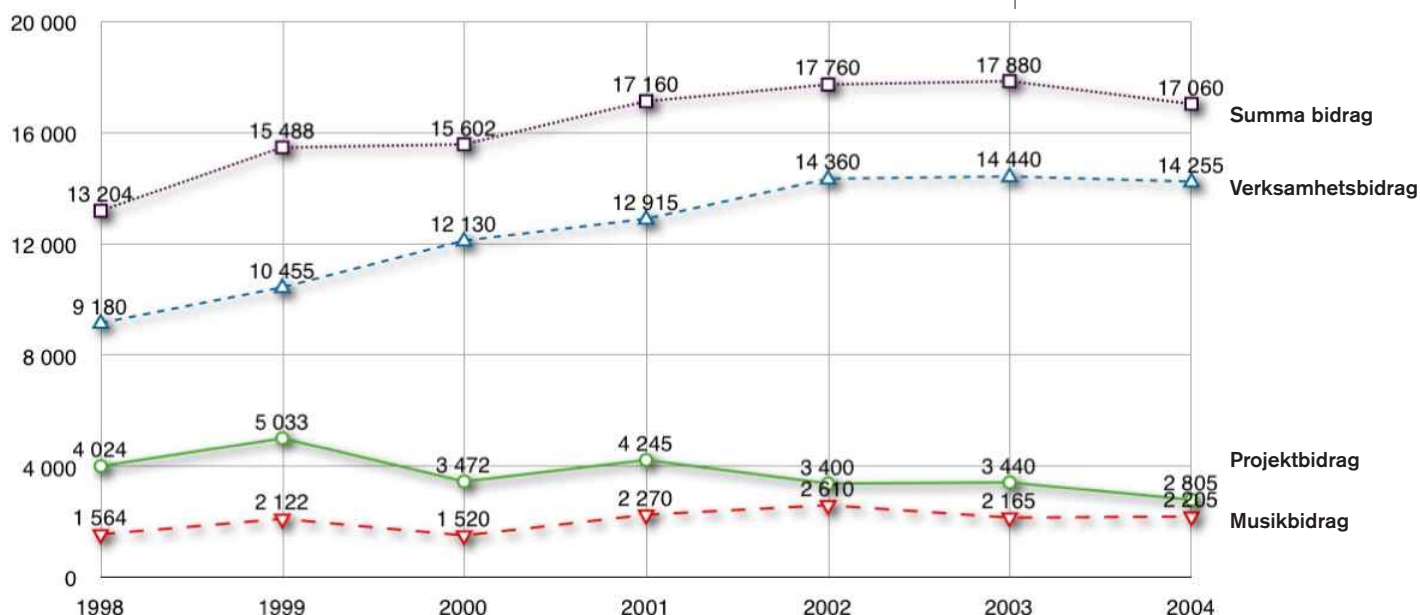
Anna Rådvik

3.6 Bidrag till utominstitutionell musik 1998–2004

En komplicerande faktor när man beskriver Göteborgs kommuns musikpolitik är givetvis skatteväxlingen. När regionen bildades övertog den huvudmannskapet för länsmusiken i de tidigare länen, för GöteborgsOperan, Göteborgs Symfoniker, och för en del organisationer inom musiklivet. Fri kultur, den som skapas utanför institutioner, kom att stanna under kommunalt huvudmannskap tillsammans med bl.a. GöteborgsMusiken.

Tabell 15. Bidrag till fri kultur Göteborg 1998–2004 (tkr)

Överst summa alla bidrag, därefter verksamhetsbidrag, projektbidrag och bidrag till musik.

De spelställen som finns är alltid i första hand krogar och klubbar, bara i andra hand konsertlokaler. (Om spelställen.)

JonErik Andersson

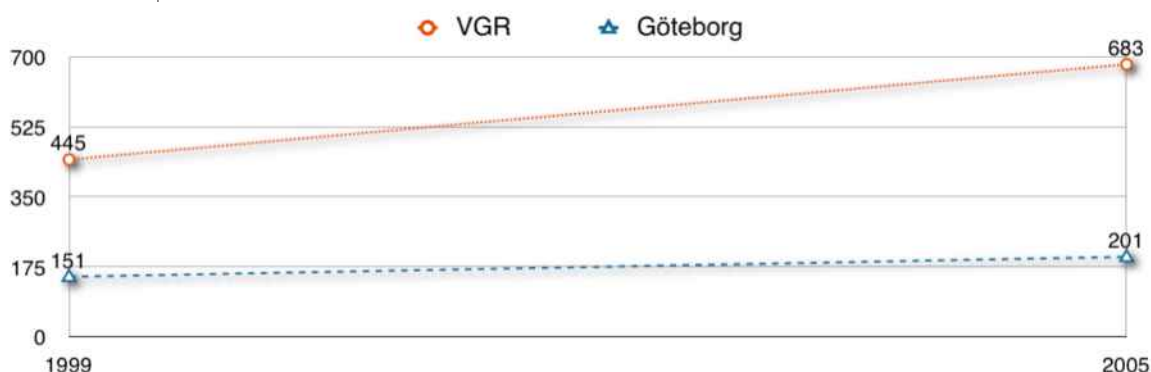
Av denna tabell framgår att den fria kulturen mellan 1998 och 2001 fick en anseelig resursförstärkning i några omgångar. Detta gäller verksamhetsbidragen. Projektbidragen låg i genomsnitt stilla under samma period. Även musikområdet förstärktes under samma period.

Mellan 2001 och 2004 ser utvecklingen däremot annorlunda ut. Det samlade stödet till utominstitutionell kultur har planat ut och de senaste åren sjunkit till under 2001 års nivå. Detta gäller verksamhetsbidragen likaväl som bidragen till musikområdet. Tillgängliga medel för projektbidrag har sjunkit från 4 245 tkr 2001 till 2 805 tkr 2004, en sänkning med 34 procent. Denna utveckling har skapat en svår situation för många som är beroende av dessa bidrag för sitt konstnärliga arbete.

3.7 Göteborgs kommun och VGR

Extra häpnadsväckande framstår denna utveckling när man ställer den mot VGR:s regionbidrag till kultur. Från 1999 till 2005 har regionens kulturpengar ökat från 445 till 683 miljoner kronor, en ökning med 53 procent. Under samma period har Göteborgs kommunbidrag till kultur ökat från 151 till 201 mkr, en ökning med 33 procent. Samtidigt har bidragen till fri kultur, såsom framgick av tabell 14, stagnerat.

Tabell 16. Regionbidrag och kommunbidrag 1999–2005 (mkr)

Försörjningssituationen för många professionella musiker och tonsättare är katastrofal. Det är ett jätteproblem och kan vara väldigt dramatiskt för den enskilde individen.

Niklas Rydén

Överenskommelsen om skatteväxling lade ansvaret för produktionsstöd till fri konst och kultur på kommunerna. I praktiken finns av naturliga skäl det stora flertalet professionellt verksamma konstnärer i Göteborgsregionen. Många i Göteborg anser att det är orimligt att VGR inte tar något ansvar för denna konstnärliga nyproduktion som ju kommer hela regionen tillgodo t.ex. genom turnerande verksamhet.

VGR menar å sin sida att de i första hand stödjer projekt som är av nytta för flera kommuner i regionen, att just koncentrationen till Göteborg är ett problem, att man vill se mer verksamhet som riktar sig utanför Storgöteborg, samt att man faktiskt satsar alltmer på uppdrag och projektstöd till aktörer inom det fria kulturlivet, men att Göteborgs brist på rörliga medel bromsar möjligheten till samarbeten i nya projekt.

Vad skillnaderna i budgetutveckling mellan Göteborg och VGR beror på är svårt att säga. Båda förvaltningarna har vuxit ordentligt. Detta har dock i Göteborg enbart kommit institutionerna till del och inte de professionella konstnärer och grupper som är fritt verksamma.

3.8 Regionen och Göteborg i liten nationell jämförelse

I Kulturrådets och SCB:s skrift »Kulturens pengar 2002« finns jämförande siffror som belyser olika landstings och kommuners stöd till konst och kultur.

I en jämförelse av vad landstingen satsar per capita framgår att VGR satsar mest i Sverige, 342 kr per invånare och år på kultur.

Tabell 17. Kultursatsningar per capita i regional jämförelse. 2002.

KULTURPENG PER CAPITA	Summa kultur	Musik
Riksgenomsnitt	202	44
VGR	342	131
Stockholms län	132	53
Skåne län	136	8

Genomsnittet är 202 kr per invånare och år, Stockholm ligger lägst på 132 kr och Skåne redovisar 136. På musik satsar VGR 131 kr per capita jämfört med det nationella snittet på 44 kr per invånare. Här ser man tydligt ett exempel på hur olika det kan se ut runtom i landet. De stora skillnaderna är bl.a. ett resultat av en varierande ansvarsfördelning mellan kommuner och landsting, resultat av skatteväxling, och beroende av Göteborgs-Operans stora anslag från regionen. Detta gör jämförelser svåra.

Ser man till vad några olika kommuner satsar på kultur får man följande bild.

Tabell 18. Kultursatsningar per capita i kommunal jämförelse. 2002.

KULTURPENG PER CAPITA	Allmän kultur	Bibliotek	Musik & kulturskola
Riksgenomsnitt	267	356	165
Göteborg	290	329	100
Stockholm	334	319	140
Malmö	684	428	114

Med »allmän kultur« avses här all den konst och kultur som kommunerna ansvarar för, förutom de två i tabellen specificerade områdena.

De stora skillnaderna gentemot Malmö visar återigen på svårigheten att jämföra. Göteborg ligger lite över snittet för allmän kultur, där musik ingår, men under vad gäller bibliotek och förvånansvärt mycket under vad gäller kultur- och musikskolan. Detta kan bero på att stödformer och redovisning skiljer sig mellan städerna, men det kan också vara ett verkligt problem som i så fall måste påtalas.

Att Stockholm ligger över Göteborg vad gäller allmän kultur kan verka förvånande med tanke på att Stockholm har så många statligt finansierade institutioner.

Är det fullständigt otänkbart att driva en kulturpolitik som i större grad interagerar med de stora institutionerna och på något sätt animerar dem till en typ av öppnare verksamhet där man tar in annat i de stora fina husen än det som är brukligt? Man kan ju få det intrycket att det är ett visst slöseri här med resurser, och att det finns många mönster som reproducerar sig inom institutionerna och deras traditioner. Med relativt små medel borde man kunna erbjuda väldigt mycket verksamhet där, som skulle kunna speeda upp och sätta den stora tunga traditionen i ett annat och vitalare ljus. Är det en befängd tanke att kulturpolitiken skulle kunna träda i en sådan dialog med institutionerna?

Ole Lützow-Holm

Vi jobbar med det hela tiden! Och vi gör framsteg. (Om VGR:s dialog med sina institutioner.)

Ann-Charlott Eklund

AMS har stramat åt på så sätt att numera måste man ha ett visst mått av betalt jobb då och då för att kunna fortsätta stämpla. Annars åker man ut.

Niklas Rydén

Idag är man lite nervös i institutionsorkestrarna över den orkesterutredning som görs. Och vad är man nervös för? Jo, att alla skall få reda på hur det är. Med väldigt förmanliga arbetstider, ofta klart under avtalsenlig nivå.

Urban Ward

4 Diskussion och förslag

I det följande kommenterar vi den beskrivning och jämförande studie som gjorts av musiken i Göteborg. Texten redovisar musiklivets och utredarens synpunkter, samt slutsatser och förslag.

4.1 Musiken

Detta avsnitt behandlar olika aspekter, synpunkter och förslag som rör själva musiken, dess former, uttryck och förutsättningar.

4.1.1 Musiklivets synpunkter

De flesta vi talat med är överens om att musiken i Göteborg på många sätt mår bra. Vi har institutioner med gott internationellt anseende, och man hör lika positiva ord om t.ex. hårdrock, rock, punk, elektronica, folkmusik, visa, världsmusik och jazz. Inom många genrer menar man att Göteborg på många vis är intressantast i Sverige.

4.1.2 Ett väl fungerande område. Göteborgsandan

Precis som många andra områden präglas musiklivet i Göteborg av en positiv vänlighet och samarbetsanda. Det har alltid varit förhållandevis lätt att skapa konkreta möten och projekt över gränser, mellan olika musikvärldar. Denna öppenhet, och att det är enklare att vara »sig själv«, göra sin egen grej, än i en större och trendkänsligare stad, är nog en del av förklaringen till att många upplever Göteborg som en bra musikstad.

Baksidan av Göteborgsandan är en viss rädsla för elitism och för det som sticker ut, något som kan skapa en viss konstnärlig återhållsamhet. Det finns inte heller speciellt mycket makt och media i Göteborg vilket kan försvåra genombrott, nationellt och internationellt.

4.1.3 Musikkonstens nya former

Under många år har den nutida konstmusiken ansetts vara samtidens musikkonst. Samtidigt har den ofta uppfattats som svår och smal och har haft svårt att hitta sin publik. Men samhället har tydligt hållit denna genre om ryggen och med offentliga stöd och utbildningar inom området hjälpt den att överleva.

Genombrottet för nya genrer som vuxit fram ur mer informella musikkulturer har successivt kommit att ifrågasätta denna särställning. Idag är det tydligare än någonsin att det finns alternativ musik inom nya genrer som också är konstmusik, eller varför inte, musikkonst.

Under de sista 10 åren har bl.a. klubbkulturen öppnat vägen för nya genrer som precis som traditionell konstmusik är relativt smala. De är inte kommersiellt gångbara, de har en kunnig och specialintresserad publik och upphovsmännen har ofta en annan bakgrund än den klassiska kompositionsutbildningen. Tillsammans når dessa genrer en större och mer varierad publik än nutida konstmusik någonsin gjort.

På senare år har dock en förändring börjat skönjas inom de traditionella konstmusikaliska systemen. Skolade musiker och kompositörer rör sig alltmer obehindrat mellan de nya genrerna och den klassiska konstmusiken. På festivaler blandas ofta nutida musik, performance, ljudkonst och elektronica. Kompositionsutbildningarna börjar breddas och samarbeten över gränser blir allt vanligare.

Samtidigt är bidragssystemen kvar i 1960/70-talets verklighet och nästan alla pengar går

till den klassiska musiken. Många inom musiklivet menar att det är dags för en diskussion om detta verkligen är rimligt. Man menar också att detta fördröjt en naturlig förnyelse av den samtida konstmusiken och att den därför tappat lite av sin särställning som drivande faktor, till förmån för t.ex. ljudkonst och elektronika.

4.1.4 Rätten att vara smal och svår

En annan rörelse som varit tydlig i de sista decenniernas uppluckring av gränserna mellan fint och populärt är ett växande motstånd mot det pretentiösa, förfinade och formaliserade. Alltfler verksamma inom bildkonst och musik har sökt sig från traditionella lokaler och konserter till nya former, ofta »klubbar«.

En »klubb« är en händelse som börjar sent på kvällen/natten, som har en profilerad identitet och en publik som samlas kring ett gemensamt intresse för vissa uttryck eller band. Trendmedvetenheten är stor, man serverar öl och det förekommer oftast dans. I en inramning med stark rytmisk bakgrundsmusik, trängsel, videoprojektioner och en ungdomlig miljö presenteras under kvällen/natten ett eller två liveband som ibland kan vara förvånansvärt experimentella, nyskapande eller vågade, men som lika ofta helt enkelt spelar dansmusik.

Början på 2000-talet är alltså en tid som präglas av två samtidiga fenomen. Dels ett intresse för konstiga ljud och rytmer, för det utstuderat annorlunda, lite som på 60-talet, något som syns tydligt i t.ex. ljudkonsten och elektronikan. Dels en samtidig rörelse för att det skall vara lättamt och festligt och inte för jobbigt. De konstiga ljuden avnjuts med en öl i handen, till dansrytm och i en schyst miljö.

Spridningen och breddningen av intresset för annorlunda musik i klubbmiljö är positiv. Samtidigt måste det också få finnas utrymme för musik och musikaliska möten som fördjupar, bjuder motstånd, tar risker och ställer krav på tystnad och uppmärksamhet. Det är viktigt att inte glömma detta när gränserna mellan det populära och det utpräglat konstnärliga suddas ut. Även om det inte lockar lika mycket publik är det viktigt att musiker och arrangörer vågar göra musik och konsertformer som ger plats för det koncentrerade lyssnandet, för musikkonstnärlig kommunikation, för förnyandet av musikkonsten.

4.1.5 Rocken och de musikpolitiska stöden

Det finns idag många som har rocken, popen, punken, folk- och världsmusiken eller liknande (understundom kallad rytmisk musik) som sin självklara musikaliska hemvist. För dem kan det vara svårt att förstå varför en Mozart-menuett kallas för »konst« samtidigt som Bob Dylan, Beatles, Nirvana och Björk kallas underhållning eller populärkultur. Rock har idag inget speciellt med ungdomar att göra. De som blev vuxna med Stones är idag 60. Pensionärerna lyssnar på Elvis. Rock är inte ungdomsmusik.

Många artister och arrangörer i Göteborg inom t.ex. världsmusik, intelligent pop, politisk punk eller personlig rock, undrar med eftertryck varför klassisk musik får så mycket mer stöd än deras musik. Att förstå och rannsaka skälen till detta är viktigt. Annars riskerar kulturstödet att hamna i en trovärdighetskris där flertalet musikkunniga medborgare har ett sorts musikkonstnärligt begrepp och de musikpolitiska strukturerna ett annat.

Viss rock är alltså kommersiellt gångbar och behöver inget stöd. Samtidigt finns alternativ rock som är så uppenbart experimentell och genreöverskridande att den inte har några problem att hitta bidrag i de traditionella systemen.

Ett huvudproblem i sammanhanget är att många rockband, trubadurer, dansband, folkmusiklag, disco och mycket annat tillhör en brukskultur med helt andra funktioner än de rent konstnärliga. Detta har de flesta kunnat förstå och varit överens om. Eftersom kulturpolitiskt motiverade stöd i allmänhet syftar till att stödja konstprojekt har stöd till sådan brukskultur aldrig varit aktuellt. I verkligheten är dock gränsdragningarna ibland mycket svårare att göra. Det största svårigheterna har därför de som gör lite mer »vanlig« rock/pop, men väljer smalare uttryck och har en konstnärlig integritet, som inte tjänar

Idag tar staten och kommunen ett ekonomiskt ansvar för produktion av ny konst medan VGR bara stödjer arrangörer. De köper produkten men de är inte med och bakar bullen, så att säga.

Christina Hjorth

De som sysslar med musikkonst är ju vårt lands musikkonstnärer, och ändå är det bara högst fem procent av musikstöden som går till dem. Det är märkligt. Den stora ökningen av de samhälleliga stöden de sista 40 åren har gått till organiserandet av de produkter konstnärerna gör, medan konstnärerna själva står kvar och stampar med mössan i hand.

Thomas Gustafsson

Som arrangör har man väldigt lite makt i förhållande till krogägarna. Musiken kommer alltid i andra hand i såna sammanhang.

JonErik Andersson

Jag tycker det är bra att det har gått att stämpla och få pengar från A-kassan. Tack vare det har viktiga projekt kunnat bli verklighet. Samtidigt har detta gjort att väldigt många kunnat försätta sig i en situation där de hoppas att det skall funka att försörja sig enbart på att spela när detta i själva verket är helt orealistiskt...

Niklas Rydén

pengar, har svårt att få ut skivor och svårt att hitta spelningar. Här finns mycket musik med konstnärlig kvalitet som hamnar lite mellan stolarna.

Det är också så att det alltid funnits en slags konsensus om att de konstpolitiska stöden skall gå till professionell musik, inte till amatörer. Där faller en del rock bort, och över huvud taget blir branschen svårhanterad eftersom utbildningsvägar fram till professionalitet inte är mätbara som inom klassisk musik.

Dessutom måste rock få vara upprorisk, ställa sig utanför, bråka och vara mot, och absolut inte vilja fylla i blanketter om kulturstöd i tid. Men när den gör sådant som bör stödjas får den inte uteslutas på grund av sin bakgrund, och det måste spridas till musiker även i rockens utmarker att det finns kulturpengar att söka. Sen bygger till sist all värdering av kvalitet och angelägenhetsgrad ytterst på subjektiva bedömningar, och logiken bakom varför vissa får mycket mer än andra kommer aldrig att bli glasklar.

4.1.6 Var finns det som sticker ut?

Samtidigt som de flesta är positiva till musiklivet i Göteborg finns det de som efterlyser fler nyskapande projekt som är spektakulära och vågar sticka ut. Det skrivs väldigt lite ny musikedramatik, kammarmusik och annat som vågar söka nya vägar och tänka stort, bortom traditionella genrer och föreställningar. Detta beror antagligen på en allmänt utbredd försiktighet, men också på bristen på stöd i olika former: ekonomiskt stöd som gör det möjligt att överhuvudtaget tänka stort, infrastrukturellt stöd från lokalägare, arrangörer och producenter som vågar tänka nytt, och mentorer som erbjuder hjälp att hitta finansiering, kontakter och konstnärligt mod. Detta är förmodligen några av skälen till att det görs så få verkligt nyskapande musikprojekt i Göteborg.

4.1.7 Genus

Som på de flesta håll i samhället är kvinnor underrepresenterade eller underordnade inom nästan all slags musik. Det enda område där kvinnor har en någorlunda god representation är bland musiker och sångare inom klassisk musik. Här är det vanligt med kvinnor i orkestrar och som solister. Däremot är nästan alla chefer på institutioner för sådan musik män. Situationen är liknande på många utbildningar. Det är minst lika många kvinnor bland elever, lärare och forskare, men på de tyngsta jobben sitter i allmänhet män.

Även inom den klassiska musiken finns dock svarta hål. Kompositörsyrket har varit extremt mansdominerade i alla tider. Det finns fortfarande bara enstaka kvinnliga kompositörer i Sverige, även om de håller på att bli fler. Av FST:s 19 medlemmar i Göteborg är t.ex. bara en kvinna.

Värst är situationen inom rock, jazz, pop, dansband, alltså alla de genrer där man har »band«. Det är egentligen bara som sångerskor kvinnor har kunnat hävda sig på lika villkor i en annars helt mansdominerad värld. Kvinnliga musiker är däremot så ovanliga att »tjejband« fortfarande är ett relevant begrepp för den häpnad som infinner sig när det står kvinnor på scenen. Inom den kommersiella musikcirkusen har dessutom de kvinnliga rollerna alltmer sexualiserats och förvandlats till objekt i en mansdominerad värld.

Samtidigt finns motbilder, och när en kvinna väl etablerar sig som musiker i ett band accepteras det i allmänhet som okomplicerat och naturligt. Det är bara det att etableringen är så svår. Redan på utbildningar, där det ofta finns minst lika många kvinnor som män, är det killarna som startar band. Tjejerna gör det inte, vågar kanske inte, det ligger helt enkelt inte i identiteten att det är möjligt. Detta är ett problem man säkert arbetar medvetet med på många utbildningar. Det stora arbetet måste dock ske i samhället och handlar om synen på vad det är att vara kvinna eller man.

I en del strukturer som arbetar med musiken i Göteborg har dock kvinnor synts mycket på senare år. Det gäller t.ex. utbildningen MUMA, planeringen av Brewhouse och flera av dem som handlägger musik på kommun och region. Göteborgsmusiken har kvinnlig chef, liksom Göteborgskalaset. Kvinnor med framträdande roller finns också i en del körer liksom i nätverken kring improvisations- och världsmusiken. En annan motbild

finns i Evterpe, föreningen för kvinnor i musiken, vars tidskrift med samma namn i många år producerats i Göteborg.

4.1.8 Mångkultur

Det finns i Göteborg en levande och aktiv scen för musik från olika kulturer. I dessa musikvärldar möter göteborgare med mångkulturell bakgrund helt naturligt dem med helsvensk bakgrund och umgås, dansar och spelar ihop. Med tanke på hur segregerat umgänget normalt är måste detta ses som både unikt och positivt. Att stärka och vidga sådana mötesplatser till att omfatta fler människor, musik och dans från ändå fler kulturer, måste vara ett väldigt bra sätt att skapa möten över gränser.

I Göteborg finns idag många professionella musiker från andra kulturer som främst utövar sitt konstnärsskap inom föreningar och på fester lokalt i olika stadsdelar. Att få till stånd ett större utbyte mellan de traditionella musikvärldarna och dessa nya skulle vara viktigt ur flera synvinklar. Dels skulle både musikliv och publik få nya möjligheter att ta del av och inspireras av annorlunda uttryck, krockarna skulle kunna stimulera till nya musikaliska samarbeten och former, och ur integrationssynpunkt skulle det skapa möten mellan människor från olika kulturer och ge arbetsmöjligheter för invandrade musiker.

På 1990-talet gjorde Göteborgs kommun en bok som i text och bild presenterade professionella konstnärer med mångkulturell bakgrund. Kanske är det dags för en liknande kraftsamling för att göra denna göteborgska rikedom synlig för alla. En sådan katalog kan idag med fördel vara webbaserad och kanske produceras ihop med AF kultur.

4.1.9 Musikprogram för barn. Musik i terapi, vård och omsorg

Det finns på kulturförvaltningen i Göteborg inga riktade stöd till barnkonserter eller musikprogram för barn. Utjämningsbidraget stimulerar spelandet av dans och teater för barn, men inte rena musikprogram. Att barn får höra både klassisk och nyskriven levande musik ur alla slags genrer är viktigt. Kanske borde speciella stöd finnas som uppmuntrar musiker att skriva musik för barn, skapa fungerande konsertformer för olika åldrar och att oftare spela för barn i olika sammanhang. Här vore ett samarbete med Musik i Väst en rimlig tanke.

Användandet av musik som ett redskap i pedagogik, terapi och vård borde uppmärksammas mer. De insatser som görs på området av musikerterapeuter, musikhandledare, musiklärare och speciallärare är mycket uppskattade inom respektive verksamhetsområden. Man skulle dock önska sig ett större intresse och ökade satsningar på fler tjänster, forskning och utveckling samt utbildningar i Västsverige. Vilka behov som finns och hur områdets ställning ser ut skulle kunna belysas med en hearing, en dag där Musikhögskolan, Musikvetenskapen, kulturförvaltningen i Göteborg och VGR samt andra lämpliga förvaltningar och myndigheter träffar branschen för en genomlysning.

4.1.10 Slutsatser och förslag

Det är viktigt att i olika officiella sammanhang lyfta fram och visa upp det som är bra i Göteborg. Musikkonstnärligt angelägna projekt återfinns idag inom olika genrer. Det är viktigt att även experimentell och annorlunda musik ges utrymme i en tid när gränserna mellan populär- och finkultur suddas ut. Trots att mycket fungerar bra på musikområdet i Göteborg genomförs förvånansvärt få projekt som sticker ut och vågar söka egna vägar. Inom många genrer är kvinnor underrepresenterade. Mångkulturella musikaliska arrangemang är viktiga mötesplatser som motverkar segregation. Det är angeläget att synliggöra musiker från andra kulturer som bor i Göteborg. Det skulle kunna finnas mer konsert- och musikprogramverksamhet för barn och ungdomar. Potentialen i musikterapi och musikarbete i vård och omsorg uppmärksammas inte tillräckligt.

Alla resurser går till ett slags organiserande av konsten och konstnärerna.

Thomas Gustafsson

Det finns ju ingen gemensam strategi som fördelar ansvar mellan stat, region och kommun. Däremot finns ett slags konventionskomplex över en viss tidsperiod som reglerar vem som gör vad. Det där borde kanske tydliggöras och rollfördelningen formuleras.

Anders Hultqvist

*Vad är det då som stöds?
Antingen är det musik för barn,
eller så är det musik för ganska
gamla människor.*

Niklas Rydén

*Vi på Musikvetenskapen på GU
har länge velat göra ett stort forsk-
ningsprojekt för att beskriva och
undersöka musiklivet i Göteborg.
Vi saknar bara finansiering.*

Lars Lilliestam

Förslag:

- Att i arbete med kulturstöd uppmärksamma musikkonst från alla genrer och att arbeta för att information om stöden skall nå så många som möjligt.
- Att kommunen för att uppmuntra musikkonstnärligt nyskapande anslår projektmedel om sammanlagt 1 mkr per år för konstnärligt utvecklingsarbete inom musikområdet. Stödet bör fördelas till minst fyra projekt varje år. Projekten skall resultera i någon slags offentlig presentation eller föreställning.
- Att kulturnämnden i sina beslut väger in ett genusperspektiv när så är möjligt och uppmuntrar till kvinnliga initiativ på musikområdet.
- Att uppmärksamma värdet i mångkulturella arrangemang och verka för att fler sådana mötesplatser kommer till stånd.
- Att kulturförvaltningen undersöker möjligheten att uppdatera presentationen av professionella kulturarbetare med icke-svensk bakgrund, kanske med hjälp av AF-kultur.
- Att kulturförvaltningen beaktar tanken om ett stöd som uppmuntrar till musikaliska aktiviteter som vänder sig till barn och ungdom.
- Att kulturförvaltningen beaktar tanken om en hearing kring musikterapi och musik i vården.

4.2 Utbildningar

Det finns en rikhaltig flora av musikutbildningar i Göteborg, allt från musikskolan för små barn till diplomutbildning för musiker på Musikhögskolan. Ingen har framfört några speciella synpunkter på dessa. Därför kommenterar vi bara musikskolan.

4.2.1 Musik/Kulturskolan

Statistik från Kulturrådet 2002 visar att Göteborg satsar 100 kr *per invånare och år* på den kommunala musikskolan. Riksnittet är 165 kr per barn. Stockholm lägger 140 kr.

Kommunal statistik från stadskansliet visar att den summa olika SDN lägger på musikskolan *per barn och år* varierar från 365 kr till 2 313 kr under 2004. Det är dock möjligt att olikheter i redovisningen, t.ex. av lokalkostnader, kan förklara en del av skillnaden.

4.2.2 Slutsatser och förslag

Det är viktigt att ta reda på vad siffrorna för Göteborgs musikskolor egentligen visar på. Om det finns allvarliga problem förtjänar de att lyftas upp till diskussion på central nivå.

Förslag:

- Att kulturförvaltningen gör en översyn av kostnaderna för musikskolan och sedan följer upp eventuella problem med bristande resurser.

4.3 Musikerna och arbetsmarknaden

4.3.1 Musiklivets synpunkter

Alla är överens om det positiva i att det finns så många musiker inom alla genrer som håller hög professionell standard, både på och utanför institutionerna. Samtidigt oroar sig många frilansare över svårigheterna med att försörja sig som musiker. Frilansande musiker

arbetar på en marknad där det finns både privat och offentlig efterfrågan. Ofta är dock gagerna låga och för de allra flesta räcker de inte alls till försörjning. De utbetalda lönerna till frilansmusiker som KUR redovisar i sin statistik är förskrämmande låga!

Ett konkret problem som framförts är att vikariat i Symfonikerna oftast går till någon i operaorkestern och vice versa. Detsamma gäller många studiojobb, TV-jobb, kammarmusikarrangemang och mycket annat. Köparen vill gärna ha en medlem från symfoniorkestern, det ser bra ut i marknadsföringen och borgar för kvalitet. Följden blir att de som redan har en heltidsanställning får en stor del av de extrajobb som frilansarna söker försörja sig på. Det är ett förståeligt men problematiskt faktum.

4.3.2 Frilansarnas möjligheter till försörjning

Det finns idag inget som pekar mot nämnvärt ökade offentliga stöd till kulturen. Därför måste man dels ta reda på om de pengar som satsas på musik idag verkligen används på bästa sätt, dels fundera över vad musiker kan göra för att bättre förhålla sig till verkligheten.

4.3.3 A-kassan

Vi lever i en tid när allt färre behövs i traditionella yrken. Då är det på många sätt positivt med grupper som hittar en sysselsättning som dels ger dem själva en meningsfull tillvaro, dels kommer medborgarna till nytta i form av den livskvalitet som musik kan ge. Sett ur ett sådant perspektiv kan man betrakta AMS och A-kassans stöd till musiker som en positiv företeelse. Samtidigt är det på längre sikt givetvis önskvärt att fler musiker klarar att försörja sig själva.

4.3.4 Att förhålla sig till läget

Musiker måste naturligtvis, precis som alla andra, hitta försörjning där det går. Väldigt få musiker försörjer sig på att bara spela det de själva vill. Istället arbetar många på en institution, med den anpassning det innebär, andra som lärare, teatermusiker, med barnprogram, eller med något helt annat. Det finns många arbetstillfällen inom politiskt initierade satsningar på kultur för barn, äldre och inom vård. Det finns också arbeten inom musikindustrin, t.ex. musikproduktion till tv och film. Det är viktigt att alla som utbildas till musiker och drömmer om en professionell karriär får reda på svårigheterna med detta och inte går in i yrkeslivet med orealistiska förväntningar som bara leder till besvikelser.

4.3.5 Slutsatser och förslag

Vill man försörja sig som professionell musiker måste man arbeta på en institution, spela i kommersiellt gångbara sammanhang, eller spela i offentligt subventionerad verksamhet, t.ex. för barn. I övrigt är frilansande musiker hänvisade till sidoarbeten och periodvis till a-kassa. Det är viktigt att tillhandahålla undervisning och kurser som rustar musiker för denna tillvaro, som kräver ett stort mått av påhittighet. Det är också viktigt att arbeta för förbättrat samhälleligt stöd till utominstitutionell musik (se 4.8).

Förslag:

Se förslag under 4.1, 4.5, 4.8.

När den nationella dimensionen har förlorat i betydelse får ju kommun och region en väldigt stor frihet. Då kan man ju egentligen formulera ett radikalt dokument som bygger på en vision för just den här kommunen och regionen, som beskriver var vi vill placera oss på konstkartan, inte bara nationellt utan också internationellt. Det är viktigt att man vågar vara radikal i sina formuleringar och skapa debatt.

Ole Lützow-Holm

Kriterierna handlar ofta om professionalitet, dokumenterad verksamhet bakåt i tiden, nyskapande och kvalitet.

Christina Hjorth

Operan i Stockholm kostar 50 miljoner kr om året i hyra, Stadsteatern i Göteborg 20 medan operan i Göteborg bara kostar 12 miljoner om året, trots att marknadshyran borde vara närmare 30 miljoner. Här ligger en bakomliggande outtalad kommunsubvention på kanske runt 18 miljoner om året från Göteborgs Stad. Det är ju en väldigt tydlig avsiktsförklaring, som inte ligger inom kulturförvaltningens domäner. De miljonerna kunde ju använts till annan kultur. Jag vill absolut att operan skall finnas, men man måste öppet redovisa vad det kostar samhället. Vi talar om att ungdomar och rock har svårt att få stöd från kommunen. Det finns ju pengar, men vart tar de egentligen vägen?

Grith Fjeldmose

All bidragsgivning är subjektiv!

Christina Hjorth

4.4 Utbud, publik

4.4.1 Utbud

Det finns ett omfattande och varierat utbud av musik i Göteborg, alltifrån opera och klassiskt till olika rytmiska genrer. I Göteborg arrangeras varje år många tusen program med livemusik i kyrkor, restauranger, parker, konsertlokaler, föreningslokaler, vårdhem o.s.v. De flesta är överens om att utbudet ökat de sista åren.

Det skulle kräva ett mycket stort arbete att ta reda på exakt hur många professionella offentliga program med levande musik som görs i Göteborg under ett år. En uppskattning av antalet arrangemang hos de olika arrangörer som nämns i denna undersökning visar att det genomförs åtminstone 4 500 program med levande musik i Göteborg varje år, förmodligen betydligt fler. (Kyrkan 1 166, institutionerna 600 (av summa 700), MiV 400 (av 1 569 i hela VGR), alla fria scener och restauranger, låt oss lågt räknat, säga 35 per vecka vilket ger 1 750 per år, samt Liseberg runt 200 och Göteborgskalaset 400.

Speldags och Sommarunderhållning ger 3 170 program, och vi får då en summa på 7 200. Studieförbunden är med och arrangerar uppskattningsvis 4 000 program (13 700 i VGR). Låt oss gissa att 1 800 av dessa inte redovisas bland de andra. Summa musikarrangemang med en sådan uppskattning blir då 9 000 per år. Några av siffrorna är kvalificerade uppskattningar, och uppgifterna kommer från olika år.

4.4.2 Publik

Musik har i motsats till många andra konstområden en stor och bred publik ute i samhället. Den tillgängliga statistiken från arrangörer som nämns i utredningen ihop med några kvalificerade gissningar ger vid handen att antalet besök på livemusik under ett år i Göteborg är fler än 2 miljoner. Förmodligen betydligt fler. Publik i tusental: kyrkan 125, institutionerna 310 (370 totalt), MiV 40 (137 totalt), fria scener, restauranger och evenemang 465 (180 personer gånger antal konserter plus 150 för några större evenemang på Ullevi och Scandinavium), Speldags och Sommarunderhållning 225, Liseberg 300 (gissning), Göteborgskalaset 400 (konserter gånger 1 000), Studieförbunden 128 (totalt 971 i VGR).

4.5 Förmedling, arrangörer, festivaler

4.5.1 Musiklivets synpunkter

Många inom musiklivet har synpunkter på de stora organisationer som får merparten av det offentliga stödet till förmedling. Det gäller t.ex. Musik i Väst där somliga menar att man skulle kunna få ut mer av pengarna i ett mer decentraliserat system. Viss kritik har också framförts mot MCV för att det inte skulle komma så mycket ut av de pengar man får för förmedling. Mot detta invänds att båda dessa organisationer gör mycket mer än många tror, ofta i nära samverkan med musiklivet.

En motsvarande undran har framförts från flera håll angående GoArt och orgelakademien. Man påpekar att det fria musiklivet som helhet har ett stöd från Göteborg på drygt 2 miljoner kronor. I det ljuset tycker man det är märkligt att GoArt plötsligt kunde få 1 miljon kronor bara till sin verksamhet, och en del ifrågasätter den kulturpolitiska logiken bakom detta.

4.5.2 Ett nytt arrangörsstöd

Arrangörer av mindre offentliga konserter och spelningar griper ofta tillfället i flykten när artister från olika ställen i världen spelar i närheten, i t.ex. Köpenhamn eller Oslo. Med

kort framförhållning ordnar man en spelning också i Göteborg. Detta gäller i synnerhet artister inom kvalitativ/experimentell rock och annan rytmisk eller elektronisk musik. Tyvärr går många sådana idéer inte att genomföra eftersom hyra av teknik och lokal innebär ett alltför stort ekonomiskt risktagande. Att införa ett arrangörsstöd med löpande ansökningsstid och snabb behandling skulle kunna råda bot på detta. Ofta räcker det med några tusen kronor per konsert. Därför behöver ett sådant förslag inte kosta speciellt mycket för att ändå ge ett stort utfall.

Musikcentrum Väst stödjer redan idag vissa arrangemang som t.ex. »Barnmattan« på Café Hängmattan, och menar att ett sätt att arbeta med ett eventuellt sådant kommunalt stöd skulle kunna vara att låta MCV administrera handläggningen, något man menar att man har både intresse och kunskap för.

Även lite större och bredare kvalitetskonserter inom rytmisk musik och världsmusik kommer ofta inte till Göteborg trots att intresserade arrangörer finns. Även här beror det på ekonomisk osäkerhet, och många menar att ett arrangörsstöd skulle kunna hjälpa även dessa att våga ta hit artister.

4.5.3 GAS-festivalen

GAS-festivalen startade 1999 och har försökt etablera sig som Göteborgs stora musikfestival, på samma vis som Filmfestivalen, Dans- och teaterfestivalen och Konstbiennalen. GAS har dock haft svårt att få gehör för ekonomiskt stöd från Göteborgs kommun. Istället är det huvudsakligen region, stat och Stiftelsen Framtidens Kultur som finansierat festivalen. En anledning till att det kan vara svårt att jämföra med Dans- och teaterfestivalen eller Konstbiennalen är att festivalen tillkommit som ett fristående initiativ, och inte utifrån ett politiskt beslut. Dessutom finns flera andra musikfestivaler och det kan vara svårt att förstå varför just denna skulle vara den viktigaste. Tvärtom har GAS-festivalen av många uppfattats som väl exklusiv och akademisk. Detta trots att GAS-festivalen har en viss bredd där konstmusik krockas med installationer, ljudkonst, elektronika, klubbkvällar och t.om. rockband.

De flesta inom musiklivet är dock överens om att GAS håller en mycket hög nivå och att det är en festival man bör satsa på. Den har också en profil som väldigt väl fångar det Göteborg är bäst på, nämligen mötet mellan olika musikkulturer och publikgrupper. GAS bör få en rimlig chans att utvecklas och att söka en ännu större bredd, med en lite mindre akademisk prägel. Man bör också uppmuntra till bestämda satsningar för att nå en större publik.

Precis som inom de andra konstformerna är det viktigt att det inom musiken finns en festival där publik och artister kan möta nationell och internationell spets, nya uttryck och nya former. Det är viktigt för att inspirera både det lokala musiklivet och dess publik.

4.5.4 Ett nätverksbaserat musikkontor

Inom dansområdet har VGR skjutit till resurser för att skapa ett danskontor, där danskonsulenter och andra skall samverka för att stärka dansen i regionen. På ett liknande sätt driver VGR projektet OPEN för att stärka ny musikkonst i regionen. På musikområdet finns också många främjare som GAC, Musik i Väst, Bunkern, Musikens Hus, Atalante, Brewhouse, Levande Musik, MusikCentrumVäst och fler, som på olika vis arbetar för att skapa förutsättningar för musiklivet. Flera av dessa samverkar redan idag i olika nätverk och OPEN på VGR stödjer aktivt sådana möten, liksom BRG, genom Brittmo Bernhardssons och andras arbete med Brewhouse.

I arbetet med denna utredning har det visat sig hur viktigt det är att knyta samman krafter från olika håll, hur dynamiska effekter, nya idéer och samarbeten uppstår bara genom att människor träffas. Ett sådant nätverksbaserat arbete skulle kunna få ytterligare betydelse om man gav någon av dessa organisationer i uppdrag att hitta en kontinuerlig och målinriktad form för sådana möten. Rent konkret skulle representanter för organisationerna träffas och prata sig samman kring projekt för att stärka nyskapande och spridande av västsvensk musik. Detta skulle kräva vissa extra resurser för arbete och omkostnader.

GAS-festivalen är ett enskilt initiativ från kompositörer och musiker. Festivalen har haft mycket svårare att få gehör för stöd än t.ex. Dans- och Teaterfestivalen. Det kan bero på att den av många uppfattas som exklusiv och lite akademisk.

Niklas Rydén

Vi har nu haft 40 års experiment i hur man stödjer konst. Vad skulle hända om man sade: Vi struntar i detta nu, vi börjar om från början och tar pengarna och gör en helt ny fördelning. Låt oss tänka att konstnärerna själva fick bestämma över hur medlen skulle fördelas? Tänk om det faktiskt skulle bli en effektivare administration samtidigt som det borde bli mer fokus på konstens utveckling, allt enligt kulturens mål.

Thomas Gustafsson

Det finns massa andra saker, som social kompetens och sånt, som avgör vem som till sist får bidrag.

Niklas Rydén

GöteborgsOperan lägger 11 miljoner på marknadsföring. Det är ju jättemycket pengar. Operan i Stockholm lägger tre.

Grith Fjeldmose

Musikkontoret, alltså detta nätverk av kompetenser, skulle också kunna åta sig genomförandet av olika slags projekt och ta ansvar för projektledning, personal och annat.

Vi föreslår därför att man under 2005 anslår resurser för en vidare utredning om ett musikkontor som genom att bättre utnyttja och knyta samman befintlig kompetens syftar till att stärka ny musik i Göteborg och hjälpa den nå en större publik.

4.5.4 Slutsatser och förslag

Det finns en undran från många inom musiklivet om de pengar samhället satsar på förmedling genom stora organisationer skulle kunna användas mer effektivt i ett decentraliserat system. Det finns mycket som talar för att ett snabbt arrangörsstöd behövs i Göteborg. Ett sådant skulle kunna möjliggöra fler konserter med angelägna artister som passerar regionen. GAS-festivalen skulle med en bredare profil och en långsiktig finansiering kunna bli regionens stora festival för ny musik. Ett nätverksbaserat musikkontor skulle kunna skapa nya dynamiska effekter genom ett större utbyte mellan olika delar av musiklivet.

Vad gäller förmedling och arrangörer ser vi tre områden där insatser är viktiga framöver. De riktar sig alla mot musikgenrer som behöver stärkas.

Förslag:

- Att Göteborgs kommun inrättar ett arrangörsstöd för musik, med löpande ansökningstid och snabb behandling. Att därvidlag beakta MCV:s intresse att administrera handläggningen. (500 tkr)
- Att Göteborgs kommun i samråd med VGR och KUR hjälper GAS-festivalen att utvecklas. (500 tkr)
- Att Göteborgs kommun utreder frågan om stöd till ett nätverksbaserat musikkontor.

4.6 Lokaler och infrastruktur

4.6.1 Musiklivets synpunkter

En allmän uppfattning bland dem vi talat med är att det finns många bra lokaler i Göteborg för konserter och klubbar. Några saknar en medelstor kvalitetsinriktad rockscen, andra menar att det finns tillräckligt med lokaler.

4.6.2 Replikaler

En fråga som länge varit akut är behovet av replikaler. Idag verkar läget bättre. Dels finns komplex som Musikens Hus och Bunkern för den professionella musiken. Även ute i stadsdelarna har ett stort arbete lagts ner på att få fram replikaler, och minst 50 nya har tillkommit under senare år. Här har studieförbunden haft en framträdande roll tillsammans med stadsdelsförvaltningar och andra.

4.6.3 Mindre spelställen

En annan fråga som kommit upp är bristen på billiga lokaler för små arrangemang. Ett önskemål som framförts är att såväl stora institutioner som mindre teatrar och scener borde inta en generös hållning till sådana arrangemang. På t.ex. Stadsmuseet, Konstmuseet, Röhsska och Stadsbiblioteket finns hörsalar och andra lokaler som skulle kunna utnyttjas på detta vis. Andra platser som nämns är Stenhammarsalen, operans lilla scen och Stadsteaterns studio.

4.6.4 En ny rockscen?

Många saknar fortfarande en medelstor scen för kvalitativ rock, ett ställe för en publik på 400–700 personer, med en tydlig profil, där både lokala, nationella och utländska band kunde möta en göteborgspublik. Den skulle vara för rocken vad Nefertiti är för jazzen i Göteborg. De scener som finns uppfyller inte riktigt dessa önskemål. Flera av dem har en för kommersiell inriktning, flera är för dyra att hyra, andra är för små.

Mot detta anförs att vi inte behöver fler lokaler. Pustervik, Sticky Fingers, Trädgård'n och Musikens Hus har redan en omfattande verksamhet inom sina respektive områden. Pusterviks stora scen skulle med viss anpassning kunna ta emot även större konserter. Storan och Brewhouse är alldeles nya, de måste få tid att finna sin form. Ett nytt arrangörsstöd skulle göra att flera av dessa scener kunde ta emot ändå fler konserter.

4.6.5 Orimliga hyror

Ett problem som förs fram av många är att SAMI kräver en orimligt hög hyra för den stora scenen på Storan som gör det svårt att lägga mindre kommersiella arrangemang där. Detta är problematiskt, för många av dem som framför sådan kritik är själva medlemmar i SAMI och hade hoppats på någon slags tillgänglighet för angelägna projekt. Alla hoppas på en förändring med tiden, och för en utomstående kan det synas märkligt att en så kulturhistoriskt viktig lokal stängs av för mycket av den musik och annan kultur som samhället genom sina stöd anser konstnärligt angelägen.

Många inom musiklivet är också oroliga för att Brewhouse skall bli ett stängt hus. Det finns tecken på att hyressättningen på den välutrustade scenen kommer att bli förhållandevis hög. Det finns också en viss tvekan om Brewhouse ambitioner att driva en levande, utåtriktad musikverksamhet. Man är orolig för att det istället blir företagsfester och bolagsstämmor som kommer att fylla Brewhouse stora sal.

4.6.6 Alkohol och ungdomar

Ytterligare en dimension kommer fram när unga musiker efterlyser spelställen som inte har krogverksamhet och alkohol i centrum, utan istället sätter konserten i fokus. Man efterlyser stöd för att ordna delvis alkoholfria arrangemang så att ungdomar under 18–20 år kan få komma in. Idag är sådana arrangemang förknippade med högre hyra, eftersom lokalägaren förlorar barintäkter och kanske har bindande avtal med den som driver bar.

4.6.7 Slutsatser och förslag

Trycket på replokaler verkar vara mindre än för några år sedan. Små arrangörer som behöver mindre scener för konserter bör kunna få tillgång till offentliga lokaler till rimliga priser när så är möjligt. Det är svårt att idag se hur en kommunal insats för att skapa en ny rockscen skulle kunna se ut. Ett arrangörsstöd, så som föreslås under 4.5.4, skulle kunna möjliggöra djärvare arrangemang på befintliga scener. Det skulle också kunna hjälpa dem som vill ha alkoholfria arrangemang. Det är viktigt att Storan och Brewhouse får en aktiv relation till det lokala musiklivet och inte bara drivs rent kommersiellt.

Förslag:

- Att ett arrangörsstöd utformas så att det kan ge ungdomsarrangemang stöd för delvis alkoholfria kvällar på scener som är beroende av barverksamhet.
- Att kommunen i olika sammanhang verkar för att lokaler i egna och andras hus kan användas för kvalitetsarrangemang inom musikområdet till en rimlig kostnad.
- Att kommunens företrädare verkar för en generös hållning mot musikkonstnärligt angelägna arrangemang på scener som Konserthuset, Storan och Brewhouse, t.ex. genom en mer flexibel hyressättning.

De sitter fast i lokaler, personal och tunga åtaganden som man inte bara ändrar från ett år till ett annat. (Om institutioner.)

Christina Hjorth

Många tonsättare låser in sig i sina kammare och skriver på sina kompositioner. Ofta har de ingen som helst kontakt med verkligheten eller intresse av att nå ut och kommunicera med en publik. Visst skall man skriva krävande musik, men det nyskapande måste stå i någon slags kontakt med vår tid. (Ang kompositörsrollen och den nutida musikens problem att nå en publik.)

Staffan Mossenmark

Den här rapporten du skriver nu... Du är ju riddaren nu, som bär ett stort ok som ombud för alla oss som vill se en modernare musikpolitik, så som man kan se ute i Europa. Det är ju jätteviktigt om någon kan ge beslutsfattarna en liten spark på smalbenet som öppnar ögonen och höjer blicken.

Anna Rådvik

Svenska Kyrkan är en otroligt stor musikarrangör utan att ha något med kulturpolitiska pengar att göra.

Niklas Rydén

4.7 Institutionerna

4.7.1 Musiklivets synpunkter

Det finns ett stort engagemang i samtalen kring institutionerna. Generellt tycks de flesta mena att institutionerna är viktiga, men många skulle vilja se en förändring mot modernare repertoar och arbetssätt, större öppenhet och fler samarbeten med musiklivet utanför. Vad gäller tillgänglighet till lokaler och samarbeten i olika projekt finns både positiva och negativa erfarenheter.

4.7.2 Konserthuset

Göteborgs symfoniorkester är framgångsrik, nationellt och internationellt. Samtidigt finns en ganska tuff kritik från många inom musiklivet. Publiken är för gammal, de unga är inte intresserade. Verksamheten är omodern och har inget med konst att göra, snarare kulturarv, kulturbevarande. Man vågar inte pröva ny repertoar eller nya former som skulle kunna hjälpa verksamheten till en mer angelägen dialog med större delar av samhället. Istället arbetar man vidare med innehåll och organisation som är mer 1800-tal än 2000-tal. Dessutom kostar verksamheten orimligt mycket pengar och lokalerna används inte fullt ut.

Försvarna invänder att publiken alltid varit äldre, att de som nu är unga så småningom blir 50 och då börjar de gå på konserter. Någon måste förvalta kulturarvet, och GSO gör det med internationellt erkänd skicklighet. Man har en stor publik och den vill inte ha för mycket konstigheter i repertoaren, det måste man acceptera. Samtidigt framförs faktiskt en hel del moderna verk, och en av de fasta gästdirigenterna har modern inriktning. Och vill man ha en internationellt gångbar symfoniorkester måste det få kosta vad det gör. Att använda lokalerna mer kostar pengar, och redan idag finns alternativa program både på stora scenen och på Stenhammarsalen.

4.7.3 GöteborgsOperan

GöteborgsOperan är på motsvarande sätt framgångsrik. Man gör många hyllade operauppsättningar, och publiktillströmningen är god. Samtidigt riktas liknande kritik mot operan. Varför spelas inget nyskrivet, och varför spelas så mycket musikal på en offentligt finansierad scen? Varför dessa kostnadsineffektiva arbetssätt där fackliga avtal, låsta yrkesroller och snäva synsätt slåss med repertoaren om att vara mest gammaldags? Och varför har operans lilla scen aldrig blivit någonting av?

Försvarna menar att en institution som kostar så mycket skattepengar måste vända sig till alla medborgare, inte bara till en snobbig kulturelit. Då måste repertoaren också innehålla bredare uppsättningar. Man måste också fylla salongen, det gör man inte med moderna experiment. Dessutom skrivs väldigt lite modern musikdramatik som fungerar på en stor scen. Lokalbristen är stor och den lilla scenen måste tyvärr användas som rep-lokal. Det finns inte heller pengar för att driva projekt på denna scen. Det är verkligheten.

4.7.4 Institutioner granskas inte som andra

Att en såpass liten stad som Göteborg har full symfoniorkester och full operaorkester är ovanligt i internationell jämförelse. Ofta får en och samma orkester istället ha bägge rollerna. Detta är ett val som gjorts, det är fantastisk generöst och visionärt. Samtidigt är det problematiskt eftersom det på många sätt omöjliggör stora satsningar på andra delar av musiklivet.

Professionella frilansande musikkonstnärer måste inför varje nytt projekt, i samband med varje ansökan, motivera sitt arbete och provas konstnärligt, kvalitetsmässigt och vad gäller angelägenhetsgrad. Detta sker för de flesta flera gånger varje år.

Institutionerna prövas däremot inte på samma genomgripande sätt. Det finns ingen regelbunden uppföljning av verksamheten där man granskar om man verkligen fått ut det man förväntar sig. Det finns heller inte möjlighet att ge uppdraget till någon annan om man inte är nöjd. Många inom musiklivet anser att det är dags att börja ställa liknande krav på de stora musikinstitutionerna som man gör på det utominstitutionella musiklivet, eller för den delen på sjukvård och all annan offentlig verksamhet.

4.7.5 Tankar om nya möjligheter

Frågor som kommer upp kring institutionerna handlar ofta om bristen på ny musik i programmet. Man menar att det finns exempel på hur man skulle kunna skapa utrymme för nya musikaliska uttryck i dessa stora hus. Att då och då spela nutida konstmusik för en tveksam publik kanske inte är det enda sättet. Man kanske istället skulle kunna köra dubbla program som man gör på Nefertiti och Pustervik. Först klassisk konsert, sen klubb. Eller som i London, göra djärva samarbeten och spela ihop med t.ex. elektronika-artister. Eller varför inte ha förband, t.ex. en DJ, eller en låtskrivare med gitarr. Eller ett alternativt program i foajén innan konserten.

En annan vanlig idé är att dessa ensembler, eller delar av dem, borde göras tillgängliga för lokala och regionala kompositörer och kreatörer mer regelbundet, även på de stora scenerna. Det är lätt att säga att det inte finns tillräcklig begåvning eller kompetens på lokal nivå. Detta är inte sant. Och hur skall nödvändig kunskap kunna uppstå om man aldrig får pröva och lära?

4.7.6 Kritik mot föråldrade arbetssätt

Många anser att man på institutionerna måste börja diskutera och ta tag i frågor kring arbetstider, otidsenliga fackliga krav, omodernt skråtänkande, ineffektivitet, dubbelarbete med massor av extraknäck, outnyttjade personalresurser, despotiska och patriarkala maktstrukturer och mycket annat. Det finns ett stort motstånd mot sådana förändringar, men de kommer med stor sannolikhet att bli nödvändiga i framtiden.

4.7.7 Öppna kulturhus

En tankegång som framförts handlar om öppenhet och tillgänglighet: Vad skulle hända om man beslutade att GöteborgsOperan och Konserthuset skall vara öppna mellan kl 12 och 24 varje dag och att det skall vara gratis att gå in? Stadsbiblioteket kan vara en förebild. Förutom att göra det man är bra på idag skulle man då kunna använda musiker och personal mer, på annorlunda sätt och i nya former. Man skulle också kunna ta emot och samarbeta med artister och konstnärer utifrån, samt arrangera utbildningar, seminarier, möten och annat. På detta vis skulle dessa hus bli offentliga torg där det traditionella möter det nya och där olika musikkulturer och publikgrupper bryts mot varandra. Med café och restaurang skulle de kunna bli en smältdegel för all slags musik och alla slags människor på ett sätt som skulle sätta Göteborg och Västra Götaland på nya kartor.

4.7.8 Nielsén/Brettell Grips resonemang om institutioner

I en ny studie av Symfoniorkestrarnas ekonomi visar utredarna Tobias Nielsén och Anna-Karin Brettell Grip att inkomstgapet, gapet mellan biljettintäkter och totala kostnader, ökat nästan 2,5 gånger sedan 1970, från runt 150 till 400 mkr, inflationen borträknad. Detta är ett mått på behovet av offentligt stöd. Det visar sig att den största delen beror på en fördubbling av personalen under samma period. Detta är i och för sig sensationellt, men viktigare inför framtiden är den strukturella produktivetsminskning jämfört med hela samhället, som alla institutioner brottas med. Det handlar om problemet att vissa sektorer ökar produktiviteten varje år medan andra inte gör det. Då blir lönekostnader relativt sett dyrare att bära. Detta är ett problem som också gäller t.ex. frisörer, som inte kan klippa fortare, bara höja priset. Detta kommer att medföra att institutionerna i framtiden kommer att behöva allt större ekonomiskt stöd från samhället. Utredarna menar att

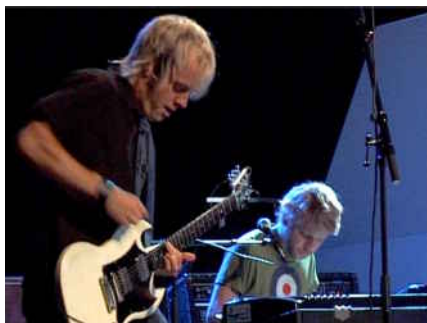

När det kommer nya miljoner eller miljarder går allt till institutioner och organisationer. Ibland kan man fråga sig om det är någon slags mörkning, eftersom man inte satsar nåt på det som utvecklar konsten. På något sätt verkar det som om man är väldigt rädda för de här konstnärerna. Finns det någon dold agenda där kulturen inte kommer att behöva konstnärerna? Det kända citatet: "Konsten skapas i nuet, kulturen är dess museum", kanske beskriver vad kulturpolitiken har för inriktning.

Thomas Gustafsson

Vi har skrivit in att konsten är värd att finnas för sin egen skull, att konsten har ett egenvärde. Den behöver inte motiveras utifrån andra perspektiv. Den står fri från ekonomiska och politiska intressen. Det har vi slagit fast som första kommun i nationen.

Christina Hjorth

Göteborgs kommun har ju inte ansvar för nästan något av allt detta. Det är ju VGR som äger alla institutioner.

Niklas Rydén

Jag tror det är viktigt med en slags kunskapsuppbyggnad. Inte minst kring den här fria sektorn som är så mångfacetterad och lite spretig.

Christina Hjorth

politikerna på sikt kommer att tvingas till svåra prioriteringar. De flesta är nog överens om att vi vill ha våra stora institutioner, men klarar vi alla?

4.7.8 Att lägga program utanför generalprogrammet

Ett enklare och mer konkret problem som påpekats handlar om framförhållning. Idag lägger GöteborgsOperan och Konserthuset sina generalprogram så långt i förväg att en del intressanta arrangemang går om intet eftersom artister inom flera genrer arbetar med kortare framförhållning och inte går att boka så långt i förväg. Det skulle därför kunna förenkla samarbetet med externa arrangörer, och öka tillgängligheten till lokalerna om institutionerna hade en större öppenhet och beredskap för extra program, som skulle kunna ligga utanför generalprogrammet. Det kan t.ex. gälla internationella artister inom jazz eller rock, som ofta bokas på lite kortare sikt.

4.7.9 Slutsatser och förslag

Det är naturligt att institutionerna ofta hamnar i centrum för diskussionen. Många skulle vilja se en större öppenhet och tillgänglighet och göra institutionerna till ett slags kulturhus. Där skulle den traditionella verksamheten kunna brytas mot samarbeten med externa aktörer och en annorlunda, mer varierad repertoar. Klubbar efter klassiska konserter, elektronika i foajén och en singer-songwriter som förband till operan är spännande tankar.

Idéer om en större öppenhet, nya samarbeten och en mer varierad repertoar är viktiga att diskutera, liksom tanken att kunna ta in program utanför generalprogrammet. Vad gäller profetior om den ekonomiska framtiden och kritik mot föråldrade arbetssätt talar den ekonomiska verkligheten för att man kommer att ställas inför krav på effektivisering.

Att förändra tar tid och det är inte säkert att krav, kritik och ett högljutt tonläge är det mest effektiva sättet. Kanske borde man istället knyta kontakter, bilda allianser och börja prata med varandra och ge institutionernas företrädare en chans att själva bli intresserade av samverkan med det som händer i andra delar av musiklivet. Ett nätverksbaserat musikkontor skulle kunna vara en aktiv part i ett sådant arbete.

Förslag:

- Att kommunen i olika sammanhang verkar för en dialog med institutionerna och VGR kring dessa frågor.

4.8 Kultur- och musikpolitiska frågor

4.8.1 Musiklivets synpunkter

De samtal som förts med musiklivets olika företrädare har till stor del handlat om bristen på resurser till dem som verkar utanför institutionerna. Från musiklivets sida menar många att kulturpolitiken misslyckas med att ta tillvara kraften och kunnandet hos dessa professionella aktörer. Man menar att den utominstitutionella musiken kommer en större publik tillgodo per satsad krona, når fler grupper i samhället, speglar fler och modernare musikgenrer, har större betydelse för konstnärlig förnyelse inom musikområdet, och att den är en väsentlig del i det kulturella myller och den undervegetation som med nya idéer, frågeställningar och uttryckssätt är så viktig för demokratins ställning och utveckling i ett samhälle.

4.8.2 Om statligt stöd till utominstitutionell musik. Inga lönepengar

Av de statliga bidragen till utominstitutionell musik är det bara frigruppsstödet och bidragen via Konstnärsnämnden som går direkt till de frilansande musikerna. Huvuddelen av pengarna går istället till länsmusikstiftelser och arrangörsföreningar som ett stöd till främjande, alltså arrangerande av konserter, publikarbete o. dyl. Detta innebär att frilansmusiker, till skillnad från exempelvis skådespelare i fria grupper, väldigt sällan har en offentligt finansierad månadslön. Stödet är alltså utformat för att skapa spelningar och gager snarare än löner.

Inom teaterområdet är det annorlunda, där går 52 mkr till fria grupper, pengar som huvudsakligen används till löner. Kommuner och landsting stödjer också med bidrag i samma storleksordning. Inom teatern har dessutom Teateralliansen (15 mkr 2002) anställt ett antal frilansande skådespelare.

Med tanke på att motsvarande stöd till fria grupper inom musiken bara är 9 mkr, att de väsentliga arrangörsstöden kanaliseras via olika organisationer och att de professionella musikerna är många fler, är det inte speciellt vågat att dra slutsatsen att frilansande musiker har svårare att komma i åtnjutande av konstnärliga stödpengar än t.ex. frilansande skådespelare.

Trots detta förde Kulturrådet under mycken kritik över 2 miljoner från musikens frigruppsstöd till dansområdet inför 2005. Detta är synnerligen anmärkningsvärt med tanke på musikernas redan svaga ställning. Man kan diskutera om dagens frigruppsstöd på musikområdet är den bästa formen för stöd till den fria musiken, men för en utomstående verkar det alldeles orimligt att man på KUR för att stödja dansen tar 2 av de 11 mkr som är det enda direkta stödet till utominstitutionell musik.

4.8.3 Stödet till olika genrer. Institutionernas del av stödet

I tabell 13 i del 3.4 framgår att av de 379 mkr som stat, region och kommun stödjer musiklivet i VGR med 2004, går 87 procent till klassisk musik och musikal. Drygt 3 procent går till underhållningsmusik, knappt 4 procent går till rock, jazz, världsmusik och nutida konstmusik, och 6 procent går till Musik i Väst. Därifrån hittar pengarna ganska jämnt till olika genrer, med en tydlig betoning på barn och ungdom. Det är alltså en helt överväldigande del av samhällets stöd till musik i VGR som går till klassisk musik och musikal.

I samma tabell framgår att drygt 96 procent av det offentliga stödet till musik i VGR och Göteborg går till institutioner. Också detta måste sägas vara en anmärkningsvärd siffra.

4.8.4 Om jämförelsen med några andra städer

En av denna genomlysningens viktigaste slutsatser är att (som framgår i avsnitt 3.6) stödet till utominstitutionell musik i Göteborg är mycket mindre än i andra jämförbara städer. Göteborg satsar 5 kr per invånare, Stockholm 8, Malmö 11, Oslo 15, Bergen 27 och Århus 27 kr per invånare. Detta är siffror som kan vara en förklaring till att många inom musiklivet i Göteborg talar om bristande resurser. Det handlar om stödet till rock, jazz, folk-och världsmusik, nutida musik, klubbar o.s.v – alltså allt utanför institutionerna. Man måste i framtiden fråga sig om det är rimligt med en sådan slagsida i resursfördelningen till förmån för en genre, en slags musik.

4.8.5 Minskade bidrag till fri musik. Budgetutveckling Gbg och VGR

I tabell 14 i del 3.5 framgår att det stöd Göteborg ger till fri kultur och utominstitutionell musik sjunkit sedan 2001. Speciellt gäller det projektbidragen. Mot bakgrund av jämförelsen med andra städer måste detta sägas vara en anmärkningsvärd trend. Speciellt som det handlar om väldigt lite pengar i det stora hela, och att det är pengar som ger väldigt mycket tillbaks.

Det är också anmärkningsvärt hur olika regionens och kommunens kulturbudget utveck-

Alla kolleger som försöker försörja sig som frilansmusiker säger att det blir bara värre och värre. För tio år sen var det inga problem att få ihop till tre veckor på hösten och tre veckor på våren. Nu är det en vecka, eller två dagar... Vad händer? Det här måste beskrivas.

Tommy Olsson

Många säger, inom alla områden, att det finns mer bra musik och musiker än nånsin. Och att Göteborg inom många musikgenrer är den bästa staden vad gäller återväxt, bl.a. för att det är ett bra klimat här inom musiklivet.

Niklas Rydén

En sådan här genomlysning blir också ett material man kan använda i forskning i framtiden. Vad händer egentligen i en stad inom olika konstområden?

Christina Hjorth

Institutioner i hela västvärlden är ju ett jätteproblem eftersom den strukturella lönekostnadsökningen obevekligen ökar kostnaderna för all slags personalintensiv verksamhet.

Niklas Rydén

lats under senare år, se avsnitt 3.7. Detta har i första hand drabbat den utominstitutionella musiken som huvudsakligen stöds av Göteborg, inte VGR. Regionen har dock blivit en allt aktivare part även på det fria området och stödjer flera projekt och uppdrag inom det fria musikområdet.

4.8.6 Fria organisationer/konstnärer och de politiska systemen

Många menar att fristående aktörer utan en tung administrativ överbyggnad skulle kunna göra stor nytta som utförare inom kulturpolitiken. Man menar att samhället i större utsträckning borde använda idéella konstnärs- eller producentdrivna organisationer för att genomföra politiska beslut. Ett sådant tanke sätt, menar man, skulle kunna göra konstpolitiken mindre centraliserad, mindre kostsam och föra den närmare både medborgare och konstnärer. Liknande tankegångar finns inom flera politikområden: att delegera utförande från nationell nivå, från centralistiska organisationer, till regional, lokal, eller stadsdelsnivå för att komma närmare verkligheten.

4.8.7 Om dialog, referensgrupper, uppdrag och årsredovisningar

Från flera håll inom musiklivet har man efterlyst en utvidgad dialog med kulturförvaltningen i Göteborg och kulturnämndens politiker. Man efterlyser en motpart för samtal om musik och musikpolitiskt motiverade stöd och en diskussion om vad kommunen vill med musiken. Man vill ha reaktioner på den egna verksamheten och man efterlyser på många håll referensgrupper i samband med bidragsbeslut.

På kulturförvaltningen pågår diskussioner om kulturstödens utformning där tankar om referensgrupper finns med. Det finns också idéer om att införa ett slags bokslut som varje år sammanfattar det fria konstlivets aktiviteter för att ge det ett ansikte i paritet med institutionernas årsredovisningar. Kanske skulle ett sådant arbete kunna bidra till ökad dialog.

Även om kommunen inte vill införa en modell med kulturpolitiskt motiverade uppdrag som den VGR arbetar efter, skulle ändå många aktörer i Göteborg uppskatta ett system med lite utförligare samtal om verksamheten inför varje års ansökan. Där skulle båda parter kunna framföra önskemål och synpunkter och föra samtal som skapar ökad förståelse för de olika perspektiv man har.

4.8.8 Slutsatser och förslag

Allt talar för att en alldeles rimlig del av samhällets stöd till musik går till Göteborgs institutioner och att dessa gör ett bra arbete, med i nationell jämförelse god publik och hög självfinansieringsgrad.

Däremot har den utominstitutionella musiken ett orimligt lågt stöd och därmed också alla de genrer som bara finns representerade där. Detta resulterar i färre projekt, mindre publik, sämre villkor för konstnärerna och på sikt en utarmning av stora delar musikområdet. Stödet till denna sektor är mycket lågt i en både nationell och internationell jämförelse och har dessutom minskat på senare år.

Detta måste sägas vara allvarligt eftersom det handlar om nästan all musik utom den klassiska, alltså väldigt mycket av den musik som både publik och utövare håller på med.

Inom musikområdet går en överväldigande del av det offentliga stödet till att bevara och vårda kulturarvet. Förhållandevis mycket små resurser går till nyskapande verksamhet och nyskriven musik. Den kritik som framförs inom stora delar av musiklivet om denna obalans måste sägas vara relevant och bör beaktas i framtiden. Det gäller också idéer om decentraliserad kulturpolitik i samverkan med civila organisationer, liksom önskemålen om en utvidgad och fördjupad dialog mellan musiklivet och kulturförvaltningen i Göteborg.

Förslag:

- Att kulturnämnden beaktar den i jämförelse med andra liknande städer mycket låga nivån på bidragen till utominstitutionell musik och verkar för en förbättring så fort det är möjligt.
- Att kulturnämnden i ljuset av detta beaktar förslagen om arrangörsstöd och särskilda projektmedel.
- Att kulturnämnden beaktar de önskemål om referensgrupper vid handläggning av musikstöd som framförts.
- Att kulturnämnden och kulturförvaltningen i diskussioner om kulturstödets handläggning beaktar önskemålen om en utvidgad dialog med musiklivet, och kommer med ett förslag till hur en sådan kan bli möjlig.

4.9 Övriga frågor

4.9.1 Musik- och upplevelseindustri

I arbetet med denna utredning står det klart att det ofta finns en slags motsättning mellan konstpolitiska och näringspolitiska hållningar, mellan dem som vill se ökade offentliga stöd och dem som tror på marknaden. Motsättningen blir tydlig när försvararna menar att offentligt stöd är en förutsättning för kvalitet och utveckling, att spetskonst och experiment inte kan överleva på en kommersiell marknad. De som tror på marknaden menar tvärtom att ett för stort bidragsberoende konserverar strukturer, tar bort incitament för påhittighet, sökande efter publik och allmän förnyelse.

Det är positivt att dessa synsätt möts i olika sammanhang. De olika världarna består till stora delar av helt olika nätverk och människor, med många fördomar om varandra. Förhoppningsvis kan Brewhouse bli ett hus som bidrar till att fler sådana möten blir av.

4.9.2 Sveriges Radio

Att radion får allt sämre resurser för produktion av musik är problematiskt. Sveriges Radio har betytt mycket för smalare genrer som har svårt att nå intresserade lyssnare, och som inte haft råd att själva bekosta dyra inspelningar. Idag finns förvisso teknik som gör att man kan producera hyfsade inspelningar billigt, men inom professionell musikproduktion krävs teknisk spetskompetens som riskerar att gå förlorad när radion skär ner på tekniksidan. Många anser också att radions ambition att bredda programmen, närma sig lyssnarna och kanske lägga ner P2 stämmer dåligt med public service-uppdraget. Detta uppdrag borde istället tala för en ökad bevakning av sådant som jazz, nutida musik, och okända lovande rockband.

4.9.3 Ljudnedsmutsning

Egentligen hade det varit rätt tid att föreslå att Göteborg borde ta initiativet till en kampanj mot ljudnedsmutsning och därmed bli en internationell föregångare i kampen mot buller och onödigt bakgrundsmusik. Nu när rökning är förbjuden i alla offentliga lokaler och man i samarbete med miljöförvaltningen påbörjat ett arbete för reglering av volymen på rockspelningar borde man gå vidare och utforma en långsiktig plan för sanering av bullerproblem och den musiknedsmutsning som förekommer på caféer och varuhus, i modebutiker och andra offentliga miljöer. Det faller dock utanför denna utrednings uppdrag att komma med sådana förslag. Härmed är det dock nämnt.

Kan man inte ha klubbar på GöteborgsOperan? Efter föreställningarna.

Niklas Rydén

English summary

Almost all people have an active relationship to music. Approximately 20 percent of the population sometimes play an instrument. To listen to it is for most people part of everyday life. The music community in Göteborg is made up of several different worlds, genres and activities. Because of that it is very hard to grasp. It is a wider, more complex field of exploration than any other art form. It includes everything from rock to opera, from exclusive experiments to world wide radio hits, from elevator music and mp3-players to church concerts.

In this report, we try to describe some of the worlds that constitute the music community in Göteborg, how artistically valuable music, eligible for public grants, is distinguished from other kinds of music, what sort of grants there are, what the financial situation for music in Göteborg looks like in comparison to a number of other Scandinavian cities, and, of course, what could be improved.

The distinction between popular and high culture, between informal and formal musical (and artistic in general) expressions, has in many ways disappeared. Today, therefore, there is to be found within many "popular" genres, artistic music that is regarded as equally important and just as prominent as classical music. New technology has altered the conditions for production and distribution and made possible an increase in availability. At the same time, new media have paved the way for a lot of music that can only be described as crap.

The music community in Göteborg is characterized by a quite contagious air of self-confidence. It is commonly considered that Göteborg has a very healthy climate for music in every respect. This goes for almost all genres. The Gothenburg Symphony Orchestra and the Göteborg Opera have been very successful for many years, rock, jazz and world music is flourishing as well as choir and folk music. There are many professional musicians and lots of venues to perform in. Almost 10 000 live gigs are played every year to an audience of 2 million people. There are many schools and training courses within every genre, on every step of the educational ladder, as well as plenty of meeting places for the many musicians, genres and networks. The Swedish church, educational associations, Musik i Väst (an organisation funded by the national government to promote concerts with regard to various demographic groups etc.) and other major organisations are important promoters together with many independents. There is a wide range of venues, from small restaurants to the amusement park Liseberg, Ullevi stadium and many churches. There are several notable festivals, and the small-scale music industry is well represented through innumerable record companies, recording studios, distributors etc.

There are however deficiencies. Many within the music community believe that the institutions maintain a repertoire that is too conservative, and that they must open up to new ideas. Both institutions and major organisations are criticized for inefficient working methods. Remarkably few large projects are realised in Göteborg that are experimental and groundbreaking. Contemporary opera is for instance very scarce. Women are heavily underrepresented within several genres. It is important to find ways to integrate professional musicians with non-Swedish background into the music community as well as the rest of society. Some would like to see a new, mid-size venue for quality rock music. Freelance musicians have great difficulties trying to make a living in their trade. The promotion and organisation of concerts for children could be improved. Music as part of health, mental and geriatric care deserves greater recognition. The resources available at Sveriges Radio (Swedish public radio) to support, record and distribute exclusive and/or contemporary music are constantly being reduced. This is cause for concern.

Statistics also point to a few phenomena worth mentioning. Public grants to freelance musicians in Sweden are very modest when compared to those that go to for example independent theater groups and companies. 87 percent of the funds allocated to music in Västra Götaland go to classical music and musical. Almost 96 percent of all public grants go to institutions, while only 4 percent end up with non-institutional music such as rock, folk and jazz. A comparative study shows that the city of Göteborg supports these forms

of music to a much lesser extent than other comparable cities. Göteborg spends 5 kronor/citizen, whereas Malmö spends 11 kronor, Stockholm 8, Oslo (Norway) 15, Århus (Denmark) and Bergen (Norway) 27. These grants (about 2 million kronor in Göteborg) have also been reduced over the last few years. The city also spends less on music schools for children compared to many other Swedish cities and municipalities.

These observations have led us to come up with a number of proposals that might improve the situation.

- The introduction of a new, speedy grant for concert promoters.
- The introduction of a new grant reserved for innovative music and music projects.
- Increased funding of the GAS festival.
- A closer study into the comparatively low spending on music schools for children.
- A closer study into how the city could support concerts and music projects for children and the young.
- That the department further analyse the proposal to set up an “office for music” based on and run by existing networks within the music community.

There are many other ideas and suggestions in this report. Hopefully, some of them will be realised, thereby enabling an already flourishing art form to improve even further.

Translation Uncas Rydén

5 Källor, begrepp och bilagor

5.1 Internetkällor

Internet har varit en huvudkälla till fakta i arbetet, vid sidan av alla möten med de vi träffat. Vi har besökt ett otal hemsidor. De flesta hittar man via Kulturrådet, Västra Götalands kulturnämnd, och Kultur Göteborg, i synnerhet www.kulturnat.goteborg.se. Vi har hämtat listor bl.a. från dessa och från Lodolakörens körtjänst, samt MCV.

5.2 Skriftliga källor

Bernhardsson, Brittmo: *Musik, Miljöer, Mötesplatser*. (BRG, 2001)

Carlsson, Maria: *Genomlysning av musik i Göteborg: En rapport om konsertverksamhet ur ett arrangörsperspektiv*. (Kultur Göteborg, 2001)

Eklund, Ann Charlotte: *Handlingsplan för musik med förstudie*. (VGR 2002)

Frick, Gunnar: *SkiVBolag i Göteborg förr och nu*. (40-poängsuppsats. Institutionen för kultur, estetik och medier, GU, 2000)

Nielsén, Tobias & Brettell Grip, Anna-Karin: *En ekonomisk analys av Sveriges symfoniorkestrar*. (QNB Analys & Kommunikation, Stockholm, 2005)

Ottosson, Annika: *Inventering av musik- och kulturskolor i Västra Götaland 2003*. (VGR, 2003)

Kulturens pengar 2002. (KUR)

Musik 2002. (KUR)

Regionalt utfall 2003. (KUR)

Studieförbunden 2003. (KUR)

En del annan KUR-statistik och KUR-utredningar

Årsredovisningar från Musik i Väst, Göteborgs Konsert AB, GöteborgsOperan, Pusterviksteatern och andra berörda institutioner

Klubbguiden »Djungeltrumman«, mars-april 2005

5.3 Alla vi träffat

5.3.1 Fördjupade samtal

Följande personer träffade vi för fördjupade samtal om deras upplevelse av musiklivet i Göteborg utifrån erfarenheter i den egna verksamheten. Samtliga har ställdes inför liknande frågeställningar om klimat, fördelar och nackdelar, behov och förutsättningar. Ibland har Urban Ward och Niklas Rydén deltagit, ibland bara Niklas Rydén.

Anders Malmström, MCV

Katty Axelsson Ståhl, MCV

Ann-Charlotte Eklund, musikhandläggare VGR

Sture Carlsson, f.d. chef Konserthuset

Annika Stedner, chef Göteborgsmusiken

Brittmo Bernhardsson, BRG

Christian Pallin, arrangör, Koloni

Joachim Nordvall, arrangör Nefertiti, iDEAL

Henrik Martén, tonsättare, OPEN på VGR, KALV-festivalen

Staffan Mossenmark, tonsättare

Paula af Malmborg Ward, tonsättare

Karin Inde, musiker, producent, utbildare
Thomas Gustafsson, musiker, GAC, musikpolitiskt aktiv
Kjell Ingebretsen, avgående konstnärlig ledare GöteborgsOperan
Olle Edström, professor musikvetenskap GU
Lars Lilliestam, professor musikvetenskap GU
Magnus Haglund, musikrecensent bl.a. GP
Malin Oest, Musik i Väst
Vanessa Labanino, Musik i Väst
Tommy Olsson, musiker, Hvitfeldtska musikgymnasiet
Mia Samuelsson, Gbg & Co, kalasgeneral, arrangör
Nelly Becerra, mångkultur, Club Continental
Nils Wiklander, arrangör, idag GAS-ansvarig
Anders Hultqvist, kompositionsutbildningen Musikhögskolan
Ole Lützow-Holm, professor komposition GU
Staffan Sörensson, Göteborg & co, arrangör

5.3.2 Hearing

Följande personer tillkom på den hearing vi hade och gav oss viktiga synpunkter och information

JonErik Andersson, Getup, Definitions, musiker
Anna Rådvik, musiker och producent
Anton Andersson, musiker och arrangör Definitions
Grith Fjeldmose, f.d. solist på GöteborgsOperan
Åke Parmerud, tonsättare
Simon Phipps, Musik i Väst
Mikael Ringlander, kultursamordnare Svenska kyrkan
Agneta Myreberg, Sveriges Radio
Mikael Goudée, MCV
Alexander Hall, musiker och arrangör
Amanda Ramsin, musiker och producent

5.3.3 Ytterligare bidrag

Bland andra följande har i andra sammanhang gett viktig input av olika slag

Tomas Jäderlund, Sveriges Radio
Göran Hartman, SIT
Uncas Rydén, skribent och musiker
Martin Nyström, musikrecensent DN
Mikael Franzén, kulturekonom, kulturfilosof
Malin Dahlström, musiker
Kerstin Holmqvist, handläggare Göteborgs kulturförvaltning
Staffan Svensson, musiker
Johan Björklund, musiker, Bunkern
Bernt Andersson, musiker, Föreningen Jazz i Göteborg
Magnus Strömberg, musiker, Apparat Studios
Fredrik Björlin, musiker Symfoniorkestern
Tarja Häikiö, planeringsledare Kultur Göteborg

5.4 Begreppsförklaring

afro

rytmisk musik med rötterna i afrika.

breakdance

dansform som växte fram på gatorna i USA i början av 1980-talet

elektronica

ny genre som blandar elektroniska ljud och samplade loopar med rytmer och musikaliska eller konkreta ljud, framförs ofta från bärbar dator

elektronmusik

kallas idag allmänt för elektroakustisk musik, konstmusik som använder elektroniskt genererade och/eller datormanipulerade ljud

etno

musik med inslag från olika slags folkmusik i modern tappning

flamenco

traditionell spansk folkmusik som bygger på gitarr och sång och inte sällan dans

improvisationsmusik

avser oftast en musikform med ursprung i jazzen där musiken skapas i stunden

klezmer

traditionell judisk folkmusik med rötter i Östeuropa

konstmusik

samlingsnamn för den traditionella klassiska musiken

latin

samlingsnamn för musikformer med ursprung i Latinamerika

ljudkonst

konstform där konstnären använder ljud för att skapa ett verk utan att för den skull göra musik i konventionell mening, visas ofta som ljudinstallationer i bildkonstnärliga sammanhang

loop

en upprepning av ett ljud eller en inspelad slinga, ofta rytmisk, en eller två takter lång, inspelningen är inte sällan lånad från andra skivor

nutida musik

härmed avses vanligtvis nutida konstmusik

progg

politisk rockgenre som var mycket betydelsefull på 1970-talet

punk

rättfram och rak variant av rock som formade en generation i slutet på 1970-talet med enkelhet och uppror mot konventioner som viktiga kännetecken

reggae

karibisk blandning av rock och traditionella afrikanska rytmer med ett alldeles speciellt beat

rytmisk musik

samlingsnamn för musik där rytm, beat och en någorlunda jämn puls är väsentliga inslag, kan vara allt från jazz och rock till världsmusik

salsa

dansant musik med rötterna i bl.a. kubansk musik, latin och jazz

samba

brasiliansk dansant musik med starka rötter i Afrika

sampling

en metod att med hjälp av dator spela in och sedan behandla och återanvända ljud eller rytm/melodislingor, används bl.a. för loopar i rytmisk musik eller för att skapa digitala instrument som bygger på inspelningar av verkliga, t.ex. piano och stråkar

singer/songwriter

amerikansk form som syftar på någon som sjunger sina egna sånger, Bob Dylan, Neil Young och Joan Baez är välkända exempel, påminner i allt väsentligt om visa

soul

amerikansk popmusik som blev populär på 1960-talet med rötter i rhythm & blues och gospel, viktig identitetsbärare i den framväxande svarta medborgarrörelsen i USA

spoken word

modern och populär variant av diktuppläsning där framförandet utgör en väsentlig del av verket, där det litterära i akademisk mening inte utgör normen

världsmusik

samlingsnamn för hybrider där folkmusik, ofta i modernare rytmisk tappning, är ett bärande inslag

5.5 Tabellförteckning

Tabell 1. Uppskattning av samhällets utgifter för musikpolitik 2002	...42
Tabell 2. Fördelning av statens utgifter för musikpolitiska insatser 2002	...42
Tabell 3. Antal invånare som andel av landets befolkning 2003	...43
Tabell 4. Andel av Kulturrådets regionala anslag 2003	...43
Tabell 5. KUR:s regionala anslag och bidragen till nationella institutioner 2003	...44
Tabell 6. Andel av Stiftelsen Framtidens Kultur anslag 2001–2003	...44
Tabell 7. Andel av Konstnärsnämndens stipendier och bidrag 1997–2003	...44
Tabell 8. Statsunderstödda orkestrar, musikteatrar, länsmusik, fria grupper 2002	...45
Tabell 9. Statsunderstödda regionala orkestrar 2002	...45
Tabell 10. Statsunderstödd musikteater 2002	...45
Tabell 11. Länsmusiken 2002	...46
Tabell 12. Statsunderstödda fria musikgrupper	...46
Tabell 13. Offentligt stöd till musik i Västra Götaland 2004	...47
Tabell 14. Stöd till utominstitutionell musik per capita i kommunal jämförelse	...48
Tabell 15. Bidrag till fri kultur Göteborg 1998–2004	...49
Tabell 16. Regionbidrag och kommunbidrag 1999–2005	...50
Tabell 17. Kultursatsningar per capita i regional jämförelse. 2002	...51
Tabell 18. Kultursatsningar per capita i kommunal jämförelse	...51

5.6 Bilagor

I det följande publicerar vi som exempel på hur musikområdet ser ut i Göteborg en rad listor från flera olika källor. Dessa gör inga anspråk på att vara heltäckande och det finns flera områden som inte är representerade.

5.6.1 Klubbguiden Djungeltrumman mars 2005

I klubbguiden »Djungeltrumman« förekom i mars 38 olika klubb- och spelställen. Här är hela listan.

Atalante, Övre Husarg. 1

Atalante är vanligtvis lite av ett finkulturställe. Klubben Oboi som håller till här passar ganska bra in med slagorden pop & elektro & konst!

Barrio, Viktoriag. 3

Den lilla sydamerikanska touchen på denna lokal har gjort att klubbarna Besame och Harlem Worlds brasseavdelning känt sig helt som hemma. Skön stämning och bra service garanterar en trevlig vistelse, trots att ölpriset skulle kunna pressas några spänn.

Barsidan, Kungstorget 7

I den flashiga baren mitt emot Saluhallen kan du på måndagar skaka rumpan till diverse svängiga rytmer, företrädesvis hiphop, r'n'b, och en del jamaikanskt på måndagsklubben.

Bliss, Magasinsg. 3

Under sommaren brukar det gå riktigt vilt till i Bliss snajdiga lokaler. Nu är det dock vinter men man håller inte igen helt för den sakens skull. Fredagar och lördagar bjuds det på svängiga djs från Göteborg såväl som utsocknes. Torsdagar blir det house i Hermanos regi!

Cronan, Norra Hamng. 10

Mörka källarlokal med lagom stort dansgolv växer inte på träd, detta är en av de få. C'mon Gorgeous, Dirty Heaven och RiddimDriven är exempel på vad Cronans rika klubbflora har att erbjuda.

Formel, Grönsakstorget 2

Sena lördagkvällar, när solen inte längre skiner på Grönsakstorget, så kommer Sunshinepeople dit för att förgylla de fräscha lokalerna med ängla-beats och djävulska basgångar.

Garden Gallery, Kastellg. 9

Designerna bakom konceptbutiken Garden Gallery vill skapa en urban oas. En mötesplats där det finns plats för både kreativitet och förströelse, lite avkoppling. En gång i månaden är det vernissage och då ställer man till med fest!

Gossip, Parkg. 15

Puffkuddar modell hårdare, enkla bås och olika nivåer gör att detta ganska lilla ställe får flera dimensioner. På helgerna brukar det vara bra med fest, och hiphop och r'n'b strömmar ur högtalarna. Varannan torsdag stormar Rough Lynx soundsystem in för att spinna vax med sköna teman.

Haket, Första Långg. 32

Som namnet antyder ett ställe där man kan hänga länge, länge. Varje lördag ser femåriga klubben Saturn till att rocka Haket med indiepop och olika teman. Andra klubbar som håller till här är synth/goth-klubben Monochrome och tjejklubben Cherrybomb.

HDK, Kristinelundsg. 6-8

Vem har inte drömt om att mingla, uppleva natural high, kanske dansa naken och träffa alla du känner på ett slott, med en bar, där kärlek och andra överraskningar står på menyn? Eleverna på Högskolan för Design och Konsthantverk ser till att det alltid kommer att vara ball att plugga...

Henriksberg, Stigbergsliden 7

Här återfinns bland annat technoklubben Koolaid, drum'n'bassäventyret Traffic och rockklubben Slacker. Henriksberg är ett stort bygge som erbjuder olika events på olika våningar, här kan man nog säga att det finns något för alla.

Huset, Södra Hamng. 37

I rymliga lokaler kan man hitta på mycket roligt. Här huserar bland annat crossover-klubben Klubb Heaven. De bjuder på allt från skumparty och NRJ-hits till välkända house- och techno-djs. Dessutom happy hour med oroväckande billig öl.

Ici, Viktoriag. 3

I vinter satsar Ici starkt på bra klubbar med målmedvetna arrangörer. Klubbar som huserar här är Tempo, Harlem, Worlds, Sinatra, Blenda och Robot.

Ish, Linnég. 42

I Solsidans gamla lokaler håller nu Ish till. Ett lite nytänkande ställe som bland annat har klubben Foodish där man försöker knyta samman mat med klubbande. Cleana lokaler och fin à la carte på Linnégatan där solen alltid skiner.

Jazzhuset, Erik Dahlbergsg. 3

Det gamla gubbrockstället Jazzhuset bjuder på torsdagar upp till dans under klubben Gumps fana. Det är skivbolagsmagnaten Isse som drar i spakarna och har du tur kan du även trainspotta en del andra välkända ansikten inom Göteborgsrocken, även om de tenderar att hålla sig gömda i köket. Hit boka också PK Musik spännande liveakter från runtom i världen, håll utkik!

Jazzå, Andra Långg. 4 B

Bar och restaurang med ett av Göteborgs putslustigaste namn. Måndagar blir det livekvällar och alla får vara med, men lika bra går det att komma hit vilken annan dag i veckan som helst. Lagomt stora delar öl, humanskost, jazz, och lugn och ro gör detta till ett av stans säkraste barhäng.

Jord, Vallg. 8

Vill du gå tillbaka till rötterna? Vill du känna närheten med naturen, myllan, stäppen? Gå till Jord och du möts allt som oftast av jordnära musik som country, pop eller rorock, både i form av skivspelande och konserter. Dessutom är inredningen jätteskön och stämningen lagom uppsluppen.

Keybar, Kungsportsavenyn 31-35

Bagheera, som förut höll till på Ici, har flyttat över sin verksamhet till Avenyn så att de inte stör sovan- de grannar. Keybar har fräscha och lagom rymliga lokaler och i Bagheeras regi kommer du och dina vänner att bli bjudna på soul, hiphop och r'n'b. Värddar är Kärleksjohan, Rathsmän och DJ Nibc.

Klara, Viktoriag. 1

På onsdagar ser klubben My Maryland till att höja vuxenfaktorn några steg med gammal jazz och ostron buffé med tillhörande dryck. Första och tredje lördagen varje månad blir det temakvällar inom new romantic och synthpop under Being Boileds fana. Resterande dagar är Klara ett säkert tillhåll för öldrickande i lugn, stilig och varm miljö. Dock utfärdas en varning för Göteborgs kultur- och mediaelit, som ibland verkar flytta hela redaktionsmöten till lokalerna på Viktoriagatan.

Kompaniet, Kungsg. 19

Kompaniet är en av Göteborgs mest etablerade barer, här kan man insupa diverse olika musikgenrer. Mest uppmärksammas är kanske klubben Fat Milk som i hiphop-kretsar blivit något av en klassiker. Detta på grund av framåtsträvande bokningar och duktiga hus-djs. Här återfinns också klubbar som Synthbar, Amnesi och de senaste tillskotten GBG Pirates och Klubb Exodus.

Madison, Kungsportsavenyn 36

Högst upp på Avenyn ligger Madison som är Hotell Radissons klubblokal. På söndagar är det Spritluckan och då strömmar Göteborgs krogpersonal hit för att umgås, dricka öl, ragga och diskutera ölpumpar och dylikt.

Musikens Hus, Djurgårdsg. 13

Som namnet antyder är det här ett hus helt tillägnat musik. En lagom stor konsertlokal och bra läge ger Musikens Hus möjlighet att boka gräddan av den alternativa svenska scenen.

Nefertiti, Hvitfeldtsplatsen

Anrika jazzklubben Nefertiti har axlat uppgiften att sprida den nya dansmusiken, soulen och jazzen till stadens nattklubbpublik. Stora artister, obskyra djs och underjordens elektroniska äventyr har alla en självklar plats under de fina tegelvalven. Här finner du klubbar som Beat, Ra, iDEAL och Club Studio One. Slå två flugor i en smäll, gå på konsert så får du den efterföljande klubben på köpet!

Nivå, Kungsportavenyn 9

Här huserar bland annat klubben Soultrain som bjuder på lättlyssnad och dansvänlig soul och r'n'b för alla åldrar över 25. Har du lite svårt för Four Tops och Mary J så kan ett besök på Rewind passa bättre, 80- och 90-talsmusik varje torsdag. Alltid mycket folk och garanterat party.

Oceanen, Stigbergstorget 8

Forskarna på Oceanografiska Institutet ville ha ett inomhushav så de byggde 1939 ett hus med en jättestor tank i. En bra mängd år senare köpte en kulturförening huset för att fylla det med konstnärer, musiker och teaterfolk. På festvåningen dyker det titt som tätt upp klubbar och konserter med små såväl som stora artister. Checka!

Pusterviksbaren, Järntorget

Pusterviksbaren rymmer inte bara kultureliten. Här samsas dessutom klubbkids av alla de slag. Allt ifrån alternativ pop och rock till den djupaste house och elektronika står på menyn. Klubbar som Locus, Slippery People, Soulstatic och Woody West håller till i dessa vackra och rymliga lokaler.

Rex, Arsenalsg. 10

Rex blir vad ägerskan och besökarna gör det till. Här dyker utställningar, spelningar och annat spännande upp, bland annat så arrangerar bokningsbolaget Koloni spelningar här så håll ögon och öron öppna!

Rio Rio, Rosenlundsplatsens kaj

Denna flytande partydragare ser inte mycket ut för världen om man bara passerar förbi på utsidan. Men väl nere på durken inser man att denna skuta utan problem rymmer en stor partysugen besättning. Här bjuds det ständigt på sköna sydamerikanska tongångar och massa annat, bland annat från tranceklubben Flexible. Fredagar och lördagar är det het salsa som gäller.

Ruby nuevo latino bar, Kungssportsavenyn 24

I fina lokaler med sydamerikansk touch spelar varje fredag och lördag DJ Nibc med vänner musik från samma del av världen. Klassig inredning på gränsen till kitsch och bra service gör ditt barhäng till en annorlunda och mysig upplevelse.

Röda rummet, Järntorgsg. 4

Röda rummet drar helt klart tankarna till Strindberg och litterär kreativitet. Det är dock inte vad denna partyorienterade bar har att erbjuda. Här huserar bland annat årets indiehype Luego/Fuego, techno-tranceklubben SN Klubb och hiphopklassikern Bärs & Beats.

Stars 'n' bars, Järntorget

Letar du efter ett ställe där du kan dricka öl och kolla på fotboll har du nog kommit rätt. Många tror nog dock att det här stället inte har mer att erbjuda. Här partar du dock oförskämt bra under tegelvalven med tillhörande indianer i massivt trä. Jiggyklubben Jump Off och indieäventyret Nya Varvet är helt klart rekommenderade.

Sticky Fingers, Kaserntorget 7

Rockklubben med stort R har en suverän scen för konserter av alternativare natur. Främst rock- och popartister med duktiga DJ:s och arrangörer som ser till att ditt besök blir en helkväll, inte bara en snabbvisit. Några av de återkommande programpunkterna är Club Stereo och Sledge Night.

Storans baksida, Kungsparken 1

Storans lokaler var kanske lite för stora för Blenda och Hot Service, även fast de hade många trevliga kvällar där. Baksidan innebär den del av Storan där baren är, nedervåningen. Lagom stor lokal med stor bar och spännande planlösning.

Trappan, Olof Palmes plats

Denna centralt belägna lokal har den senaste tiden legat lågt på klubbfronten. Nu blir det dock åter liv i luckan, i alla fall för tjejer, eftersom tjejklubben Zapphobar rockar sista lördagen varje månad (är du kille kan du ju alltid gå hit någon annan dag). Lokalerna är rymliga så det finns gott om plats för både bensvängande och långdistansflirtar.

Trädgård'n, Nya Allén

Konserter och mastodontklubbar samsas på detta Göteborgs till ytan största uteställe. Galor och lasershower trängs med smalare klubbatsningar som till exempel Romo Night.

Uppåt Framåt, Magasinsg. 3

Vinnarna av Nöjesguidens pris för bästa krog, Uppåt Framåt, har etablerat sig på Magasinsgatan. Detta innebär ett bredare musikaliskt utbud, coolare inredning och en i allmänhet mer vågad approach. Artister på scen, djs och launchfester så gott som varje helg står till ditt förfogande, om du har uppnått dina tjugotre första år.

Vasastan, Viktoriag. 2

Denna fräscha och ljusa lokal blir på lördagarna snabbt full då klubben Main kommer på besök. Då spelas det r'n'b, house och en hel del annat svängigt och sexigt. Raggfaktorn är hög och ölen superbillig, vad mer kan man kräva?

Några ställen till

Restaurang Louice, Värmlandsgatan

Ett sant Mekka för staden bluesälskare som ägnar lördageftermiddagar åt bluesjam och kvällarna till konserter.

Jamesons, Avenyn

Också ett populärt bluesställe med mycket livemusik.

Gillestugan, Järntorget

Ett av de viktigaste musikställena med en omfattande programverksamhet med kända och lite mindre kända artister nästan varje kväll. De små och alternativa krogshowernas hemmascen.

Respekt, Järntorget

På kort tid har Respekt satt sig i stor respekt hos flanörerna på Järntorget att döma. Det är ofta fullt och massor av musik.

Kom, Olivedalsgatan

Ett vattenhål för älskare av musik som går att lyssna på.

Fusion, Storgatan 1

Ganska nytt ställe med massor av live-jazz, bossa och annat.

Bazar, Haga Kyrkogata

Litet mysigt turkiskt med oväntade liveakter som öppnar sinnen och sprider mening.

St George Pub, Repslagaregatan, Masthugget

Kvarterspub i bästa lokala mening som haft torsdagsjazz under flera år.

Kajskjul 8, hamnen

Nöjespalats med större shower.

Rondo, Liseberg

De riktigt stora krogshowernas hemmascen.

5.6.2 Etablerade band och artister

Här är några exempel på framgångsrika artister i Göteborg.

Soundtrack of our lives

Freddie Wadling

Håkan Hellström

Silverbullit

Jens Lekman

José Gonzales

Broder Daniel

In Flames

Hammerfall

Dark Tranquillity

The Plan

Daniel Lemma

Kingstone Airforce

Her Majesty

El perro del mar

The Tough Alliance, TTA

The Bad Cash Quartet

Laleh

5.6.3 Några festivaler

Här är ett urval av de musikfestivaler som ordnas regelbundet i Göteborg.

Göteborg Art Sounds, en vecka vartannat år, nutida, elektronika m.m.

City Sound, tre dagar i april, kvalitetsrock

Göteborgs Internationella Orgelakademi, vartannat år

Göteborgs Jazzfestival, tre dagar i augusti, tradjazz

Göteborg Music Festival, en vecka i juni, ungdomskörer, blåsorkestrar

Kalv-festivalen, tre dagar i augusti, nutida

Bunkernfestivalen, två dagar i augusti, jazz

Clandestino Festival, tre dagar i maj

Sirén, tre dagar i mars, nutida, performance, video, elektronika

OffTheRecord, varierande, ljudkonst o ny musik Atalante

Planeta, fem dagar i november världsmusik

Krokstrand, tre dagar i juli, Oceanen arrangerar

iDEAL, tre dagar i mars, elektronika

Tune In, fem dagar i oktober, mångfald

Accelerator, en dag i juli, kvalitetsrock

Göteborgs Bluesparty, tre dagar i juni, blues

Hammarkullekarnevalen, tre dagar i maj, karneval

SAMA, en dag i maj, synth elektroniskt

Nordisk Akustisk Gitarrfestival, fyra dagar i augusti

Hagaserien, kammarmusik i Hagakyrkan

Slottsskogen goes progressive, en dag i augusti, artrock

Wisgothafestivalen, en dag i september, poeter, singer/songwriters, visa

Metaltown, en dag i juli, hårdrock

Gothenburg Deathfest, en dag i september, hårdrock i Musikens Hus

5.6.4 Brewhouse

Brewhouse är ett verksamhetshus för företag inom musik-, medie- och filmbranschen. Här är alla de 54 företag som har lokal i huset.

12-51 Rekordings/12-51 Graphiks, Skivbolag, grafisk byrå

14 square feet desert - studio, Studio/kompositör/låtskrivare

2Entertain AB, Nöjesproduktion

Act in Unity, Företagsutbildningar

Amvision Media, Medieproduktion (musikvideo, grafisk design, reklamfilm)

Ananas Art, Grafisk form, layout, marknadsföring, projektledning

Anders Billing Originalmusik, Ljuddesign för film, komposition av originalmusik

Artister för livet, Evenemang

Atelierteatern, Europas äldsta smågruppsteater

Athena Gothia, Ekonomisk administratör för film och teater, rådgivning

Belly of the Whale - studios, Musik/multimediaproduktion, ljud/musikkonsult

Berkely Square Publishing AB, Musikförlagsverksamhet med inriktning på pop-musik för nationell och internationell placering

Bozze Gregner Vision AB, Film- och AV-produktion

Brew House bEAT Restaurant, Lunch, á la carte, catering, festarrangemang med underhållning

Brew House Göteborg Föreningen, Uthyrning, information, administration

Brew House Innovation, Affärsutveckling, rådgivning

Cinemon Media, Film och TV

CMC Music, CMC Records, CMC Music Publishing, Artistförmiddling, skivbolag, musikförlag, inspelningsstudio, musikproduktion, konsultation - inriktning pianobarer

Cormait Holding AB, Affärsutveckling av musikrelaterade immateriella rättigheter för en global marknad

Corporate Music of Sweden AB, Audiovisuella företagsidentiteter för nationella och internationella företag

Do Re Mi Redovisning, Redovisning, deklarationer, rådgivning etc. för musikbranschen

Element Studio, Inspelning och produktion av elektronisk och akustisk konstmusik

Filmateljén 89 AB, Dokumentärfilm samt beställningsfilm till företag, organisationer och myndigheter

Filmproducent Claes Sundberg, Verksamhet: Filmproduktion

Footprint Records AB, Skivbolag (jazz, world, kör, kammarmusik, barn)

Geiger, Främjande av konstmusik

Göteborgs Tonstudio, Ljud- och musikinspelning, studio/mobilt

HomeRun Coaching, Företagscoaching

InProdicon AB, Digital Service Provider (DSP), enabler of digital distribution via Internet and wireless solutions and independent provider of digital content

KMA Filmproduktion AB, Filmproduktion, dokumentärfilmer

Levande Bilder AB, Inspelning av film och video

LPS AB Kontor, Personaluthyrning och projektledning av events

LPS AB Lager, Gårdshus 2, Uthyrning av evenemangsutrustning

Mirahfilm, Samhällsorienterade filmer, informations- och utbildningsfilm

mkmedia produktion ab, Medieproduktion, 3D-visualisering, grafisk form, multimedia, hemsidor

Music Art, Studioinspelningar och musikproduktion

Musikhögskolan vid Göteborgs Universitet, Utbildningar

N.I.M.P. films, Film/videoproduktion

On Location Filmservices AB, Film, TV-produktion, uthyrning

Orca Musikutbildning, Utbildning i musik och data, film ljud

Phoenix Music Group, Vocal/Performance Coaching, Music Production

Picture This Production, Foto- och videoproduktion

Rosenström Musik, Björn Rosenströms egna lilla skiv- och bokningsbolag. Fonogramutgivelse, promotion och liveframträdanden

Saleteg Media Systems, Utveckling av mjukvara och hårdvara för mediebranschen

Sotfilm, Dokumentärfilmsproduktion, TV-produktion

Sound Processing AB, Musikinspelningar, mixning/mastring, surround, FoU inom akustik, redigering

Stenson Events, Presentationer i verklighet, TV och radio, konferencier, toastmaster

Studio 19, Musikproduktion, inspelning, akustisk musik

Studio Jox, Manus och regi, filmproduktion

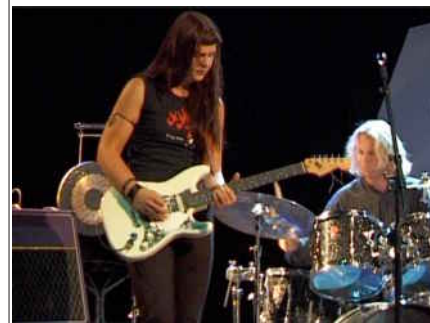
Studium – Göteborgs Stad utbildning, Utbildningar

Vara Konserthus, Konsertproduktion med Vokalkvartetten VOX och barockensemblen Corona Artis

Well Done Productions AB, Produktion och licensiering av musik för nationella och internationella marknader

Westbox Management AB, Management inom musikbranschen med fokusering på nationell och internationell verksamhet

Wockatz Music, Musikproduktion/låtskrivarverkstad

5.6.5 Arrangörer i Maria Carlssons rapport

2001 gjorde Maria Carlsson en rapport åt Göteborgs kommun där hon inventerade arrangörssituationen. Här är de arrangörer hon nämnde.

Artisten

Atalante

Brötz/Now

Bunkern

Evterpe – kvinnor i musik

Föreningen folkmusikkaféet

Frölunda Kulturhus

GAS festivalen

Göteborgs kammarmusikförening

GoArt

GöteborgsMusiken

GöteborgsOperan

Jazzhuset Konserthuset

Kulturhuset Oceanen

Kåren

Levande Musik

Musik i Väst

Musikens Hus

Nefertiti, jazz i Göteborg

Opera i Väst

PK musik

Pusterviksteatern

Red Top Produktion

Dessutom bör nämnas:

Christian Pallin, Koloni

Patrik Herrström

Joachim Nordvall, iDEAL

5.6.6 MusikCentrum Väst, medlemsband och artister

Musikcentrum Väst är musikernas egen intresseorganisation. Man organiserar 517 medlemmar och deras band. Här är alla deras 194 akter, såsom de presenteras på föreningens hemsida.

:nu, Improvisation, sväng & spontan lekfullhet av och med ungdomligt nutidsband.

3mot2, NY! Egenkomponerad visjazz med själ, värme och spelglädje.

9 Swans Repeat, Fullständig kommunikation och telepatiskt samspel mellan två kontrabasar & en röst

A Bunda, Brasiliansk karnevalsmusik med stor slagverksgrupp, dansare & gycklare.

Alban & Josue, Polska på pan - ett sällsamt klingande möte

Allis Trio, Toner mellan vispop och orientaliskt stänk med ord om vardagens magiska ting.

AL-RABI'H, En orientalisk orkester med musiker från Syrien, Libanon, Tyskland och Sverige.

Alruna, Koraler från sekelskiftets Dalarna i skön symbios med arabisk luta, cello & slagverk.

Amanda, Sångensemble med flera succéföreställningar bakom sig. Ny föreställning hösten 2004!

amani, Fartfylld och svettig show för alla sinnen med afrikanska och nordiska musiker

amani mini, En stor upplevelse i ett litet format - afrikansk musik, dans och berättelser

Amaretto, Klassisk musik, visor och folkmusik. Skräddarsyr repertoar efter önskemål.

Anders Hagberg, Flöjter. Saxofoner. Arrangör. Kompositör

Anders S duo, Gamla och nya covers - från visa till partyröj. Bas, gitarr & sequenser.

Andra Generationen, Stark, het, cooking och turbofylld balkanmusik utan gränser med tutor och blås!

Andreas Gidlund Kvartett, Kritikerrosad kvartett med en liveakt du inte bör missa

Ann Elkjär Hansen, Prisbelönt ung flöjtsolist med förkärlek för ny musik. Gör också spelningar på duo

Arose, NY! Experimentell popfunk med välkända musiker, bl a Magnus Rosén (Hammerfall).

Astrid Roxenholt, Visor om sällheter och sällsamheter, dråpligheter och snöpligheter

Atra, NY! Folkmusik och dans med glädje och energi, alltid med folkdräkterna på!

Bajazzo Beach, Covers på 60 - 90 talslåtar. Rock, pop, soul. Blåssektion !

Barbro, Trivialt och viktigt, välkänt och okänt, överraskande och roande: Kvartetten Barbro!

Bates Kapell, Instrumental duo spelar global mingelmusik med glimten i ögat

Beata Zukrowska, NY! Mycket meriterad konsertpianist med dynamisk, känslfull ton.

Bim Bom Bossa, Traditionell bossanova med brasilianska texter.

Bosnia Express, Traditionell bosnisk folkmusik & brokiga influenser i en alldeles egen kombination

Brassmonkey, Cool & suggestiv rock från Göteborg

Buller & Bång, Clownen med takt tar oss med på en rykande rytmisk resa

Bäsk, Nyskapande spelmanstrio

Cabaret Oriental, Orientaliska rytmer möter västerländsk harmonik, med musiker från öst & väst

Calle Nueva, NY! Rytmisk, modern flamenco i spännande blandning av eget material och klassiker

Cerro Esperanza Band, Ett pärlband av originalsånger med många influenser, av Jorge Alcaide (fr Quartango)

Christer Ågren, Trubadur med flera program: Göteborgsvisor, Evert Taube mm

Christine Hellqvist, Egna sånger, från hjärta till hjärta. Kärlekens musik.

Cirkus Sol, NY! Modern visa med sjuannaband. Glatt, vemodigt och så där förtroligt nära.

Claes Pihl, En vis vardagsskildrare med humor och hjärta, både ensam och med band

Contemplation, Eget material och covers smaksatt med jazz och rock.

Convivium Musicum, Två olika program. Medeltids- och renässansmusik.

Corpo, Gränslös musik med känsla och värme.

Cristoffer Svärd, Musik för modiga människor. Svettigt, svängigt, sårbart - serverat på gotländska.

Crossroad Blues, Slamrig Chicago-blues, Muddy Waters, Robert Jonson.

Daisy, Böljande infallsrik jazz med sax i centrum

Dan Berglund, Legendarisk trubadur med skarpladdat program

Dan Viktor, Ösig modern blandning med den svenska vishimlens nya stjärna

De Vandrande Kvinterna, Medeltidsensemble med repertoar från både öst & väst och i tidstypiska dräkter

Douglas Harper med vänner, Jazz och evergreens från 50-70-talet. Ensam, på trio el sextett.

Dr Dingo, En av Sveriges märkligaste jazzgrupper med diger internationell meritlista

Dream Theme, NY! Favoritlåtar och kreativ överrumpling (Art Inject) med drömduon Inde/Lundberg

Dråm, NY! Dråm - En riksspelman, en spelkvinna och förtrollande musik

Duo Drougge Karlsson, NY! Farligt, vackert och svängigt med duo Drougge/Karlsson på violin och gitarr

Ekman Örner Overdrive, Från soft cocktail till dansanta covers.

el musico, Flexibel elektroakustisk bandkonstellation med stor värme, innerlighet och humor

Emil Kjellbom, En av Europas mest lovande unga klassiska gitarrister

Emrik, Finstämd men svängig vispop från sångaren i Stonefunkers.

EnoK, Ren skandinavisk ton i mix med kreativa interaktiva elektroniska ljudlandsskap

Ensemble Doluri, Sveriges enda georgiska manskör!

Erena Rhöse Earthbeat, NY! Maorisk urkraft möter nordiska grooveexperiment

Eva Gunneflo & Pia Yngwe, Musikaliska allkonstverk från olika epoker

Eva Moberg & Christer Ågren, Visor av Adolphson, Taube och Vreeswijk varvas med egna kompositioner.

Eva Åström Rune, NY! Specialist på nordisk folksång såsom visor, koraler och kulning.

Falsobordone, NY! Anna Rynefors och Erik Ask-Upmark i en av Sveriges främsta medeltidsensembler

Faust, Vildsint svensk världsmusik med säckpipor

Fioli Fiolej, Rim, ramsor, rörelse och rytm i lekfull musiksaga för 3-5 år med Susanne Lind

Fiskesyskonen, »Fiskesyskonen gör ljud, varav en del är språkliga. Vi är inte tråkiga.»

Flamenco en Marcha, Flamencogrupp med unikt sound och två eller flera dansare

Fröknarna Klack, Barnprogram med musikaliska kullerbyttor.

Groupa, Folkmusik med fria tyglar och många färger -en pulserande och originell mix

Grovjobb, Svensk folkmusik och trolsk instrumentalprogg.

Gunnar Källström, Vissångare, estradör, poet & trallgök! Allt från sjömansvisor till Django-

sväng.

Gunnar Lif, Ett flertal olika program med berättelser och/eller gitarmusik.

Hanne Juul, Nordisk musik, myter, saga. Program för daghem, skolor, gymnasier, institutioner m.m.

Hanne Juul, Vissångerska med nordisk repertoar.

Harald Svensson, Prisad jazzpianist i bl a bandet Entra, här med solorepertoar

Helen Sällfors, NY! Konsertpianist med bred repertoar - skapar gärna nya mötesplatser för musiken.

How, Skitig garagejazz med oförutsägbara infall

Hurdle Brothers, Genuin Idaho-country med rötterna i bluegrass.

Håkan Lewin & Johannes Landgren, Ellington och eget på en »swinging« piporgel med en dansande altsax på toppen.

Hördegård Trio med Allis, NY! Egensinniga låtar med spår av allt från jazz och pop till visa och folkton

Ida Olsson, Skivaktuell pop på svenska. Intimt, gränslöst och pulserande!

Indigo, Välkomponerat program från den brasilianska och nordiska traditionen.

Ingmari Dalin, Vissångerska och trubadur med bred repertoar

Jack Brothers, Frukantvart sväng och ibland happenings.

Jan Erik Lundqvist, Peter Stirner & Moa Frisk, Leonard Cohen på svenska med trio från Göteborg.

Jenny Willén, Sångerska. Låtskrivare. Kompositör. Textförfattare. Konferencier

Jessica Winnberg, Drömsk och stämningsrik jazzpop

Jighthouse, Dansmusik och sånger från Irland, England och Skottland.

Jive Connection, Glödande kåkstadsmusik och nordiskt lynne. Till konsert eller fest.

Kalinka Trio, Eldiga zigeniska stycken och romantiska ryska visor

Kallis Bengtsson, NY! En av Sveriges främsta konsertaccordeonister. Solokonsserter och kammarmusik.

Karin Burman & Owe Almgren, Litet band med stort uttryck tolkar det bästa av det mesta.

Keith Deling, Vissångare och gitarrist - Evert Taube specialist.

Kelenn, Specialiserade på fransk musik. Medeltid till nutid.

Kingston Air Force, Omtalad liveakt med egen fräsch mix av reggae, funk och rock

Kjell Jansson Quartet, Kritikerrosad kvartett med idel jazzlegendarer

Konrad Band, Intuitiv jazzlyrisk singer/songwriterstil som drar i väg mot sin egen form.

Kopanitsa, Folkmusik från balkanländerna, allt från ålderdomliga melodier till moderna schlagers

Kruse, Respektlös blandning av visa, punk, rock'n roll och pop.

Kåbra, SAMLA PÅ S: Sprudlande musikresa för barn 4-8 år med medlemmar från bl a Amanda

La Anna, Sångerska och gitarrist med den latinamerikanska musiken som sin passion

La Compagnie..., Föreställning/konsert skriven som sällsam saga om fantasivärlden »Skymningslandet«.

Lena Robèrt & Bengt Witte, En nostalgisk irrfärd genom filmschlagerns och resegrammofonens guldålder.

Lena Robèrt & Leif Pedersen, Fantastisk röst, spel och närvaro i egna & andras visor för de flesta miljöer

Lennart & Anna-Karin, Musikalisk standup med inslag av experimentell buskis.

Liliane Håkansson, Eget material och covers - visa, pop, blues, folkmusik.

Loke, Prisad attacktrubadur med episka vardagsmästerverk och stort sceniskt utspel

Los Primos, En liveupplevelse utan dess like, the Rumba Kings!

Loukoumi, Sheherazades sånger & Odyssevs äventyr - magiska föreställningar av sagor & musik.

Lännart Zimmerman Band, Dylancovers från »unplugged« till helt inkopplat

Magnus Ekman & Kupletters, NY! Favoritfynd ur den svenska schlagerens och estradörens gyllene epok

Magnus Nyström Band, Härligt oväntad och påträngande jazz som absolut skall upplevas i verkligheten

Makadam, Produktioner som: »Blomsterfesten«, »Mitt-i-milla« och »Den nyfikna abborren«.

Malin Högdahl, Skivaktuell singer/songwriter med personliga sånger i gränslandet mellan rock & visa

Marco Rios, Känd från Björnes Magasin! Barn/familjeprogram där publiken deltar aktivt.

Marianne Holmboe, NY! Eget material med ton av visa, jazz och amerikansk singer-songwritertradition

Marie, Egna visor plus Taube, Bellman, Dan Anderson.

Marie Östman, Personlig folkvispop med engelska texter

Marita Sonestedt, Musikteater, rim och ramsprogram för barn 0-7 år.

Markatta, Fantasierik musikteater för barn: Rymdhäxor. Luftsloppet. När månen går med långa ben

Martin & Johan, Spelmansduo med gitarr, fiol och sång som har bröllopsprogram som specialitet.

Martin Bagge, En av våra främsta Bellmanssångare ger en totalupplevelse av nationalskallden.

Martin Högberg, Mångsidig artist med flera olika visprogram för de flesta tillfällen.

Martin Lignell, Moderna visor med enormt sväng och inspiration från bl a Dubliners, Ramel & Vreeswijk

Martina Almgren Quartet, Jazz som väcker fantasin och stimulerar sinnet.

Mats Götherskjöld Band, Fräsch, improviserande känsla när Cornelis, Bellman med fler antar en ny skepnad.

Mats Hagström Kvartett, Gitarmusik med blandad repertoar: Flamenco, fado, soul, blues, bossa m.m.

Mess, Ungt jazzband med snirkliga, vackra blåsflätor som avlöses av spräckligt råös.

Mette Sommer, NY! Norsk göteborgska född i Brooklyn med innerlig röst och välgjorda låtar.

Mia Edvardson, NY! Mezzosopran med stor utstrålning och spännande sceniska program.

midaircondo, Unik electronicatrio i rörelse genom akustiska, elektroniska och visuella världar.

Mikaeli Sångare, Kammarkör från Göteborg - sakral och profan musik.

Mool, »Wordbeatmusic«, pulserande, öppen, som i trans

Moon Men, Egna kompositioner i kosmiskt möte mellan planeterna Pop & Jazz.

Moster Ingeborg, Musikföreställningar för barn i alla åldrar. Flera olika program.

Mr Okey i Bananrepubliken, Calypso, merengue, cumbia m.m. Akustiskt eller elektriskt. Fest och underhållning.

MusicMusicMusic, Ung trio fylld av rytmisk rapphet, melodiska infall & en Charlie Parkerportion humor

New Tango Orquesta, Modern tango med egna kompositioner. Djärvt, provokativt och fantastiskt vackert!

Nordkap, Bossanova, ballader och bagateller med inspiration från Debussy, Jobim, Hasse&Tage.

Norkii, NY! Gungande karibiska rytmer, reggae, calypso och ska med sångaren Norkii & band

Norman Bates Trio, Omarrangerade covers och eget. Egensinnig trio med dragspel, bas, munspel och sång.

Oh Yeah Orchestra, En ny och jämlik orkester är född: Tio lysande och lyhörda improvisationsmusiker!

Orust, Mästartrio gör Orustlåtar - livfull folkmusik för både kropp och själ

Party Puff People, Hårdsvängande slagverksgrupp där samba blandas med modern dansmusik.

Patricia Page & The Prophets, NY! Vild dansant soul och funk.

Patrick Rydman/Anders Persson Duo, Jazzstandards och evergreens - med värme, elegans och total närvaro.

Paula Kaltenbach Trio, Varm & underfundig jazz på svenska.

PEDAGOGER, Skräddarsydda workshops och pedagogisk verksamhet inom all slags musik & sång.

Peoria Jazz Band, Tradjazzgrupp med mycket stor bredd - allt från tidig new orleansjazz till swing.

Petter & Tott, NY! Övriga låtar med humor i text och musik.

Pireus, Grekisk folkmusik, främst rebetika - dansmusik på trio med sångerskan Maria Stellas.

Raun, Intensiva beat och sparsmakad nakenhet. Raun spetsar traditionen.

Rune - Lindvall - Sjöblom, NY! Nyskapande, svängig musik med folkton skapas med gitarr, slagverk och röst.

Rylander-Willén Underhållningsorkester, Bossa, standards och schlager för fest & mingel med kvinnliga kapellmästare

Råmantik, »Arnes Grejer« & Häng me i svänget« - Show & workshop med svensk traditionsmusik.

Råmantik, Mustig och dansant svensk folkmusik med orientalisk kryddning

Sam Vesterberg, Norrlänningen med den stora rösten är tillbaka!

Schola Gothia, Vokalensemble specialiserad på gregoriansk musik.

Simbi, Afrikanskt »Voduo-beat«. Kraftfullt, funkigt och varmt känslfullt.

Sincopatico, Bob Marley & Kent barfota på en strand i Karibien.

Sinikka Thörn & Magnus Nyström, Spännande klangmix i det lilla formatet.

Skyron Orchestra, Psykedelisk orgelbaserad 70-talsrock med stark sångerska. Kritikerrosad debutplatta!

Soca Rebels, Soca, calypso med grupp efterfrågad på Trinidad. Jump up and wave - join the party!

Solo Cissokho, Världsturnerande korospelare från Senegal. Spelar också med svenska folkmusiker.

Somerlaht, Gränsöverskridande mix av lågmäld melankoli, larmande rock och en doft av 70-tal.

Son Entero, Salsa, son, rumba, mambo och smäktande bolero med svenskkubansk sextett.

Spin 3, Hårdsvängande orgelgroove med rötter i 60-talets souljazz. Organist i världsklass!

Standard Selection, Sober genuin bopmusik blandat med jazz ur den amerikanska sångboken.

Stella, Rutinerad damorkester med stort & svängigt register.

Sten Rönbeck Kvintett, Energifylld improviserad jazz med många stämningslägen

Sumer, Arabisk musik, främst folk- och traditionell från 1900-talet

Susanne & Louise, Folkmusikduo med stor närvaro och musikalisk glöd

Susanne & Louise, Trolska äventyr i sångens och lekens tecken för 5-9 år

Susanne Lind & Marco Rios, NY! Sångleksföreställning med mycket musik, lek & dans. Låtar ur »Sikelej,sa kamelen«

Svartvitt, Tungt elvemannaband med rykande svängig, dansant mix av eget, rock & soulklassiker.

Süperstar Orkestar, NY! Vild balkansk blåsmusik till fest o dans.

Sören Rydgren, Välrenommerad dragspelare med bred repertoar. Spelar både solo, på duo, i kvartett.

Tango Exil, NY! Nyskapande tangoföreställning med dansare, musiker och skådespelare.

Tappa Mödrars Kapell, En musikalisk, humoristisk och milt vansinnig kabarékoncert.

TGLI, Expressivt och intimt samspel mellan röst & saxofon

Ticke Tack, Färgstarka föreställningar med medlemmar från Amanda: Arken, Krakel Spektakel mfl

Timba Odara, Maximal & dansant musikupplevelse av timba, med nya tiomannabandet från Havanna & Gbg

Tompa & Mackan, Hunden Bill, snoken, grodan och andra yrken - konsert för barn 5-9 år & andra åldrar

Trio Rao, Fantasifull & finstämd viskonst i egensinnig skrud

Tubatrion, Koncentrerad gladjazz

Valdemar, Lågmäld och suggestiv amerikansk folkrock på svenska. Aktuella med CDn »Hit«

West of Eden, Eget material i traditionell irländsk stil med melodiösa popinslag.

Vide, NY! Jordnära popvisor med jazzinslag och folkmusikinfluenser

Winduo, Tätt samspel med musikaliska influenser från hela världen. Flöjter, sax & bas.

Vintage Jazz Big Band, Ett unikt band som väcker den gamla »heta« storbandsjazzen till liv

Zig Zag, Svängig och mustig folkmusik från olika håll i världen och med sång på svenska

Änglaspel, Jazz med mycket humor och en specifik svensk grundton.

Öbarna, Tidöst barnprogram för barn 4-8 år. Båt som rekvisita.

Örner, Rutinerad trubadur med egna och andras sånger och flera program Artister för dig!

5.6.7 Fler artister, band och orkestrar

Kulturförvaltningen i Göteborg har på sin webplats en omfattande kulturguide som kallas Kulturnätet. Där kan man bland mycket annat hitta ytterligare 117 band, ensembler, orkestrar m.m. (www.kulturnat.goteborg.se)

2&Piano
60 degrees
2100 Big Band
After Beach
Albatros
Al-Andalus
Amavi
Andra Generationen
Art of Spectra
Attentat
Ayayay
B. Loose
B4 Storband i Mölndal
bacchi bröder
Backseatboys
Barbados alingsås
Bas Edit
Bengt-Klezmers Orkester
Big Wind
Black Ingvars
Blind Date
Blue Light - bluesband
Bluesouls
Blårockarna
Blåsmusiken Vikingarna
Bohuslän Big Band
Broder Daniel
Brothers Demand
Brun utan tvål
Bruset
Chalmers Barockensemble
Chesterton
Crossing Oceans
Daily Planet
Dapony Bros
Dristig
Eva & Gert
Fish Quartet
Gageego - ensemble för nutida musik
Gota River Jazzmen
The Gothenburg Combo
Grappa
Gravrost
Grupo Aché (mycket salsa)
Göta Lejon
Göteborg Brass Band
Göteborg Drum Corps
Göteborgs Dragspelsgille
Göteborg Kammarbrass
Göteborgs MusikalEnsemble
Göteborgs Akademiska Symfoniorkester

Göteborgs Ungdomsorkester
 Hammerfall
 Hardcore Superstar
 Hega Rakbalsam
 Hemvärnets Musikkår
 Honkytonk Allstars
 Härryda Motettsällskap
 Invocatio
 J's Plain Band
 Jelly Belly's
 Just For Fun
 Just In Case
 Keep in Mind
 The Laggards
 lavagbg.com
 Leash
 Lenny Pane
 Lotus
 Love Explosion
 Max Lager's New Orleans Stompers
 Media Vita
 The Movements
 The Murray Pipes & Drums of Gothenburg - skotsk säckpipsorkester
 MWENDO DAWA (Halland)
 Mölndal Paradorkester
 Mölndal Symphonic Band
 Mölnlycke Storband
 Nationalteatern
 Nemo Sapiens
 Niceboys
 NOVELTY
 Osis
 Oscar Fredriks Sinfonietta
 Olivia
 Perch - Alingsås
 perquadsion - drum foundation
 Poshdog
 PS Live
 Punk City Rockers
 Punk of Country
 Radio Robbers
 Rawmania
 Rickshaw
 Seven
 Shaking Sahara
 Simon Jensen Band
 Skurk
 Sorayas
 Soulstar
 Soundrebel
 Still, Young & Beautiful
 Strasse
 Strax
 Suger & Spice barbershopkvartett
 Sörn's
 Teaterbyrån
 The Definitions
 Trajo
 Tredrag

Tremor Tones
Utomjordiska
Wee
Well
Venue Kids
West Gothia Concert Band
Vier Brillen - Jazz- och viskvartett
Void
Ya Ya Män
Öckerö Big Band

5.6.8 Kulturhuset Oceanens hyregäster

Här är hyresgästerna i Kulturhuset Oceanen enligt föreningens hemsida.

Al-Andalus
Dextra Music
El Jaleo
Flamenco En Marcha
Gränslandet
Henrik Cederblom
Jaqee
Krokstrandsfestivalen
Marco Munoz
Salsa med Johan
Shaking Sahara
Teater Cyklon
Utomjordiska

5.6.9 Körer från Lodolas körsajt

Lodolakören har en web-plats som erbjuder ett körkalendarium och en körförteckning för all körer som anmäler sig och bifogar information om sin verksamhet. Här är 141 körer från www.lodola.org.

Ad Dominum Vokalensemble, Vocal Boys, Per Högberg
Akademiska kören, Jan Ivar Blixt
Allegro, Sångkören, Mixed, Louise Angervall
Amanda, Sångensemblen, Mixed, Lars Smedlund
Annedals Kammarkör, Chamber, Bo Urban Nordgren
Aquarellen, Mixed, Göran Ihrfelt
Arytmierna, Mixed, Kerstin Axelsson
Askim Gospel, Gospel, Kim Kehlmeier
Avenykören, Female
Beauty Boys, Vocal, Bo Glembring
Bergsjöns Kyrkokör, Mixed, Örjan Stensson
Betlehems kyrkans Kör, Mixed, Carin Åkesson
Borås Vokalensemble (Gästkör), Chamber, Dan Lind
Boråskören (Gästkör), Mixed, Jan-Anders Eriksson
Brunnsbo Musikklasser, Children Girls Youth, Anne Johansson Kerstin Ricklund
Brunnsbokören, Female, Anne Johansson
Candidaire, Vocal, Jonas Sjöblom
Cantando, Mixed, Sture Berg
Cantores Hilaris, Mixed, Lars Söderlund
Cantorums Manskör, Male, Bo Glembring
Carlerikören, Mixed, Carl-Erik Dahlberg
Carmina Nostra, Mixed, Mari-Anne Munz
Chalmers Damkör, Female, Arne Murby
Chalmers Kammarkör, Mixed, Ulf Norberg
Chalmers Manskör, Male, Matthias Harms
Chorus Polonicus Gothoburgensis, Female, Wojciech Gluch
Corona, Kören, Mixed, Anders Ottosson Hedersdir
Corus Acusticus, Mixed, Henrik Skovbjerg
Delight, Mixed, Veronica Wickström
Diskanten, Children, Hans Bergstrand
Doremikören, Mixed, Annefrid Karlsson
Enadova, Mixed
Faith Gospel, Kim Kehlmeier
Fruktsallad, Children, Carin Åkesson
Gospel PraiseGospel, Madeleine Gustavsson
Gospel Inc, Gospel, Pernilla Emme
Gothia Barber Girls Showchorus, Female, Marie Erenstedt
Grappa, Vocal (Male)
Guldhedskyrkans Kammarkör, Chamber, Ulrike Heider
Gustavikören, Female, Ann-Marie Rydberg
Göta Coldin Kören, Male, Björn Areskoug
Göta Par Bricoles Bacchanaliska Kör, Male, Thomas Lagerberg
Göteborg Baroque, Mixed, Magnus Kjellson
Göteborgs Domkyrkokör, Mixed, Ann-Marie Rydberg
Göteborgs Gosskör, Boys, Maria Forsström
Göteborgs Kammarkör, Chamber, Gunnar Eriksson
Göteborgs Polissångkör, Male, Marcus Johansson-Fröjd
Göteborgs Symfoniska Kör, Mixed, Pär Fridberg
GöteborgsOperans Kör, Mixed, Martin Andersson
Haga motettkör, Chamber, Ulrike Heider
Handels Gosskör, Male
Hansa Vocalise, Mixed, Hans Jonsson

Happy Days, Female, Dorothy Bryngelsson
Hega Rakbalsam, Vocal (Male)
Hellmans drengar, Male, Claes Nyström
Hvitfeldtskas musiklinjes kammarkör, Chamber, Martin Bagge
Härlanda barnkör, Children, Birgitta Mannerström-Molin
Härlanda Flickkör, Girls, Birgitta Mannerström-Molin
Härlanda Oratoriekör, Mixed, David Molin
Härlanda Ungdomskör, Youth, David Molin
Härryda MotettSällskap, Mixed, Peter Wågsjö
Invocatio, A cappella, Harald Stenström
Isländska Kören i Göteborg, Mixed, Tuula o Kristinn Jóhannesson
Java Gospel, Gospel, Ulf och Åsa Nomark
Jeepers Creepers, Vocal, Kätthe Persson
Jerker Leijons Vokalensemble, Chamber, Jerker Leijon
Kammarkören Mikaeli Sångare, Chamber, Mikael Paulsson
Kammarkören Pro Musica, Chamber, Jan Yngwe
Kammarkören Vox Magna, Chamber, Tony Margeta
Kungälv's Manskör, Male, Jack Svantesson
Kvarnhovkören, Mixed, Anker Kvarnhov
Kärra Nå'n, Female, Pia Johansson
Kören Krydda, Vocal (Mixed), AnnChristine Stark
Legatokören, Mixed, Sven Erik Martinson
Lerum Vocalis, Mixed, Tony Margeta
Lerums Missionskyrkas Kör, Mixed, Ulrika Henkelman
Les JoliesVocal
Local Vocals, Female
Lodolakören, Mixed, Thomas Lagerberg
Lundbykören, Mixed, Hans Agrell
Lutherska Missionskyrkans kör, Mixed, Sven & Johanna Fridolfsson
Mareld, Sångensemblen, Mixed, Eva Niste
Media Vita, Vocal (Mixed)
menmändå, Male, Maria Larsson
Mera Människa, Male, Alexander Goldmann
mik.ensemblen, Vocal, Pål Walfridsson
Motettkören, Mixed, Daniel Björkdahl
MuCikAdorna, Female, Ann-Catrine Persson
Musik i Väst, Mixed, Simon Phipps
Musikhögskolans Kammarkör, Chamber, Gunnar Eriksson
Möndals Kammarkör, Chamber, Jan Ivar Blixt
Möndalskören Opus 2, Mixed, Anders Ewaldz
Norrbykören, Mixed, Sofia Johansson
Nova,p Female, Henrik Wickstrand
Odinkören, Mixed, Leana Salu
Oscar Fredriks Flickkör, Girls, Lars Hernqvist
Oscar Fredriks Kammarkör, Chamber, Lars Hernqvist
Oscar Fredriks Vocalis, Mixed, Lars Hernqvist
Pica Pica, Female, Jenny Roos och Madelene Fhager
Plockepinn, Vocal, Anne Holmér Löfving
Pro Visorium, Vocal, Daniel Berg
ProCantu, Kungälv, Mixed, Rolf Aronsson
Rabalder, Mixed, Lena Frilund
Radiant, Youth, Bo Lindqvist
Rilke Ensemblen, Vocal, Gunnar Eriksson
Rådakören, Mixed, Eskil Björnegård
Röstrum, Mixed, Magnus Ekman
Saltstänk, Mixed, Tore Sunesson
Schola Episcopensis, Male, Daniel Björkdahl
Schola Gothia, Female, Ulrike Heider
Sedjanka, Female, Michael Deltchev

Simon Phipps Vokalensemble, Mixed, Simon Phipps
Sine Nomine, Mixed, Kent Olofsson
Skandinaviskören, Girls
Skårs Barnkör, Children, Claes-Göran Lundgren
Skårskören, Mixed, Sture Berg
Släng Gafflarna, Mixed, Lina Nilsson
Smått Gott, Children 4-6 years, Catarina Hansén
Solid Gospel, Gospel, Pernilla Sandahl
Sonora, Sångsällskapet, Mixed, Malin Larsson
Spårvägs-personalens Manskör, Male, Tor Asking
Stella Academica, Female, Amanda Flodin
Stenungekören, Mixed, Bodil Helldén
Stämbanden, Mixed, Eva Segerlund
Sugar Spice Barbershopkvartetten, Vocal, Petra Hansson
Sångarnas kör, Mixed, Margareta Landström
Sånggruppen Vera, Mixed
Sångkompaniet, Mixed, Kent Olofsson
Ta Ton, Mixed, Annika Larsson
Telekören Göteborg, Mixed, Annica Wågerman
Tonara, Female, Natalia Zastenker
Torslanda Kyrkokör, Mixed, Helene Stensgård Larsson
Unikorus, Mixed, Anna Svensdotter
Villanella, Mixed, Magnus Ekman
Västra Körförbundet, Choir Association, Sven Erik Martinsson
Ymna, Damkören, Female, Johanna Thür
Änglakören, Children 6-8 years, Ulrika och Jakob Sollerman
Örgryte Aspirantkör, Boys, Erland Hildén
Örgryte Flickkör, Girls, Claes-Göran Lundgren
Örgryte gosskör, Boys, Erland Hildén
Örgryte Kyrkokör, Mixed, Erland Hildén

5.6.10 GAC, projekt, musiker, band

GAC ligger i Bunkern på Viktoriagatan i Göteborg. De hjälper sina medlemmar med olika tjänster och organiserar grupper och enskilda musiker. De är också värdar för olika projekt och utbildningar.

ArtInject

Johan Björklund

Henrik Cederblom

Stefan Forssén

Mikael Godée

Thomas Gustafsson

Karin Inde

Anders Jormin

Lindha Kallerdahl

Jeanette Lindström

Johannes Lundberg

Lars-Eric Norrström

Lina Nyberg

Anders Persson

Bruno Råberg

Terje Sundby

Harald Svensson

Jenny Willén

Andreas Gidlund kvartett

Corpo

Dr Dingo

EnoK

Gothenburg Combo

Kjell Jansson Quartet

Love Supreme

Marmaduke

Mr Bo & The Voodooers

MusicMusicMusic

Orca

TGLI

Winterreise

Änglaspel

5.6.11 Skivbolag

Gunnar Frick skrev 2000 en uppsats, »Skivbolag i Göteborg förr och nu«, vid Musikvetenskapliga Institutionen GU. I den presenterades 43 aktiva skivbolag i Göteborg, såväl små som stora.

Aksanti Records, world music
Black Sun Records, death metal
BlaO, hiphop soul
Blast Records, powerpop surfpunk
Blenda, elektronisk dansmusik
Borderline Records
Carelia Records, 60-talspop
Distortion, hardcorepunk
Dolores Recordings, pop rock
Dot Recordings, elektronisk klubb o dans
Dusty Records, country roots
Fine Tone Recordings, rock'n roll
Flex-a-tone Records, blues
Gain Production, rock'n roll
G-force, techno house
G.O.O.D. Music, roots rock
Great Vision International AB,
Grevé, elektronisk dansmusik
Grönt, house
Gunman, elektronisk dansmusik
Incredible Shrinking Records,
HDP Records
Helikopter Records, pop rock world
Hollow Recordings, house
Imogena, jazz
JamLab Recordings,
Last Buzz Record Co., blues roots
Makkam Production
Mr Music Hits, hitmusik
Multimood Records, ambient crossover
Musik Musik
Roligan Records
Rosarium, klassiskt
Slask Records, alternativt
Sound of Habib Recordings, breakbeats party-triphop
Spiral Trax, psykedelisk trance
Steady Records
Stilleben, elektronisk dansmusik
sw/EDEN, alternativ
Tribute Records
Zebra Art Records
Ägg Tapes & Records, punk
Öbarna Production

Några bolag till:

Apparat Records
Border Music Distribution AB
Engine AB
Floodlight Records
Footprint Records
Hoob Records
iDEAL Recordings, elektronika
LJ Records
Lush Records
Nacksving
Nouveaux Records
Prova Productions AB
Psyforce Productions
Q-Park
Rosenström Musik AB
Spiral Trax
Stable Hill Sound
Villa Recordings

register

med namn och begrepp som nämns i texten

a-kassa ...26, 57
ABF ...36
Abunda ...23, 29
Acceleratorfestivalen ...37
Ace of Base ...23
afromusik ...23, 34
alkohol och ungdomar ...61
Allégården ...23
allsång ...33
Amanda ...21, 24
Angeredsgymnasiet ...27
Apparat studios ...38
Arbetsförmedlingen Kultur ...25, 26, 28
arbetsmarknad ...25, 26, 56
arrangörer (allm.) ...31, 58
arrangörer, fristående ...31
arrangörsförening ...65
arrangörsstöd ...58
Artisten ...22, 27, 29, 33
Atalante ...22, 30, 31, 33, 59
Backa kulturhus ...33
Backateatern ...21
Bagaregårdens kulturhus ...33
Balettakademien ...28
balkanmusik ...23
barockopera ...30
Bilda ...36
Billströmska folkhögskolan ...27
blues ...22, 37
Blå Stället ...33
Bob, kulturföreningen ...33
Bohuslän Big Band ...21, 34
bokningsbolag ...31, 32
Border Music ...38
branschknuten verksamhet ...30
Brewhouse ...30, 31, 38, 59
Brunnsboskolan ...27
Brännö visfestival ...23
Brötz/Now ...23, 31
Bunkern, kulturföreningen ...30, 31, 59
Business Region Göteborg ...59

Café Hängmattan ...29
Citysound, festival ...37
Clandestinfestivalen ...37
Club Continental ...23, 26
Corona Artis ...21, 34
Dans- och Teaterfestivalen ...24
Dark Tranquillity ...23
distribution ...38
Djungeltrumman ...24, 34
Dolores ...38
Donnergymnasiet ...27
ekonomi (utb.) ...28
elektronica ...23, 29, 34, 37
ensembler, fritt verksamma ...22
evenemang ...32
festivaler (allm.) ...36, 58
finkultur ...15
flamenco ...23, 30
folkhögskolor ...27
Folkmusikcaféet, föreningen ...23, 31
folkmusik ...23, 33
Folkteatern ...21
Folkuniversitetet ...36
Fred-Man, studio ...38
fria musikgrupper ...65
frigruppsstöd ...65
Frihamnen ...32, 33
frilansmusiker ...25, 57
främjare, främjande (av musik) ...59, 65
Frölunda kulturhus ...33
FST ...39
Fusion, restaurang ...33
förlag ...40
förslag, stycke 4.1 ...56
förslag, stycke 4.2 ...56
förslag, stycke 4.3 ...57
förslag, stycke 4.5 ...60
förslag, stycke 4.6 ...61
förslag, stycke 4.7 ...64
förslag, stycke 4.8 ...67
försvarsmusikupdrag ...21

försörjning ...26, 57
GAC ...30, 39, 59
Gageego ...22
GAS-festivalen ...24, 29, 30, 36, 59
generalprogram ...64
genusperspektiv ...54
Gillestugan, restaurang ...23, 33, 34
GoArt ...22
Gothenburg Combo, the ...22
Göta Lejon, orkester ...33
Göteborg&Co. ...32
Göteborgs Artrockförening ...37
Göteborgs Bluesförening ...23
Göteborgs Bluesparty ...37
Göteborgs Gosskör ...24
Göteborgs Internationella Orgelakademi ...22, 38
Göteborgs Jazzfestival ...37
Göteborgs Kammarkör ...24
Göteborgs kammarmusikförening ...22, 31
Göteborgs Konsert AB ...20
Göteborgs Konserthus...20, 29, 31, 33, 62, 63, 64
Göteborgs Konstmuseum ...33
Göteborgs Symfoniker ...20
Göteborgs Ungdomsorkester ...22
Göteborgsandan ...52
Göteborgskalaset ...32
GöteborgsMusiken ...20, 31
GöteborgsOperan ...14, 20, 29, 31, 33, 62, 63, 64
Hammarkullekarnevalen ...23, 37
Hammerfall ...23
Helikopter, studio ...29, 38
Henriksberg ...33
hip-hop ...23, 34
Hvitfedtska gymnasiet ...27
hyressättning ...61
hårdrock ...23
Högskolan för scen och musik ...27, 28, 31
högskoleutbildning för musiker (allm.) ...27, 28
iDEAL records ...38
iDEAL-festivalen ...24, 30
identitetsskapande ...14

improvisationsmusik ...22, 29, 33
In Flames ...23
infrastruktur ...60
inspelningsstudior ...38
institutioner, kritiskt resonemang ...62
institutioner ...20, 29, 31
internet ...40
intresseorganisationer ...39
Jameson's Pub ...23, 34
Jazz i Göteborg, föreningen ...29
jazz ...22, 29, 33, 37
Jazzå, restaurang ...33
Jord, restaurang ...33, 34
jämförande statistik GBG + VGR ...51
jämförelse Göteborg och andra städer ...48, 65
KALV-festivalen ...36
kammarmusik ...22, 30, 35, 54
kammaropera ...22
klezmermusik ...23
klubbkultur ...23, 34, 53
KoM musik & bar ...33, 34
KOMA (utb.) ...28
kommersialism ...15, 17
kompositionsutbildning ...27, 28
Konstepidemien ...23, 33
konstmusik ...22, 52
konstnärsdrivna organisationer ...66
Kortedalaskolan ...27
kritik mot föråldrade arbetssätt ...63
Kronhuset ...33
KULMUS ...27
kulturhus ...29, 33
kulturpolitik ...64
kulturpolitiska uppdrag ...66
kulturskolan ...26, 27, 56
KulturUngdom ...35
Kulturverkstan (utb.) ...28
Kustens Hus ...23
kyrkan (som arrangör) ...35
kyrkomusik ...35
kyrkor (som konsertlokaler) ...33

körer, fritt verksamma	...22
körmusik	...24, 35
Levande Musik, föreningen	...22, 30, 31, 59
Liseberg	...32, 33
Lisebergshallen	...32, 33
ljudkonst	...23, 37
ljudnedsmutsning	...17, 67
Ljungskile folkhögskola	...27
lokaler (allm.)	...60
Louice, restaurang	...23, 34
länsmusikstiftelse	...34, 65
Länsteatern i Skaraborg/Skövde	...20
management (utb.)	...28
Manifest, kulturfestival	...30
Medborgarskolan	...36
mediebevakning (allm.)	...40
MUMA (utb.)	...28
Musik i Väst	...21, 26, 34, 35, 55, 59
musik för barn och ungdom	...24
musik i tv-produktion	...38, 40
musik i filmproduktion	...38, 40
musik i radio	...40
musik i vård och omsorg	...24, 55
musikaffärer	...41
Musikcentrum Väst	...29, 39, 59
musikdramatik	...22, 54
Musikens Hus	...23, 29, 31, 33, 59
musiker (allm.)	...14
musiker från andra länder	...26
musiker, uppskattning av antal	...25
musikförmedling	...58
musikgymnasier	...27
musikhandledare	...24
musikindustri	...38, 67
musikklasser	...27
musikkonst	...15, 52
musikpolitik	...64
musikpolitiska stöd	...42, 53
musikprogram för barn	...55
musikpublik, statistik	...58
musikskolan	...26, 27, 56

musikterapi	...24, 55
musikunderhållning för äldre	...35
musikutbud, statistik	...58
musikvetenskaplig utbildning	...28
musikvärldar	...14
mångkultur	...55
mötesplatser (allm.)	...29, 31
NBV	...36
Nefertiti	...29, 31, 34
Nordhemsskolan	...27
Nordiska Folkhögskolan (Kungälv)	...23, 27
ny teknik (som företeelse)	...16
ny teknik (utb.)	...28
Nya Lundensskolan	...27
nya medier	...16
nätverksbaserat musikkontor	...59
Oceanen, kulturföreningen	...23, 29, 31
Off the record (skivbolag)	...38
offentligt stöd till musik i VGR	...47
OffTheRecord, festival	...24, 30
organisationer	...31
orientalisk dans	...30
orkestrar, fritt verksamma	...22
Planetafestivalen	...37
pop	...23
populärkultur	...15
Pro Musica	...24
producentdrivna organisationer	...66
produktionsbolag	...38
professionalitet	...14, 15, 25
projektledning (utb.)	...28
punk	...34
Pusterviksteatern	...22, 23, 29, 31, 34
Rabalder	...24
referensgrupper	...66
replokaler	...60
Respekt, restaurang	...34
Rilkeensemblen	...24
rock	...23, 33, 37, 53, 61
rytmisk musik	...53
Röda Sten	...30, 33

salsa	...23, 30
SAMA, festival	...38
samba	...23
SAMI	...32, 61
Scandinavium	...32, 33
Sensus	...36
singer/songwriter	...23
Sirén, festival	...37
SKAP	...39
skivaffärer	...41
skivbolag	...38
Sommarunderhållningen	...35
Soundtrack of our lives	...23
Speldags	...25, 35
Spelrum, föreningen	...23
spelställen/konsertlokaler	...33, 60
stadsdelsnämnder	...27
Stadsteatern	...21
statligt stöd till musik i Göteborg	...43
statligt stöd till musik, totalt	...42
Stenhammarsalen	...22, 33
Sticky Fingers	...33
Stora Teatern	...32
Studiefrämjandet	...36
studieförbund	...28, 36
stöd till institutioner	...65
stöd till utominstitutionell musik	...49, 65
Sveriges Radio	...40, 67
SYMF	...39
tango	...23, 30
teatermusik	...21
tidskrifter	...40
tillgänglighet (till musik)	...16
Trädgår'n	...33
Tune In, festival	...37
tvärkulturella utbildningar	...28
Ullevi	...32, 33
underhållningsmusik	...33
Ung Kultur Möts	...35
upplevelseindustri	...38, 67
utbildning (allm.)	...26, 56

Utomjordiska	...22
utveckling av kulturbudget, GBG + VGR	...50
Vara konserthus	...21, 31, 34
Visans Vänner, föreningen	...23, 31
vismusik	...23, 33
Vox, vokalsembelen	...21, 34
Vuxenskolan	...36
Vågen	...33
Vägnus	...34
världsmusik	...23, 33, 37
västindisk musik	...23
Västra Hisingens kulturskola	...27
WAC	...22
Wendelsbergs folkhögskola	...27
Westgothafestivalen	...35
World Wide Orchestra	...34
zigenarmusik	...23
öppna kulturhus	...63

